
HÜSNÜ ARKAN

ÖLÜ
KELEBEKLERİN
DANSI

Meis Edebiyatı

Hüsnü Arkan
ÖLÜ KELEBEKLERİN DANSI

1958 Kınık doğumlu Hüsnü Arkan ilk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra Ankara DMMA'da üç yıl mimarlık, ardından hukuk okudu. 80'li yıllarda bir süre Amsterdam'da yaşadı. Kurduğu müzik grubuyla Hollanda'da çeşitli konserler verdi. Kendi bestelerinden oluşan ilk kaseti "Bir Yalnızlık Ezgisi" 1991 yılında çıktı. 1993 başında Türkiye'ye döndü, askerliğini yaptı ve Ezginin Günlüğü'ne katıldı. Bu tarihten sonra yayınlanan "İstavrit" (1994), "Oyun" (1995), "Ebruli" (1996) ve "Hürriyete Doğru" (1997) kasetlerine besteleri, güfteleri ve sesiyle katkıda bulundu. *Ölü Kelebeklerin Dansı* Hüsnü Arkan'ın yayımlanan ilk kitabıdır.

Metis Yayınları
İpek Sokak 9, 80060 Beyoğlu, İstanbul

Metis Edebiyat Dizisi
ÖLÜ KELEBEKLERİN DANSI
Hüsnü Arkan

© Hüsnü Arkan, 1997
© Metis Yayınları, 1997

Birinci Basım: Ekim 1998

Yayın Yönetmeni:
Müge Gürsoy Sökmen

Kapak Tasarımı: Semih Sökmen
Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Sedat Ateş
Film: Doruk Grafik
Kapak ve İç Baskı: Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Cilt: Sistem Mücellithanesi

ISBN 975-342-213-X

HÜSNÜ ARKAN

ÖLÜ
KELEBEKLERİN
DANSI

METİS YAYINLARI

"İnsan ölünce sesi ateşe, soluğu rüzgâra, akılı aya, özü etere, saçları otlara karışır. Peki insanın kendisi nerde? Elini ver dostum, bu sırrı ancak sana açıklayabilirim."

Upanişadlar

"Rab kendi kavminden razıdır.
Hor görülenleri kurtuluşla güzelleştirir.
İnananlar izzet içinde sevinçle coşsunlar
Yataklarında sevinçle mırıldansınlar
Rabbin tekbirleri ağızlarında
Ve ellerinde iki ağızlı kılıçları
Milletlerden öğ alsınlar
Ve ümmetleri tedip etsinler
Krallarını zincirlerle bağlasınlar
İleri gelenlerini demir bukağılarla
Ta ki, yazılmış olan hükmü
Onlara karşı yürütsünler."

Mezmun

ON ALTINCI GÜN

Bugün ölümümün on altıncı günü. 26 Nisan 2018...

Ölümümün on altıncı gününde anılarımı yazmaya karar verdim ben.

Öldükten sonra karşılaştığım insanlar, anılar evinde gezinmenin bir ölüye hiçbir yarar sağlamayacağını söyledilerse de onlara inanmadım.

Önce Doktor Sematyen gördü beni. Elimde bir defterle bir kalem vardı, yazacaklarıma başlamak üzere odama gidiyordum.

"Nereye böyle?" dedi.

"Hiç," dedim, "yaşadıklarımı yazmaya gidiyorum."

Meğer, bir ölünün anılarını yazması görülmemiş bir şeymiş, hatta saçmalıkmiş.

Bugün öğleden sonra, Doktor Sematyen'le birlikte kaldığımız eve, yani Doktor Sematyen'in evine, genç bir papaz geldi. Söylemeye gerek yok, o da bir ölü... Anılarımı yazacağımı duyunca heyecanlandı ve şöyle dedi:

"Bu konuda Tanrı'nın kesin bir yasak koymuş olduğunu sanıyorum."

Bu yasağın hem kesin hem de sanılabilir bir şey oluşunu anlayamadığımı söyledim ona. O zaman Doktor Sematyen araya girdi.

"Din adamları kutsal kitapların diliyle konuşmaya bayılır," diyerek durumu açıklamaya çalıştı.

Aslında ikisinin de kötü niyetli olmadıklarını biliyorum. Acı çekmemi istemiyorlar, hepsi bu. Ölmüş olduğumu hâlâ kabullenemediğimi düşünüyorlar, belki de depresyona girmemden korkuyorlar.

Oysa yanılıyorlar. Ben anılarımı yazmaya, ölmüş olduğumu, kesin olmasa da şöyle ya da böyle kabul etme noktasına geldiğim

bir anda karar verdim. Bu nedenle, yazacaklarım herhalde bir tür kabul bildirgesi olacak. Ya da hiçbir şey olmayacak, ne bileyim? Hayatıma ve ölümüne ait her şeyi anladığım gün yırtıp atacağım belki onları.

Doktor Sematyen'le daha önce de konuştuk bu konuyu. Yazmamam gerektiğini daha önce de söyledi bana. Bugüne dek onun öğütlerine uydum. Başka türlü de davranamazdım zaten! Benden daha eski bir ölü o. Daha yaşlı, daha deneyimli... Ölümlere nelerin acı verdiğini, ruhsal çöküntünün bir ölü için ne anlam taşıdığını biliyor. Onun, ölü töreleriyle gözümü korkutmaya çalışmasını anlayışla karşılıyorum. Fakat öte yandan, kendi yaşamımı, yani kendi ölümümü kendi kararlarımla yönlendirmek istiyorum. Genç bir adamım ben. Serseri ruhlu biri olduğumu kimse söyleyemez ama biraz çaba gösterirsem düşlerimin peşinde koşmayı pekâlâ göze alabilirim.

Henüz hiçbir şeyden emin değilim; öldüğümden, yaşadığımdan, yaşamış olduğumdan... Tıpkı Sematyen'in sözünü ettiği, çok eski çağlarda yaşamış şairin dediği gibi;

"Düşünde kendini bir kelebek olarak gören biri bir kez uyanırdıktan sonra, bir kelebek olmadığından ve artık düşünde kendini bir insan olarak görmediğinden hiçbir zaman emin olamaz."

Bu sabah uyandığımda, kendimde bir farklılık hissettim. Farkın ne olduğunu tam olarak anlatamayacağımı biliyorum, çünkü tam olarak ben de anlamış değilim.

Birden uyandım bu sabah. Yataktaydım. Kendimi tuhaf düşünceler içinde kıvrırırken yakaladım o anda. Şöyle mırıldanıyordum; bir ölüysem ve hep böyle kalacaksam, bir süre sonra düşüncelerim ve davranışlarım birtakım yeni alışkanlıklarla belirlenecektir. Evet, hayat gibi ölüm de bir alışkanlıktır. Bu yüzden, anılarımı yazmak istiyorsam hemen yapmalıyım bunu, çünkü yarın çok geç olabilir...

Bir daha karşılaşırsam Sematyen'in papaz dostunun sözlerini de ciddiye almayacağım.

Aslına bakılırsa, Tanrı ve onun yasaklarıyla ilgili sözleri hiç etkileyici değildi. O, eninde sonunda bir papaz, bu gerçeği Tanrı'nın kendisi bile değiştiremez. Bulunması gereken yerde o. Olma-

sı gereken tarafta. Nasıl düşünmesi uygun görülürse öyle düşünüyor. Tanrı'yla öldükten sonra bile hiç karşılaşmamış olmasına rağmen, onun varlığına inanmaktan duyduğu hoşnutluk, kendisine yalnızca aptalca bir gülümseme değil sonsuz bir iç rahatlığı da kazandırmış.

Deli doktoru Sematyen'e gelince... Şu on altı gün içinde onu yeterince tanıdığımı söyleyebilirim. Herkes bilir ki, aynı evi bir başkasıyla üç gün paylaşan biri, dördüncü gün o bir başkasının dışı vurulmayan iç çekişlerini de duymaya başlar; hatta denebilir ki, bu iki kişinin iç çekişleri günden güne birbirlerinininkine benzer.

Doktor'un içler acısı halinin anlaşılmayacak bir yanı yok aslında. Gördüğüm kadarıyla, bir ateist olarak Tanrı'nın yokluğundan hiç hoşnut değil. Ayrıca, bugüne dek bunu açıkça kimseye söylememiş olması, bunalımını daha da ağırlaştırıyor. Papaz'ın sözlerinin benden çok onu etkilemesi başka nasıl açıklanır?

"Bazen kutsal kitaplar da doğru söyler," dedi Papaz gittikten sonra.

Sanırım bağışlanmayı hazmedemiyor Doktor. Belki de bu yüzden hata yapmadan yaşadığını sanıyor.

Bir sabah uyandığında inanıvermeye başlayacak sanki. Dini bütün bir adam olacak o gün. Kendinde, hata yapma yeteneğine sahip yeni bir Sematyen keşfedecek, her hatasında Tanrı'ya sığınacak ve sonunda günahkâr ya da işin gerçeği ahlaksız biri olacak; işte bundan korkuyor.

Bana kalırsa aptalca bir takıntı bu. İlle de bir şeye inanmam gerekiyorsa Tanrı'nın bağışlayıcılığına inanırım ben! Ayrıca inanıyorum da buna. Böylece huzurlu oluyorum. Bir çocuk kadar huzurlu, bir ermiş kadar huzurlu, hatta bir inek kadar huzurlu... Eğer Tanrı'ya inanmış olsaydım, bu inanç herhalde ancak bu kadar huzur verebilirdi bana.

Sematyen, kendi boşluklarını dolduracak, bazen de kendi kişiliğinin yerine koyabileceği sihirli bir şey arıyor aslında. Hayata bakışı, protez eşya satan bir dükkânın önünde duran kolsuz bir adamın vitrini seyredişine benziyor. Yalnızca hayata değil, ölüme ve Tanrı'ya bakışı da öyle. Onun sorunu Tanrı'nın olup olma-

ması da değil bence. Tanrı'yı nereye koyacak? İşte bunu bilemiyor. Umutlarının yerine mi, umutsuzluklarının yerine mi?

Beni, anılarımı yazmaktan vazgeçirebilmek için söylediği şu son sözler, onun bütün bu iç karışıklığıyla nasıl başedebildiğini göstermesi açısından ilginçtir.

"Bizim durumumuz bir mektubun içeriğine benziyor," dedi. "Yalnızca ilgilileri ilgilendirdiği için zarfın içinde kalmalı ve hiç açılmamalı. Sen dağıttığın mektupları açıyor muydun?"

Sırası gelmişken belirteyim, sağlığımda posta dağıtım memuruydum ben. Arada bir, can sıkıntısından başkalarının mektuplarını açıp okuduğum olurdu.

"Bazen," diye yanıtladım Doktor'u, "ama her zaman değil."

Bu durumda boyun eğmekten başka yapabileceği bir şey yoktu. O da öyle yaptı.

"Sen ahlaksızsın," dedi bana.

Tanrısal huzuru başka şeylerde arayan ateistler için en güvenli yoldur bu; bir şeye boyun eğmen gerekiyorsa kendi ilkelerine göre boyun eğ!

Yazdıklarımın, Tanrı'yla aramda sorun olduğu gibi bir sonuç çıkarılmasını istemem. Ondan, böyle gelişigüzel ve ısrarla söz etmemin tek nedeni, acılarımın anlayışla karşılanmasını umut ediyor olmamdır. Öldüm ve Tanrı burada da yok! Ne yapabilirim?

Bütün bu olanların alıştığımız dünyadan başka bir yerde, öteki dünyada yaşanmış şeyler olması ne kadar tuhaf! Ama gerçek işte. Galiba artık yaşamıyorum. Şairin kelebeği gibi, düşümde kendimi bir ölü olarak mı görüyorum, yoksa uyandım da ölmeden önce yaşadıklarımın bir düş olduğunu mu fark ettim, bilemiyorum.

Ölüler yaşamaz! Hayatım boyunca kesinliğine güvendiğim biricik gerçek bilgiydi bu. Şimdi onu da yitirdim. Bana öldüğüm söyleniyor ama konuşabiliyorum. Artık hayatta olmadığım söyleniyor ama düşünebiliyorum, yazabiliyorum, sokaklara çıkıp gezabiliyorum, dişlerimi fırçalayabiliyorum, ayakkabılarımı bağlayabiliyorum.

Kimseden inanmasını beklemiyorum, ölümden sonra yaşa-

manın inanılmaz bir şey olduğunu biliyorum. Herkes çocukluğunda masal dinlemiştir. Dinlediği masalların içine girip orada kalan, dışarı çıkamayan çocuklardan biriyim işte ben. Bir gece ter içinde uyandığımızda, yaşamın az önce gördüğümüz karabasan-dan aslında pek bir farkı olmadığını anladığımızda yapabileceğimiz tek şey, her şeyi olduğu gibi kabul etmek değil midir? Sağlığım da ben de böyle yapardım. Herkes böyle yapardı. Hem durup dururken inanca niye ihtiyacınız olsun ki? Kutsal bir kitap değil bu. Ölmüş birinin karalamaları.

Herkes istediği gibi tanımlayabilir ölümü. Benim tanımım şu: kendimi haksızlığa uğramış hissediyorum. Şu anda saatim on altı kırk beşi gösteriyor. Doktor Sematyen ve Papaz az önce geldiler ve yeniden dışarı çıktılar.

Burada zaman kavramı bir tuhaf! Her şey karmakarışık. Vitrinlerde 2005 yılında üretilmiş giysiler var. Öte yandan mutfak gereçleri 1800'lü yıllarda takılıp kalmış. Oysa 2018 yılındayız... Çok şükür gıda maddeleri pek o kadar eski tarihli değil; hemen hemen hepsi 2015 tarihini taşıyor. Bunun nedenini Doktor Sematyen'e sordum geçen gün.

"Nereden bileyim?" dedi, "rastlantı, hayatı olduğu kadar ölümü de yönlendiriyor..."

Evet, kendimi haksızlığa uğramış hissediyorum. Ayrıca hayal kırıklığına da...

İnsanlar, hayal kırıklığının yaralayıcı olduğunu bilirler. Trafik kazası gibi... Baş dönmesi, iç kanama, kendinden geçme ve pişmanlık! Şimdi eski bir giysiyim. Ruhumu bir askıya geçirip dolaba kaldırdılar. Arada bir kendi kendime mırıldanıyorum: ben ölmedim, hayır öldüm, hayır düş görüyorum, evet düş görüyorum, evet öldüm, hayır ölmedim... Sabrım tükeniyor böyle anlarda, aklımın sınırları zorlanıyor, hissediyorum. Çünkü taze bir ölüyüm daha. Taze sayılıyorum, on altı gün önce öldüm.

Bazı şeylerden pişmanlık duyuyorum. Bir türlü istediklerimi yapamadım. Ne zaman içimden geçeni yapmaya kalkışsam bir sorun çıkıyordu. Çocukluğumdan söz ediyorum... Büyüdüğümde zaten içimden geçeni yapabilecek cesaretim kalmamıştı. Yanlış davrandığımı biliyorum. Sınav dakikalarımı uyuklayarak geçirdim

ben. Şimdi sınav bitti, yanlışlarımı artık düzeltemem. Ayrıca sınavı verip veremediğimi de bilmiyorum. Sınav kâğıdımı kim okuyacak, bunu da bilmiyorum. Doktor Sematyen gönüllü olarak üstlendi bu işi ama, bildiğim tek şey onun normal bir insan olmadığı...

On altı yaşındayken okulu terk etmiştim. Nedenini bilmiyorum. Sanırım sıkılmışım. Bir kliniğe gönderdiler beni. Haftada üç gün terapiye katılacaktım ve doktorumun yaşadığım her şeyden haberi olacaktı. Dersleri izlemekten daha sıkıcıydı bu. Derhal iyileştim ve okuluma döndüm.

Aynı yıl âşık oldum. Âşık olduğum kız bir başkasıyla yatıyordu. Sonra hiç hoşlanmadığım, sevmediğim bir kızla düşüp kalkmaya başladım. Bunu yapmış olduğuma hâlâ inanamıyorum. İki ay sonra bıraktım onu. Bir süre geçince yeniden birlikte olmak istedim ama bu kez de ben reddedildim. Araya başkaları girdi sonra. Ve en sonunda Kore'ye, beni hiçbir zaman sevmeyen bir kadına âşık oldum.

Sıradan insanlar için açılmış, sonsuza kadar dümdüz giden bir yolda yürüdüm ben. Yürüdükçe bütün iyi ve umut verici şeyler; ne bileyim, yağmur mevsiminde yağmur, baharda yeşillik ve sis, zamanında gerçekleşmesi gereken her şey benden uzaklaşıyordu. Sonra da başka dünyalarda, başka zamanlarda, hiç hak edilmemiş ya da hiç istenmeyen durumlarda ortaya çıkıyordu.

Bir ertelenme haliydi yaşadığım. Bir randevuydum. Ne zaman, kiminle bilinmez! Kısacık hayatımın can sıkıcı bir zorunluluk olduğu duygusuna kapılmışım. GPB'nin ya da bir başka şeyin beni avuttuğunu düşünmek bile istemiyordum.

Sonra ne olduğunu söyleyeyim. Hasta oldum! Hayır, kimse beni bir daha kliniğe göndermedi. Hasta olduğumu ancak öldükten sonra anlamış bulunuyorum. Kendimden kaçtıkça hastalığım dan da uzaklaşıyordum aslında. Hastalığım benden bağımsız olarak varlığını sürdürüyordu. Giderek durumum ağırlaştı ve sorunlarım, barlardaki sarhoş filozofların dediği gibi "yapısal" hale geldi sonunda.

Gerçeği söylemek gerekirse, sağlığımda bu tür deneyimlerin üstünde durmazdım. Hatta farkında bile değildim onların. Orta tabakadan her genç gibi biraz problemliydim ve bu durumun ka-

derim olduğuna inanıyordum. Belki de doğrusu oydu, kimbilir?

Bu acıip düşünceleri beynime Doktor Sematyen doldurdu. İki haftadır aynı şeyleri söyleyip duruyor bana. Masumiyet ve sıradanlık yıkıcıymış. Tekrar ve düzen, kural ve bağlılık gerçek ölümüş. Doğrusu anlamıyorum. Anlıyorum da, bu rezilliği nasıl yaşamış olduğuma şaşıyorum.

Şimdi saat akşamın yedisi... Duyguların doktoru hâlâ gelmedi. Geldiğinde, yazmayı bırakacağım.

Pek nazik biri sayılmaz o, ince görünüşü tamamen bir aldatmaca; yazdığımı fark ederse kırabilir beni.

Onunla ilk karşılaşmamda şaşkın bir haldeydim. Huzursuzdum, genel ölüm şokunu yaşıyordum.

Öldükten sonraki ilk birkaç günde nasıl bir yerde olduğunu kavrayamıyor insan. Aptallaşıyor, alık alık çevresine bakıyor, neler olup bittiğini anlamak için harcadığı tüm çabalar boşa çıkıyor. Bu şokun etkisinin adamına göre değiştiğini öğrendim Doktor'dan. Benimki bir haftadan çok sürdü.

Bir de özel ölüm şoku var. Gerçekten özel! Ölüm anınızı unutuyorsunuz; nasıl öldüğünüz, ölürken neler hissettiğiniz aklınızdan siliniyor. Normal bir ölü için pek bir anlam taşıyor bu şok, ama benim gibi bir ölüseniz, bir cinayete kurban gitmişseniz, o zaman düşünceleriniz altüst oluyor işte. Katilinizin yüzünü anımsamak için başınızı duvarlara vuruyorsunuz, merak denen şey uykularınızı çalıyor, herkesten kuşkulaniyorsunuz.

Özel ölüm şokunun nasıl atlatılabileceğini henüz ben de bilmiyorum. Doktor Sematyen bu konuda bir şeyler biliyor, ama sanırım söylemek istemiyor o da... Dediği yalnızca şu:

"Bir düş gördüğünde her şeyi anlayacaksınız!"

İyi de, nasıl düş göreceğim? Biz ölüler düş görmüyoruz ki...

Doktor'la ilk karşılaştığımda, yaşarken hiç olmadığı kadar huzursuzdum. Kendimi, sonradan diskotek haline getirilmiş bir huzurevinin tavan arasında unutulmuş yaşlı bir adam gibi hissediyordum. Korkuyordum, özgürce hareket edemiyordum. Eski huzurevi binası yerli yerinde duruyordu, ama bir zamanlar yaşamış olduğuma ve herhangi bir işe yaradığıma inanmam çok zordu. Bu zorluk sürdükçe, sorunun Doktor Sematyen'den kaynaklandığını

düşünmeye başladım. Durmadan aklımı karıştırıyordu çünkü.

Ölümümün ikinci günüydü.

"Madem düşünüyorum, o halde ölmedim," dedim ona.

Sematyen, bir kez de tersinden bakmamı öğütledi.

"Hayat, her şeyden önce tasarlanması mümkün bir şeydir.

Kötü bir tasarım için bile ruh gücü gerekir," dedi.

Bir şey söylemeliydim ona, yanıt vermeliydim.

"Ama ben vardım," dedim umutsuzca, "vardım, yani doğmuştum, düşünebilmemin tek nedeni buydu."

"İyi ya," dedi. "Doğmasaydın pek çok şey daha başka bir şekilde gerçekleşebilirdi. Mesela, doğum travması deneyimin olmazdı ve belki de düşünce sistemin, yaşadığın deneyden farklı bir gelişim gösterirdi."

Kafamı karıştırıyordu. Yalnız benim kafamı değil, kendi kafasını da karıştırıyordu.

Onun düşünmekten anladığı şey bu işte!.. Bulanıklık ve kaos! Kesinleşmiş, mantığa dayalı hiçbir fikri yok hemen hemen. Hep başkalarının kafasıyla, düşüncelerini hiçbir zaman benimseyemeyeceği insanların kafasıyla düşünüyor. Sonra bu düşüncelerle baş edebilmek için saatlerce uğraşiyor.

"Düşünüyorum ve ölmedim," dedim ısrarla.

O zaman hastasına bakar gibi baktı bana.

"Yani," dedi, "yaşarken düşünüyor olduğunu mu söylemek istiyorsun sen?"

Ve bu sözüne iki haftadır gülüyor. Hatırladıkça kahkahalarla gülüyor...

Bir süre yazmaya ara verdim. Sematyen geldi. Papaz'ı yolcu edip alış veriş yapmış. Yemeği o hazırladı bu akşam. Pilav, Çin marketinden aldığı dondurulmuş ördek ve havuç salatası...

İlk günler, yiyecek işinin nasıl çözümlendiğini bilmiyordum. Şimdi öğrendim, genellikle ben yapıyorum alış verişi.

Burada bütün marketler, bütün alış veriş yerleri ücretsiz olarak emrinizde! Ne güzel! Kapıyı omuzlayıp içeri girebilirsiniz. Zaten çoğunun kapısı kilitsizdir. İstediklerinizi alıp para ödmeden

dışarı çıkabilirsiniz, kimse bir şey demez... Çünkü, ya çevrede bir şey diyebilecek kimse yoktur, ya da o an onlar da sizinle aynı özgürlüğü paylaşmaktadırlar...

Ayrıca, birer ölü olduğumuzdan mıdır nedir, tükettiğimiz hiçbir şey aslında tüketilmiş olmuyor ve bir gün önce eve getirip yediğimiz ördeği, ertesi gün marketin dolabında, aynı rafta bulabiliyoruz.

Taze sebze de bulunuyor. Tıpkı insanlar gibi bazı bitkiler de, öldükten, kuruyup toprağa karıştıktan sonra, yaşamlarını sürdürabiliyorlar. Şanslı sebzeler bunlar. Çok sık rastlanmıyor, aramak gerekiyor. Ama nedense canlı hayvan yokmuş. Sematyen, beş yıldır tek bir canlı hayvana bile rastlamadığını söyledi.

"Bir kelebek bile yok," dedi.

Nedenini sordum. Bilmiyor.

Yemekten sonra her zamanki gibi gevezelik ettik. Daha doğrusu o konuştu, ben dinledim.

Söyledikleri akla uygun şeyler değildi. Bir leylek gibi sonsuza dek takırdayan bir adam o. Üstelik bir leylek olarak sözlerini beyinde taşıyor. Gagasının içinde, uzun, sivri dilinin altında taşıyor.

Onu bir saat dinlemiş olan biri kesinlikle hak verir bana. Konuşmalarından ötürü hiçbir sorumluluk duymaz. Bir konuda haklı olduğuna inanıyorsa, ki her zaman inanır, şiddetle ve aralıksız olarak takırdar. Sesi kulaklarınızı tırmalar, bir bıçak alıp kulaklarınızı kesmeyi bile düşünürsünüz. Eğer haksız olduğuna ikna etmeyi başarırırsanız, kullandığı sözcükleri hiçbir şey olmamış gibi yutar. Yutar ve doyar! Geçen iki hafta içinde, giderek ona benzediğimi düşünüyorum şimdi. İçim ürperiyor.

Az sonra yatacağım, saat on ikiye geliyor, ölülerin de uyuma-ya ihtiyaçları var. Uykuya dalmak için, kendi geçmişimi sayıklayacağım içimden. Beni ben yapan kavramlar sürüsünün çitten atlayışını şimdiden görüyorum: Adım Haldun. Postacıyım. Yani sağlığında postacıydım. Üç yıllık bir meslek okulunu bitirdim. Ayrıca, GPB adlı gizli örgütün aktif bir üyesiydim. Gönüllü Postacılar Birliği... Okuldan mezun olunca sokakları gübre kokan bu şehre, Crotone'ye atandım. Ve yaklaşık bir yıl sonra öldürüldüm.

ON YEDİNCİ GÜN

Az önce kahvaltımı yaptım ve Doktor Sematyen dışarı çıkar çıkmaz odama, masamın başına geçtim. O yine radyosuna gitti, ben de hikâyeme devam etmek için kalemi elime aldım.

Öldürüldüğümde yirmi iki yaşındaydım. Şimdi?.. Kafam bir hayli karışık bu konuda. Galiba hâlâ yirmi iki yaşındayım, ama kendimi yaşlı bir adam kadar yorgun hissediyorum. Sanki aynı ömrü başka başka biçimlerde, binlerce kez yaşamış gibiyim. Doktor Sematyen bilinç uyanışı diyor buna. Genel ölüm şokunu atlatan her ölüde olurmuş. Yaşamının ipe sapa gelmez ayrıntılarını anımsamaktan bıkarılmış insan. Sonra bu ayrıntılar üstüne saatlerce düşünürmüş ve düşündükçe, bu kısa, önemsiz deneyimlerden, sağlığında hiç yapamayacağı kadar büyük bir kişilik binası inşa edermiş kendine.

Ölümümün ilk birkaç gününde, yaşamıma ait bazı şeyleri anımsayamıyordum. Bunlar arasında yaşamımın en genel çizgileri, en kalın köşeleri de vardı. Normalmiş bu, anımsamayabilirmiş insan.

Ama sonra... Sonra zihnim birdenbire açıldı. Duru, mavi bir bahar sabahı gibi. Artık anımsamak istemediğim şeyleri de anımsıyorum. En ince ayrıntısına kadar. Bir tek şey dışında tabii... Öldürüldüğüm an!

Aslında her şeyimi daha doktorculuk oynarken yitirdim ben. Sezgilerimi yitirdim örneğin. Doğallığımı yitirdim. Delice gülüşlerimi, öcalıcı gözyaşlarımı, yani neredeyse asıl kendimi yitirdim. Ama şimdi bütün bu olanların yanıtını arayabilecek güçteyim.

Kısa bir süre içinde katilimin kim olduğunu da öğreneceğimi sanıyorum. Doktor Sematyen'e bakılırsa bu o kadar da önemli değilmiş. Bana kalırsa önemli... İçimde bir ses katilimi tanıdığımı

söylüyor ve artık o sese eskisinden daha çok inanıyorum.

"Bu polisin işi," diyor Doktor.

Altından kalkamayacağım işlere girmişim. Boyumdan büyük işlere. Doğru söylüyor, ona da inanıyorum ama benim merakımı gidermeye yetmiyor söyledikleri. Ben gerçeği istiyorum. Gerçeğin yorumunu değil, gerçeğin kendisini... Sanırım, çıldırmamdan korktuğu için böyle konuşuyor. Ölüm ânımı hatırlayamamamın sıkıntısına ister istemez o da ortak oluyor çünkü.

Artık öldürüldüğüm geceyi ve Doktor'la nasıl karşılaştığımı anlatmamın zamanı geldi. Gerçek bir hikâye bu. Bir gün herkesin başına gelebilir.

O gece Essau, Evita'yla geçirdiği mutlu saatleri anlatıyordu bize. Dört kişiydik, Evita aramızda değildi.

Essau çocukluk arkadaşım benim. Posta okulundaki ilk iki yılı birlikte okumuştuk. Sonra o, okulu başka bir şehirde bitirmişti. Bazen, onun katilim olabileceğini düşünüyorum. Ya da içimizdeki hükümet ajanı... Çünkü ailesiyle birlikte taşınıp okuldan ayrıldıktan sonra, bir yıl boyunca hiç görmedim onu. Sonra Crotone'de karşılaştık. Bu karşılaşmanın bir rastlantı olduğunu düşünmeye çalışıyorum şimdi. Crotone'de işyerimiz aynıydı, o da benim gibi posta dağıtım işindeydi. Üstelik aynı evi paylaşıyorduk. Başlangıçta, yalnız kalmanın sıkıcı olacağını düşünmüştüm. Ama eve yerleştikten bir hafta sonra, Essau'nun sevgilisi olarak Evita da bize katılınca, bu kez gerçek sıkıntının ne olduğunu anladığımı söylemeliyim.

O gece Kore ve Giron da bizimleydi. Kore, Naum'un, GPB'deki şefimizin kızıydı. Ona âşıktım. Babası daha birkaç gün önce ölmüştü. Öldürülmüştü. Kore'den hâlâ kuşkulanmıyorum. Kendisine âşık oldum diye öldürmüş olamaz beni. Ayrıca son gecemizde perişan bir haldeydi. Üzgün, yüreği parçalanmış birinin cina-yet işleyebileceğini aklım almıyor doğrusu!

Giron ev sahibemizin oğluydu. İkizlerin büyüğü ve sağ kalanı. Tiron, Naum'dan bir süre önce bir baskın sırasında öldürülmüştü. İkisi de sağırdı bu çocukların. Çoğu zaman birbirlerinden

ayıramazdık onları, kulaklarının arkasına bakardık. Giron'un kulağının arkasında küçük bir ben vardı.

Bir de aşçıbaşı vardı o gece. Bütün müşteriler gittikten sonra masamıza gelmişti. Onun polise çalışması için hiçbir neden göremiyorum. Gerçi polise çalışmaması için de bir neden gösteremem ama işi oldukça iyiydi. Lokantanın sahibiydi aynı zamanda, kendi yağıyla kavrulup gidiyordu. Bizlerden hoşlanıyor olmalıydı. Her gidişimizde masamıza oturur, eşsiz sesiyle şarkılar söyler, fıkralar anlatırdı.

Sanırım katil ya da katiller dışardan geldi. Kapı açılınca Aşçı ayağa kalkmış olmalıydı. Katile ne istediğini sordu. Tuvalete girmek istediğini söyledi katil. O sırada ben tuvaletteydim. Bizimkilerin masasının yanından geçti. Tuvalete girdi ve orada arkamdan bir el ateş etti bana.

Bu durumda ötekileri de öldürmesi gerekiyordu. Öyle yaptı. Tuvaletten çıktı, masaya yaklaştı ve hepsini tek tek öldürdü...

Bu senaryoyu Doktor Sematyen yazdı. Birkaç gün anlamamakta ve karşı çıkmakta direndim ama, artık bana da mantıklı geldiğini söylemeliyim.

Dün gece Doktor'a, ölümlerin, ölüm anlarını niye anımsamadıklarını bir kez daha sordum. Önce yine tam olarak bilemediğini söyledi. Sonra psikolojik bir açıklamasını yaptı bunun.

"Bastırma," dedi. "Kötü deneyimlerin bastırıldığını duymuşsundur herhalde. Ama bir biçimde mutlaka ortaya çıkarlar..."

Evet, Essau sevgili saatlerini anlatıyordu ve hiçbirimiz dinlemiyorduk onu. Kore babasını, Giron da zavallı ikiz kardeşini düşünüyor olmalıydı. Kulağına taktığı, pille çalışan küçük aleti de cebine sokmuştu zaten. Essau'nun anlattıklarını duyması olanaksız değilse bile çok zordu.

Kore tam karşımda oturuyordu. Arada bir çantasından aynasını çıkarıp makyajını tazeliyordu. Sık sık yapardı bunu. Ağzını büzüp gözlerini delice açması hoşuma gitmezdi.

Essau susmak bilmiyordu. Ben, bazen dinliyormuş, bazen de dinlemiyormuş gibi yapıyordum. Kore karşımdayken başka türlü davranamazdım zaten. Düşüncemi allak bullak ediyordu Kore, daha önce karşılaştığım hiçbir kadına benzemiyordu. Ne Evi-

ta'nın benim için bulduğu Raşel'e, ne de beni bizzat kendisi arayıp bulan Pino'ya... Aslında Raşel'den güzel değildi. Pino'dan akıllı da değildi. Ama biraz güzel ve biraz da akıllıydı. Ayrıca... Ne bileyim işte, değişik bir havası vardı. Ona âşık olmak için kendimi hiç zorlamadım. Onu gördüm ve çarpıldım. Üstelik benden kaçıyordu, çekici yanı buydu belki. Çoğu zaman güçlkle dizginlediğim duygularımı kamçulamaktan zevk alıyordu. Ne yazık ki duygularımdan söz edemedim ona. Fırsat bulamadım. Korktum. Tam cesaretimi toplamak üzereyken babası öldürüldü.

Essau, yatak hikâyelerinden birini henüz bitirmişti. Bana döndü;

"Raşel güzel kızdı, kaçırdın," dedi, durup dururken.

Söylediğinde gerçek payı vardı. Raşel güzel kızdı. Ama benden kendisiyle yalnızca yatmamı değil arkadaşlık etmemi de istiyordu. Pino'yla yatmak kadar çekilmez bir şeydi bu.

"Zorla güzellik olmaz," dedim Essau'ya.

"Zorla değil ki," dedi gülerek, "o seni istiyor."

Aşkın reddedilmesi hakkını yalnızca kadınlara tanıyan aptal bir Protestan romantigi gibi düşünüyordu. Oysa ben, bir kadına red hakkının tanınmasını anlayabilecek durumda değildim. Kore'ye, üstü kapalı da olsa, niyetimi belli etmişim çünkü. Ve umut verici hiçbir tepki almamıştım.

"Kapa çeneni!" diye bağırdım Essau'ya.

Kore'nin o güne kadarki kayıtsız tavırları, hayata karşı derin bir isteksizlik uyandırıyor içimde. Anımsıyorum, tam o sırada Aşçı'ya bir şişe daha kırmızı şarap getirmesini söyledim.

Essau çenesini kapamadı. Ve böyle bir gecenin tadı kaçtığında, akli başında bir insan ne yaparsa ben de onu yaptım! Yeni gelen şişenin yarısını mideye indirdim. Şişe mantarını Essau'nun ağzına tıkadım. Gömleğimi, pantolonumu çıkardım ve beni durdurmalarına fırsat vermeden kendimi şişenin içine attım.

Bundan sonra konuşulanları duymadım. Derine, gittikçe daha derine daldım. Bordo sıvı her kulaç atışımda şıpır şıpır dalgalanıyordu. Kulaklarımdan, burnumdan çıkan köpükler, rengârenk balonlar halinde başımın üstünde uçuşuyordu.

Kaç dakika ya da kaç saat o durumda kaldığımı bilmiyorum.

Bir ara, galiba birkaç saniyelik bir süre, aklım başıma gelir gibi olmuştu. Çevreme bakmıştım. Giron'un ağladığını gördüm. Göz yaşları genç yüzüne yakışmıyordu. Gömlek cebinden kulaklığının kablosu sarkıyordu.

Kore hüznler içindeydi, sigara dumanının ardında bir düş gibiydi.

"Hadi diskoya gidelim!" dedim.

Galiba Aşçı'ya yaptım bu öneriyi. Sözcükler güçlkle çıkmıştı ağzımdan. Belki de hiç çıkmamışlardı da ben çıktıklarını sanmıştım. Çünkü ne Aşçı, ne de ötekilerden biri yanıtladı beni. Aşçı başka bir şey yaptı. Kalkıp tezgâha yürüdü ve gelirken elinde bir tepsiyle döndü. Nane likörü getirmişti. Bir küçük kadeh de benim önüme koydu. Yeşil sıvıya baktım, baktım, baktım...

Beni yalnızlığımıza terk ettiklerini düşünüyordum. Kore ve Giron pekâlâ uyumluydular. İki de üzgündü. Aşçı ve Essau da uyumlu sayılabilirdi. Traınça sosunun nasıl yapıldığını konuşuyorlardı. Giron da katıldı onlara bir ara. Birkaç sözcük mırıldandı. Sanırım başka bir konu hakkındaydı onun söyledikleri. Yeşil sıvıya daldım yine. Sıkılmıştım.

"Ben işeyeceğim," dedim ve masadan kalktım.

Son bir kez Kore'ye baktım, son bir kez Essau'ya baktım. Onlar da son bir kez bana baktılar. Onları son görüşümdü bu... Sonra ikisi de, bakışlarını, Aşçı'nın getirdiği traınça tabağına çevirdiler. Kore, çatalının ucundaki balık parçasını ağzına götürüyordu.

Masalarla tezgâhın arasındaki daracık yerden, masalara ve tezgâha çarparak geçtim. "Benim işeyecek olmam başkalarını niye ilgilendirsin ki," dedim kendi kendime. Hâlâ yapıyorum bunu. Tuvalete giderken, Doktor Sematyen'e tuvalete gittiğimi söylüyorum. O da, psikoloji bilimiyle uğraşmanın kendisine kazandırdığı erdemlerin tarafımca zorlanmasına aldırılmaz görünerek şöyle diyor:

"Peki, işe!"

Fermuarımı açtım. Gözlerimi ölü kılıçbalığına diktim. Kılıçbalığı, pisuarın üstünde, duvara asılmış afişteydi. Zamanın içindeki herhangi bir noktada donakalmıştı sanki. Gözleri, kaderine anlam verememiş olmanın şaşkınlığı ve acısı içinde kuşkuyla

açılmışlardı. Ölüm camının arkasından bakıyordu bu gözler. Hayvanın duruşunda çırpınma belirtisi yoktu. Ölüme direnmemişti. Şanssızlığına, sanki onu olumlayarak boyun eğmişti.

Balığın haline acıdım. Başımı afişe dayadım. Önüme baktım. Pisuarın içindeki sıvı köpürüp kaynıyordu. Sarı, sıcak, pis kokulu sıvı... Nedense çocukluğumu anımsadım. İnsan ölümüne yakın, çocukluğunu anımsıyor.

Bir yanma oldu. Midemde... Sızı gibi. Acıtıcı bir şey. Sıcak ama soğuk bir şey. Köpüğün çoğalıp kabardığını, renk değiştirdiğini ve küçük hazneyi doldurup dışarı taşıdığını gördüm. Tam olarak anımsamıyorum ama galiba kusuyordum. Geri dönüp Kore'yle konuşmak istedim. Ona her şeyi anlatacaktım. Başımı kaldırıp kılıçbalığı afişini yırtmak istedim. Yırttım mı, bilmiyorum. Fermuarımı kapamak istedim. En çok da bunu istedim.

Uyandığımda, tuvaletin karo döşemesinin üstünde buldum kendimi. Uzanmış yatıyordum. Yerler yeni paspaslanmış gibiydi. Belki de cilalanmıştı, taşların parlaklığı gözalcıydı.

Ayağa kalktım. Ceketim masada kalmıştı. Tuvaleti temizleyenlerin beni niye uzandığım yerden kaldırmadıklarını düşünüp kendi kendime söylendim. Kusup tuvaleti kirlettiğim için bana kızmışlardı belki. Fermuarımı kapayıp salona çıktım.

O sırada, henüz hiçbir şey anımsamıyordum. Ne o geceyi, ne de daha öncesini... Salonda önce bir masaya, sonra da tezgâha çarpınca aklım başıma gelir gibi oldu. Salonun ışıkları yanmıyordu. Yanmaları gerekmiyor mu, diye sordum içimden. Bir masada oturduğumuzu anımsadım. Beyaz şapkalı bir adam vardı; Aşçı'ydı. Birinin son anda işi çıkmış, yemeğe gelememişti. Bir kadındı. Evet, Evita'ydı. Elektrik düğmesine bastım, salon aydınlandı.

Benden başka hiçkimse yoktu salonda. Ne Aşçı, ne Kore, ne de ötekiler. Bir terslik olmuştu da herkes aceleyle çıkıp gitmişti. Masalar, rafları mezelerle dolu vitrinli buzdolabı, tavandan sarkan hafif, ucuz avize, yeşil damarlı mermer tezgâh, her şey yerli yerindeydi. Oturduğumuz masayı anımsadım. Şarap kadehleri-

miz kaldırılmıştı ama her yer şarap kokuyordu. Bardaklar kurulanmış, raflara dizilmişti. Baktıkça, gözbebeklerimin üstlerinde parıldadığını gördüm.

Bizimkiler yoktu. Kapının yanındaki dolabın içine gömülü akvaryumun balıkları da yoktu. Ve fermuarım... Hayır, uyandı-ğında fermuarımı kendim kapamıştım. Her şeyi, hemen, kolayca unuttuğumu fark ettim. Masaları saydım. On üç masa vardı. Kapıya doğru yürüdüm. İki adım atmıştım ki masaların sayısını unuttum. Aşçı'yı anımsadım yine.

"Kimse yok mu?" diye bağırdım.

Sesim bir tuhaftı. Benim değildi sanki, bir başkasına aitti. Bir daha bağırdım. Kimse yanıtlamıyordu. Tezgâhın arkasına baktım. Aşçı yoktu. Masaların altına baktım, dolapların, çekmecele-
rin içlerini karıştırdım. Masa örtüleri, tabaklar, mumlar vardı. Hatta bir çekmecede İncil vardı, ama Aşçı yoktu. Elektrik sayacı-
nın kapağını açtım, orada da yoktu...

Olan biteni kavramaya çalışıyordum ama olmuyordu. Aklı-
mın bir bölümünü tuvalette yere düşürüp kırmıştım, bir tahtam yerinden oynamıştı ve hiçbir şey yapamıyordum. İçimde bir ses Essau'ya kızgın olduğumu söylüyordu. Essau'ya kızılıyordum ama niye kızdığımı bilmiyordum.

Bir sandalyeye çöküp düşündüm. Kore'ye âşık olduğumu anımsadım. Essau'ya niye kızdığımı da anımsadım. Kore'nin yan-
ında Raşel'den söz etmişti. Raşel... Şu müthiş kumral.

Oturmak iyi gelmişti, rahatlamıştım. Başımı duvara daya-
dım. Birden, omuzbaşım da bir yüz belirdi. Kıllı bir yüz ve ışılda-
yan bir çift göz! Sandalyeden düştüm. Sonra, yüzün hareket et-
mediğini gördüm. Elimi uzatıp dokundum ona. Ve anımsadım...
Duvara çakılı bir geyik kafası!

Yeniden oturdum. "Kafayı çalıştır Haldun!" dedim kendi kendime.

Tuvalette sızmış olmalıydım. Bizimkiler, benim varlığımı unutmuşlardı belki. Essau motosikletini de almamıştı yanına. Belki de Aşçı bir taksi çağırıp yollamıştı onları. Ya da kendi ara-
basıyla götürmüştü.

Ceketim ortada yoktu. Onu da Aşçı almış olmalıydı. Bir da-

haki gelişimde, temizlenmiş ve ütülenmiş olarak geri verecekti bana.

Peki balıklara ne oldu?

Hemen başka bir senaryo yazmaya koyuldum. İlk aklıma gelen şey, polisin lokantayı basmış olmasıydı. Böylece her şeyi anımsadım. Niye polis, diye sordum kendime. Çünkü... Evet, çünkü polis düşmanımızdı. Çünkü bizler GPB üyesiydik. Naum GPB Bölge Sekreteri'ydi. Planör diye biri vardı, burnu pinokyonun burnuna benziyordu. Ve ben bir postacıydım.

Polis hepsini toplayıp götürmüştü. Beni taşımaya güçleri yetmemişti belki! Ya da tuvalete girmemişlerdi ve beni görmemişlerdi. Ceketimi almışlardı yanlarına. Peki, ya balıklar?.. Tam kapıdan çıkarlarken, birinin gözü akvaryuma takılmış olabilirdi. Şapkasını suya daldırmıştı o biri. Balıkları toplayıp cebine atmıştı...

Dışarı çıktım. Karanlık...

Öyle bir karanlığı ne daha önce, ne de daha sonra gördüm ben. Sokak lambaları yanmıyordu. İnanılmayacak kadar büyük bir yarasa şehrin üzerinde kanatlarını açmış, öylece duruyordu sanki. Şehrin kanını emmişti, bütün renkleri, bütün biçimleri yutmuştu.

Kendimi, içgüdülerimin insafı, yumuşak ellerine bıraktım ve amaçsızca yürümeye başladım.

Yol boyunca hiç kimseye rastlamadım. Görülmüş şey değildi, şehir bomboştu. Tuvalette nasıl sızdığımı düşünüyordum hâlâ.

Ayaklarım ve içgüdülerim, Essau'yla birlikte kaldığımız eve götördüler beni. Evi görünce, Tiron'u, ev sahibemizi, Evita'nın onarmam için masanın üstüne bıraktığı bir torba elektrikli eşyayı anımsadım. Kapıyı açtım. Elektrik düğmesine bastım.

Işıklar yandı. Sokakların zifiri karanlığını o anda unuttum ve evde kimse olup olmadığını anlamak için bağırıp çağırmaya başladım...

Kimse yoktu. Evita da yoktu, Essau da yoktu. Bir not da bırakmamışlardı, izleri bile yoktu.

Her şey bıraktığım gibiydi. Nasıl bıraktığımı anımsayabiliyordum artık. Müzik setini her zaman açık bıraktırdım, dolu kül tablalarını her zaman ortada bıraktırdım, onarılacak eşya torbası

hâlâ masanın üstündeydi. "Olan oldu," dedim, "her şey apaçık ortada, büyük bir operasyon yapıldı ve herkes tutuklandı..."

Aceleyle üstümü değiştirip evden çıktım. Alt katta, Giron'un yattığı odaya baktım pencereden. Hayat belirtisine rastlamadım. Sonra, annesinin, yani ev sahibemizin yattığı odaya baktım. Her zaman ışık olurdu burada; kırmızı gece lambasının soluk ışığı... O da yoktu. Hemen o an, ne yapacağıma karar verdim. Sabaha kadar kuytu ve tehlikesiz bir yerde bekleyecek, sabah ilk vapur ya da trenle Crotone'yi terk edecektim. Anneme gidemezdim, polis orada da bulurdu beni. İşin gerçeği, nereye gideceğimi bilmiyordum. Belki adaya, Sicilya'ya... Birden, adayı hatırladım. Evet, dünyada Sicilya diye bir ada, Cusa diye bir şehir, Vanilli diye bir adam vardı. Gerçi, onun ajan olmadığından emin değildim ama olsun... Planör de benden kuşkulananmış mıydı sanki?

Evet, her şeyi anımsıyordum. Ve Sicilya'ya gitmek, yapılabilecek en iyi şeymiş gibi görünüyordu gözüme.

Sokaklar sinirbozucu bir sessizlik içindeydi. Karanlık, evimin aydınlığından sonra daha da dayanılmazdı. Caddeler, ara sokaklar boştu. Rüzgâr bile esmiyordu. Gerçi, balo geceleri aynen böyle olurdu Crotone. Her yer boşalır, evler karanlığa ve sessizliğe gömülürdü. Yalnızca Posta Sarayı gürültülü bir ışık saçardı ortalağa.

Posta Sarayı'na doğru yürüdüm. Bütün umudumu bir balo düzenlenmiş olmasına bağlamıştım. Evita'nın, bana pomponlu terlikler satın aldığı mağazanın önünden geçtim. Ona, pomponlu terlik giyemeyeceğimi söyleyememiştim. Terlikler ayağıma küçük geldi, demiştim. Aynı evi paylaştığımız için olsa gerek, bana çocuğuymuşum gibi davranırdı Evita. Pomponlu terlik, tavşanlı havlu, açık mavi renkte bir yelek ve daha pek çok şey...

Öldükten sonra en çok özlediğim insanlardan biri o. Bir gün, Essau evde yokken, kendisiyle sevişmek isteyip istemediğimi sormuştu. Yalnızca iyiliğinden yapıyordu bunu. Uzun zamandır bir kızla aynı yatağa girmediğimi biliyordu, yardımcı olmak istiyordu.

"Seninle sevişmem Evita," demiştim ona, "senin bana, çocuğuymuşum gibi davranmana o kadar alıştım ki..."

Terlikçiden sonra perukçunun önünden geçtim. Köşeyi dönünce Posta Sarayı'nı görebilecektim artık. Köşeden başımı uzatıp baktım. Eski zamanlarda yaşamış bir gezginin dediği gibi, "bütün viraneler gördüm..."

Binanın görkeminden eser kalmamıştı. Işıksızdı, renksizdi, meydanın bir köşeciğine sığınmış, unutulmuş, dev bir lâhit gibi duruyordu. "Burada bu gece balo yok," dedim kendi kendime, "ama belki korku filmi filan çekiliyordur."

Pencere camları kırılmıştı. Bayrak direğinin ipi merdivenlere doğru sarkmış, sallanıyordu. Giriş kapısının olduğu yer dışsiz bir ağız gibi açık ve çirkindi. Kapı? Kapı ortada yoktu...

Hemen uzaklaştım oradan. Gözlerim karanlığa iyice alışmıştı. Sokak aralarından Grande'ye çıktım. Ve Grande Caddesi'nde, hayata ait bir şey kendini zorla anımsattı bana; otomobiller... Bir tek otomobil yoktu çevrede. Düşündüm! Dünyada otomobilin bulunmadığı bir yer var mıydı?.. Evet galiba vardı; düşler...

Sonunda çözmüştüm düğümü. Yani çözdüğümü sanmıştım.

"Düş görüyorum!" dedim, bağırarak.

Kendi sesimden ürktüm bir an. Hemen uyanmalıydım. Ayaklarımı pat pat yere vurdum. Saçımdan birkaç tel kopardım. Madem düş görüyorum, öyleyse her istediğimi yaparım diye düşünüp, karşıma ilk çıkan vitrini bir trafik levhasının sopasıyla yere indirdim. Ses, Grande boyunca yankılandı. Korktum. Bir başka mağazanın girişinde kuytu bir yer bulup saklandım, bir süre öylece bekledim.

Hayır, kimse ışığını yakmadı, kimse bağırıp çağırmadı. Polisler gelip ne yapıyorsun demediler. Mağazanın alarmı bile çalışmadı. Saklandığım köşede iyice büzülmüştüm. Olasılıkları bir kez daha gözden geçirdim.

Bütün şehrin sözbirliği yapıp benimle dalga geçmesi uzak bir olasılıktı. Ya atom savaşı?.. Hayır, bunun da anlaşılır bir nedeni yoktu... Ne vardı biliyor musunuz? Sessizlik vardı. Karanlık vardı, yalnızlığım vardı. Ve bir de... Evet, bir de ışık vardı...

Çok uzakta, caddenin sonuna yakın bir yerlerdeydi ışık. Gali-

ba atom savaşı patlamış, şehir bombalanmıştı. Herkes arabasına atlayıp kaçmış, insanlardan geriye yalnızca o ışık kalmıştı. Savaş kurmaylarının yönetim merkeziydi herhalde orası. Belki de karafatmalara ait bir zırh atölyesi...

Anlattım işte! Neredeyse her şeyin mümkün olduğu bir gece yaşadım ben. O ışıklı eve ulaştığımda, kapıyı gülümseyen bir mektup zarfı açsa şaşırılmayacaktım. Zarf beni görünce arkadaşlarına dönse:

"Aa, bir mektup gelmiş," dese, ötekiler "açalım, açalım," diye bağırsalar, hep birlikte beni bir masaya yatırsalar, biri gömleğimin düğmelerini aceleyle çözse, bir diğeri elindeki mektup açacağıyla karnımı yarıp içine baksa ve karaciğerimi ellerine alıp, "başımız sağolsun, Roma'daki teyzemiz ölmüş," dese, birden hep birlikte ağlamaya başlasalar, gözyaşları posta pulları halinde açık karnımdan içeri düşse, bütün bunlar olsa, hatta daha da inanılmaz şeyler olsa, şaşırılmayacaktım.

Işığa doğru yürürken akla gelebilecek ve gelemeyecek her şeyi düşündüm. 204 numaralı kapının önüne gelince durdum. Dikkatle çevreye baktım. Ne bir kıpırtı vardı, ne de bir ses... Gözüm, kapının üstündeki tabelaya ilişti sonra. Toz içindeydi. Yazılar, karanlıkta seçilecek gibi değildi. Gömleğimin yeniyle tozları sildim. Tabelada şunlar yazılıydı:

"HER TÜRLÜ ANLAYIŞ
ANIMSAMA
VE BİLİNÇ UYANIŞI İÇİN
ÜCRETSİZ HİZMET."

DOKTOR SEMATYEN

Bu adı bir yerlerde duymuştum ben. Profesör Naum'du ondan söz eden.

GPB'nin de içinde bulunduğu Birlik'in kurucusu, beş yıl önce kanserden ölen şu efsanevi adam! Doktor Sematyen!..

Şu iki hafta boyunca, Doktor Sematyen'e, içinde bulunduğum durumla ilgili o kadar çok soru sordum ki, başlangıçta zevk aldığımı düşündüğüm beni aydınlatma işi, şu günlerde sanırım biraz sıkıyor onu. Örneğin, bugün çok az görüştük. Sabahleyin bir ara salonda karşılaştık. Ayakkabılarını giyyordu. Şimdi saat akşamın yedisi ve hâlâ ortalarda yok. Bütün gün dışarda ne yaptığını merak ediyorum doğrusu. Geçenlerde otomobil avına çıktığını söylemişti. İki gündür de radyo istasyonuna gidiyor. Yayın yapmak için...

Onu ilk gördüğümde, kıvrımlı ve yalın bir çizgi izlenimi bırakmıştı bende. İşinin uzmanı bir modacının yeni bir tasarımı gibiydi sanki bu çizgi. Cetvelsiz, ölçüsüz ama dosdoğru. Özensiz, kaba ama biçimli, modaaya uygun ve aynı zamanda doğal... Sanırım, Çinlilerin dik durma alışkanlıklarına bağlı bir görünüm bu. Bir de yargıların gizemli yumuşaklığına.

Düşüncelerini açıklama biçimi ne kadar dolambaçlı olursa olsun, herhangi bir konuda fikrini sorduğunuzda, genellikle basit, sıradan bilgiler alırsınız ondan. Orijinal olmaya çalışmaz ama orijinaldir. Yalan söylemez ama söyledikleri yalan gibidir. Bazen onu anlamakta zorluk çekiyorum. Ya da anlamak işime gelmiyor. Kendi kendimi hoşgörüyorum o zaman, söylediklerini anlamış gibi yapıyorum.

Merdivenin başında sahanlıkta duruyordu. İlk kez görüyordum onu. Boyu çok kısaydı. Beyaz saçları, beyaz sakalları vardı. Gözlüklerini taktı, eğilip Çinli selamı verdi.

"Kimsiniz?" diye seslendi bana.

Yüzünün ifadesi tuhaftı. Orada bulunmama hem sevinmiş, hem de sıkılmış gibiydi. Yanıt olarak ağızımda bir şeyler geveledim ve gülümsemeye çalıştım.

"Buyrun, yukarı gelin!" dedi.

Yukarı çıktım. Dairesine girince elini uzatıp kendini tanıttı:

"Ben Doktor Sematyen..."

İşte o an, konuşmadığımı fark ettim. Kendimi güçbela bir koltuğa bırakıp düşünmeye çalıştım. Kafamın içinde ve dış dünyada neler olup bittiğini anlamak istiyordum, buna şiddetle ihtiyacım vardı. Ya bir düş görüyordum, ya da... Hayır, başka hiçbir şey gelmiyordu aklıma.

"Bütün o gürültüyü tek başınıza mı çıkardınız?" dedi.

Konuşamıyordum. Başımla olumladım.

"Önce bir cam kırıldı," diye ekledi, "sonra sorularınızı ve şaşkınlığınızı gördüm pencereden, limana doğru gidiyorlardı."

Ayaklarımın altına bir sehpa koydu. Başımın altına bir yastık sıkıştırdı. Hâlâ konuşamıyordum. Karşıma geçip oturdu, başını yana eğdi ve birkaç dakika öyle kalıp bana baktı.

Yaşadığımı, ama yaşamın dışında bir yerde, belki de yokluklar dünyasında bulunduğumu ilk kez o an hissettim. Durumumun akla uygun bir açıklaması olmalıydı. Karşımdaki Çinli'nin Doktor Sematyen olamayacağını düşünüyordum. Bildiğim kadarıyla, Doktor Sematyen ölmüştü. Herkes öyle söylüyordu.

Durmadan bir şeyler anlatıyordu. Kendinden söz ediyordu. Crotone'de radyo yayını yaptığını söylüyordu. Ayrıntılara girmişti bu konuda. Yeterince güçlü bir verici bulamadığından yakınıyordu. Sesi yumuşaktı, yatıştırıcıydı, uyku vericiydi. Ama bu yumuşak, yatıştırıcı, uyku verici ses bile ölmüş olduğuma inandırmazdı beni. En azından, o an, ölümden sonraki yaşamı kabullenebilmek için pek hazırlıklı değildim. Ben değil de, mesela annem ölmüş olsaydı, her şey yolunda giderdi belki. Karşısında, öldüğünü bildiği birini görmek onu korkutmazdı. Hatta sevirdi buna. İlk gördüğü anda Sematyen'e bir sıfat yakıştırır, onu ya Tanrı, ya da bir çeşit zebani beller, ya ibadetinin ve derin bağlılığının karşılığını aldığına, ya da günahlarının kefaretinin ödemeye başladığına hükmedip, hiç değilse içini rahatlatırdı.

Oysa ben dua okumayı bile bilmiyordum. Beni doğurduğu için anneme minnet duymaktan başka, dini sayılabilecek hiçbir duyguya sahip değildim.

Yine de, bir süre sonra, Sematyen'in sözleri etkisini göstermeye başladı. Kaslarım gevşedi, göz kapaklarım ağırlaştı, ağzımdan tek sözcük çıkmasa da konuşmayı deniyordum. İçimden konuşuyordum. Sesim, ruhumun derinliklerinde yankılanıyor, inlemeler halinde dışarı çıkıyordu...

"Adım Haldun," dedim, "postacıyım ve sanırım yanlış adrese geldim."

Doktor, söylediklerimi duymuyordu tabii.

"Ağır bir şok yaşadın," dedi. "Buraya gelen herkesin başına gelir bu. Birkaç gün, birkaç ay, birkaç yıl ya da birkaç yüzyıl içinde her şey yoluna girer, hiçbir şeyciğin kalmaz..."

Başımı sallayıp teşekkür ettim. Doğrusu yüreklendirmişti beni!

"Gömleğini çıkarabilir misin?" dedi.

"Niye?" dedim.

Bunu da duymadı. Yanıma gelip gömleğimi çıkardı. Arkama geçti, öne doğru eğilmemi istedi. Uzun uzun sırtımı inceledi. Eliyle kürek kemiklerimin arasında bir yere dokundu.

"Kalibresi aynı galiba," diye mırıldandı, "bir kemiğe rastlamış olmalı ki, boyun kasının altından çıkmış."

Sonra önüme geçti, göğsüme baktı.

"Görüyor musun?" dedi, "işte buradan girmiş."

Gösterdiği yere baktım. Korkunçtu. Göğsümde bir delik vardı... Kalbimin üstünde...

Ona bir şeyler sormalıydım, bir şeyler anlatmalıydım. Ama yalnızca ellerimi sallayabildim, yüzümü buruşturdum ve sıkıntıyı anlasın diye gözlerimi iri iri açtım.

"Biliyorum," dedi, "bir düş olup olmadığını merak ediyorsun. Bana kalırsa şimdi hiç düşünme bunu, anlayacak durumda değilsin çünkü."

Ertesi sabah sesiyle uyandım. Çince bir şarkı söylüyordu. O güne kadar duyduğum en berbat insan sesi idi. Ayağa kalkıp sesin geldiği yöne yürüdüm.

Mutfakta bir taburenin üstüne diz çökmüş bulaşık yıkıyordu.

Yanına gittiğimi duymadı, kendi sesinin büyüüne kapılmıştı. Tuhaf bir heyecanla, bahçesindeki kuşları kovalamak istiyormuş gibi, kollarıyla geniş daireler çizerek bağırıyordu. Beni fark edince sustu. Fark etmemesi olanaksızdı zaten, kuruladığı tencerenin bir ucundan da ben tutmuştum.

"Uyandın demek," dedi. "Görüyorsun işte, bir Çinli bulaşık yıkamak zorunda kalırsa her zaman bir tabureye ihtiyaç duyar. Bu, doğanın bir yasasıdır. Hiç kimse bir Çinli'nin hayatını kolaylaştırmak için çaba harcamayı düşünmez. Mutfak tezgâhlarını hep kendi boylarına uygun yaparlar. Ve bu yüzden, Çinliler hiçbir zaman oldukları gibi kalmazlar. Evet, boyları hep kısadır, ama zamanla alet kullanma perspektifleri hızla gelişme gösterir... Biz Çinliler felsefeye niçin düşkünüzdür biliyor musun? Bütün hayatımız mutfakta geçer çünkü... Mutfak hayatını severiz ve yalnızca bu yüzden, çağın gerektirdiği biçimde yaşayamayız. Ya da bilek tercih etmeyiz böyle bir şeyi. Çağın gerektirdiği gibi yaşayamadığımız için, çağın gerektirdiği gibi nasıl yaşayacağımızı düşünür dururuz sonra. İşte felsefe böyle yapılır. Yüzyıllardır böyle yapılıyor. En azından Çin'de..."

Konuşmama fırsat tanııyordu. Cümlelerinin arasına büyük bir ustalıkla kendi kafa sallamalarını yerleştiriyor, sonra kaldığı yerden devam ediyordu.

"Kusura bakma, o kadar kötü görünüyordun ki, yatağa kadar gidemeyeceğini düşünüp koltukta bıraktım seni."

Uykunun yararları ve zararları hakkında konuşmaya başladı bu kez. Konfüçyus, Buda ve Tao bu konuda pek anlaşılamazlarmış. Konfüçyus'a bakılırsa tanrısal bir varoluş biçimiymiş uyku. Buda'ya göre, içsel ve insani bir doğal halmiş...

Durmak bilmiyordu. Susmuyordu. Yüzüme de bakmadığı için çektiğim acıyı göremiyordu. Sonunda, kafa salladığı boşluklardan birinde söze girmeyi başardım:

"Koltuk çok rahattı, ölü gibi uyudum," dedim.

Sesim çıkmıştı. Konuşabiliyordum artık. Sematyen de sevinmişti bu işe. Hatta kahkahalarla güldü. "Ölü gibi ha?" dedi ve ekledi, "biliyor musun, ölüler de uyur."

"Elbette," dedim, "onlar hep uyur..."

"Öyle değil! Biz, normal insanlar gibi uyuruz. Günde sekiz saat."

Yine gülmeye başladı. Gülerken, kuruladığı tencereyi düşürdü, ellerini küçük çocuklar gibi birbirine vurmaya başladı.

Onun bu davranışına kısa zamanda alıştım. Güldüğü zaman, gülmekten başka hiçbir şey yapamıyor Doktor... Ne konuşabiliyor, ne de pantolonunu giyebiliyor. Aynaya bile bakamıyor gülerken. Yalnızca gülüyor, ellerini birbirine vurup gülüyor.

Yere düşen tencereyi unutup, elindeki havluyla bir süre benim ellerimi kuruladı. Sonra salona doğru sürükledi beni. Bir koltuğa oturttu.

"Mizah anlayışınıza hayran kaldım," dedi ve ikinci kez tanıttı kendini: "Ben Doktor Sematyen..."

"Şu psikoloji doktoru Sematyen mi?" dedim.

"Evet, tanışıyor muyduk yoksa? Hastalarımın biri olamazsınız, sizi anımsamıyorum."

"Hani şu elinden hiçbir iş gelmeyen, her şeyi bildiğini sanan doktor mu?"

Birden, anlamsızca tepinmeye başladı.

"Naum!" dedi, "Naum'u tanıyorsun sen! Bu onun ifadesi..."

Şaşkındım. Bizim yaşlı Profesör'den söz ediyordu karşımdaki Çinli.

"Ukalalığım ve sakarlığım, hayatım boyunca ve öldükten sonra yalnızca onu kötü etkiledi, biliyor musun? O mu gönderdi yoksa seni? Taze bir ölü değil misin?"

O anda, sözlerine bir anlam verebilmem çok zordu. Taze ya da bayat, bir ölü olduğumu söyleyen birine inanamazdım.

"Naum'u tanıyorum," dedim. "Bana Bay Sematyen'den söz eden oydu, ama onun beş yıl kadar önce öldüğünü söyledi."

"İyi ya, bunda hiçbir yanlışlık yok. Ayrıca Naum da bir süre önce öldü. Zaten sırası gelince herkes ölüyor."

Bilemezsiniz, bunu söylerken ne kadar rahattı. Ölmüş bir adam olarak, ölmüş bir başka adamın kendisi hakkındaki referansından söz ediyordu ve bunu yapmaktan mutluluk duyuyormuş gibi bir hali vardı. Sözcükleri güçlülükle bir araya getirerek, durumun uygunsuzluğunu açıklamaya çalıştım ona.

"Sizinle oturmuş konuşuyoruz," dedim, "ve birbirimizi anlıyoruz."

"Elbette anlıyoruz," diye yanıtladı. "Çünkü, dediğiniz gibi, konuşuyoruz... Aynı dili konuşuyoruz hem de. Ağzımızdan çıkan sözler birer anlam taşıyor. Buna ne diyorlar, biliyor musunuz? İletişim diyorlar. Bu durumda ne yapacağız? İletişeceğiz tabii... Yeryüzünde ve evrende, iki insanın bir araya geldiği her yerde, gerekli diyemesek de kaçınılmaz bir şeydir bu."

"Ama siz benim öldüğümü söylüyorsunuz..."

"Söylüyorum, sorun nedir ki?"

"Ayrıca, yıllar önce ölmüş bir adam olduğunuzu da söylüyorsunuz bana. Doktor Sematyen olduğunuzu ileri sürüyorsunuz."

"Ne yapayım yani, hatırınız için başka biri mi olayım?"

"Herhalde şaka yapıyorsunuz. Siz yaşıyorsunuz, yalnızca bu neden bile Doktor Sematyen olduğunuza inanmamı engelliyor."

Doktor, ayağa kalkıp şöyle bir uzaktan baktı bana.

"Haklısın," dedi, "mantıklı olmaya çalışıyorsun. İnsanın yaşadığını düşünmesi hiç de fena bir fikir değil. Herkes yaşadığını sanır, kimse öldüğünü sanmaz. Öldüğünü sanan biri düşünüyor demektir, öyle değil mi? Ama bunun tersi de doğrudur. Yaşadığını sanan biri, yeterince düşündüğünü ileri sürebilir mi? Şu halde, ölü birine, birazcık da olsa düşünme hakkı tanınamaz mı yani?.. Beni anladığını sanıyorum, zeki bir gence benziyorsun.

"Beş yaşında okuma yazmayı sökmüş olmalısın. Sonra hayat hakkında bilgi edindin. Dikkat et, hayat hakkında diyorum! Kimse sana ölüm hakkında bir şey öğretti mi peki? Hiç sanmıyorum... Konfüçyus da yanıldı biliyor musun? Hayatı öğrenince ölümü de kavrayabileceğimizi düşündü. Oysa, ölümü kavramadan hayatı kesinlikle öğrenemezsiniz..."

"Lütfen bana ölü olduğumu söylemeyin."

"Birkaç gün önce Profesör Naum geldi buraya. Ölmüştü... Sağlığında sıkı bir arkadaşlığımız oldu onunla, biliyor musun? Gençliğimizde tabii... Yoksa sıkıcı mı demeliydim? Her neyse işte, beni karşısında görünce kriz geçirdi adamcağız, neredeyse ikinci kez ölecekti! Herhalde sinirleri bozulmuştu. Biraz şeydi... Kıncıydı... Bak, şu bardakları o kırdı."

Kitaplığın raflarında duran cam parçalarını gösteriyordu.

"Bereket versin çok kötü bir nişancı. Anı olarak saklıyorum bu cam kırıklarını. Ne kadar bardak varsa üstüme fırlattı ama birini bile isabet ettiremedi. Sonuçta, onu kendimden uzaklaştırmak zorunda kaldım. Papaz bir arkadaşım var, ona da söyledim, Naum'u yeniden hayata döndürmesi için Tanrı'ya dua edecek. Yanlış anlamayın, ona yardım etmeye çalışıyorum. Yeni durumuna benim yanımda alışamazdı. Yakınlarda küçük bir kasabaya yerleştirdik. Kasabanın tarih kütüphanesi var. Düşünebiliyor musun, iki yüzyıl sonrasına kadar çıkan bütün kitaplar elinin altında orada. Bir tarihçi başka ne isteyebilir? Yaşamak mı? Aradığı huzuru orada da bulamazsa başka hiçbir yerde bulamaz... İki gün önce görmeye gittim onu. Benimle konuşmak istemedi. Ölü olduğuna inanmıyor. Yanında, karşılaşmayı hiç istemediğim biri de vardı. Otuz yıl sonra gelip buldu onu."

Doktor, kendisine boş gözlerle baktığımı görünce inanmadığımı anladı ve sustu. Cebinden bir kol saati çıkarıp uzattı.

"Bu kol saati ona ait, giderken banyoda unutmuş. Daha önce de görmüş olabilirsin diye gösteriyorum sana. Arkasındaki yazıyı oku!"

Saatin arkasında kısa bir teşekkür yazısı vardı, altında da Sosyal Bilimler Akademisi Rektörü'nün imzası...

"Nasıl inanabilirim?" diye bağırdım. "Profesör Naum öldü! Öldürüldü. Siz de öldünüz. Yani, Doktor Sematyen de öldü demek istiyorum. Siz başka biri olmalısınız. Ne bileyim, sıradan bir Çinli olabilirsiniz. Crotone'de lokantalarda çalışan o kadar çok Çinli var ki... Ya da düş görüyorum. Çünkü, gördüğüm ve anladığım kadarıyla, yaşıyorum ben. Bakın siz de yaşıyorsunuz."

Gelip yanıma oturdu yeniden.

"Görebildiğiniz ve anlayabildiğiniz kadarıyla öteki tarafta da yaşıyordunuz," dedi. "Herkes, görebildiği ve anlayabildiği kadarıyla yaşar zaten. Fakat aynı zamanda herkes, göremediği ve anlayamadığı kadarıyla bir ölüdür... Yaşam ve ölüm... Bunları kim ayırabilir? Şimdi, şunu söylememe izin ver: şu anda, göremediğin ve anlayamadığın kadarıyla yaşıyorsun sen! Ve yakında, umarım uzun sürmez, görebileceğin ve anlayabileceğin gibi, bir ölüsün..."

"Benimle alay ediyorsunuz."

"Olabilir. Ama bu yargın, seni kendin hakkında bir fikir sahibi yapmaz!"

O sabah, Sematyen'in sözleri gerçekten incitti beni. Düpedüz, "hortladın" diyordu bana. İnanmadım ona ama sözlerinden etkilendiğimi de söyleyemem. Hâlâ bir düş gördüğümü düşünüyordum, ama Sematyen karşımda o kadar canlı duruyordu ki, daha önce gerçeğe bu kadar çok benzeyen bir düş görmediğim için bütün inancım sarsılmıştı. Ölmediğime tam olarak kendim de inanmıyordum. Sematyen mantıklı konuşuyordu. Bir hortlak olmadığımı kanıtlamak için hiçbir şey yapamıyordum.

"Ayağa kalk!" dedi.

Kalktım. Çok ciddiydi bunu söylerken. Hatta anlayışsızlığıma kızmış gibiydi.

"Tatsız bir seremoniyi yerine getirmek zorundayız," dedi.

Yine gömleğimi çıkarttı. Eliyle göğsümdeki deliği işaret etti.

"Ne bu?" dedi. "Kulak deliği mi? Yoksa burun deliği mi? Bununla sesleri duyduğunu söyleyemezsin bana. Koku aldığını da söyleyemezsin..."

Parmaklarımla deliğe dokundum. İnançsız bir sesle mırıldandım.

"Delik işte... Rüyalarda insanların başına böyle şeyler gelir, uyanınca eminim ki hiçbir şeyim kalmaz."

Emin değildim. Büzülmüş, pembemsi delik o kadar gerçektir ki...

"Sandığından da uzun sürecektir bu rüya," dedi Doktor Sematyen. "Bu deliği sonsuza dek göğsünde taşıyacaksın. Bir kurşun deliği bu. Sen de bir ölüsün... Naum'a da anlatmaya çalıştım. O da rüya gördüğünü sanıyordu. Bardaklardan sonra pencere camını da kırdı. Sözde, uykusu çok hafifmiş, gürültüye uyanırmış. Hiç olmazsa senin kırdığın cam sokaktaydı. Biliyor musun, iki parçası vitraydı camlarımla, Vincent elleriyle boyamıştı onları... Kalbimi de kırdı. Fırsatçı bir sapık olduğumu söyledi bana."

Gözlüklerini sildi. Kızgınlığı geçmişti. Gözlerinde cansıkıcı

bir umursamazlık vardı. Hissettirmek istediği şey, durumunun kendisini fazla ilgilendirmediği gibi sanki. Yalnızca, kırılan vitraylarına yanıyor gibiydi. Sözlerine inanmamış olmam hiçbir şey ifade etmiyordu onun için.

"Hoş," dedi, "ölü olduğunu kabul etmiş olsaydı bile, onunla bir arada kalamazdık. Söylemiş miydin, onunla aynı okulda okuduk. O tarih bölümündeydi, ben psikoloji... Öğrenci yurdunda aynı odayı paylaşıyorduk ve bu tür hikâyelerde sık sık rastlandığı gibi, aynı kıza âşık olduk... Fakat sonuç ikimiz açısından da hayal kırıklığıydı. Kız sonunda bir atla evlendi. Dülsinya yani... Rosinante ile evlendi."

Gömleğimi giydim. Gülümsediğimi gördü.

"Bakın biraz neşelendiniz," dedi. "Alışacaksınız. Bu konuda Naum'dan yetenekli olduğunuza kalıbımı basarım... Gençken de sorunlu biriydi o. Bir tür uyum gücünü çekiyordu. Burada, yanımda bir gece kaldı ve şaklabanlıklarına, inanın bir kez bile gülmedi..."

Bir seferinde, şehirde niye otomobil olmadığını sordum Doktor Sematyen'e.

"Bütün otomobilleri tek tek bölge dışına çıkardım," dedi.

Otomobilleri sevmiyormuş. Zamanı da varmış. Üstelik Vincent denen, şu vitrayları yapan adam da arada bir gelip bu konuda yardım ediyormuş ona. Keyifli bir hobi sayılırmış bu, dilersem benimle de paylaşabilirmiş...

İlk günlerde, merak ettiğim her şeyi kendisine sormamı istiyordu Sematyen. Ben de her şeyi soruyordum. Bu sayede, hem ölümle, hem de Doktor Sematyen'in kişiliğiyle ilgili, gerekli gereksiz birçok şey öğrendim.

Örneğin, Posta Sarayı'nın giriş kapısını o kırmıştı... Zaman zaman intikam ve şiddet duygularını bastıramadığından yakınmıştı bunu söylerken. Sonra, Profesör Naum'la aralarının niye iyi olmadığını da anlattı.

"Dülsinya ve Rosinante," dedi. "Üniversitede, boş zamanlarımızda tiyatro çalışırdık. Naum ve ben. Üçüncü sınıftayken, sev-

gili Naum ihtiyarı, ben de hizmetkârını oynuyorduk. Rosinante'yi ise yakışıklı, iri kıyım bir arkadaşımdır... Dülsinya'nın sonunda o beygirle evlendiğini söylemişim değil mi sana? Kızcağız iyi mi etti kötü mü etti, aslında bilmiyorum ama, bizim açımızdan, inanıyorum ki en hayırlı sonuç buydu. Öyle bir dilberle evlenen adam, değil doktorasını, lisans programını bile tamamlayamazdı. Nitekim öyle oldu. Bizim beygir, son sınıfta okuldan ayrıldı. Posta'da mürekkep hokkası olarak işe başladı. Ama ne yazık ki, Naum, bir şeyler yitirmiş olduğunu düşünüyordu, öfkesini de benden çıkarıyordu. Çevresinde benden başka Çinli yoktu çünkü.

"Güya, Dülsinya'yı elinden alan benmişim. Üstelik ona sahip olamamış ve bir beygire kaptırmışım. Olacak şey mi hiç? Topu topu bir kez kahve içmeye çıktık kızla. Rolünü bir türlü ezberleyemiyordu. Bir Çinli'den başka kimse yardım edemezdi ona... Elime geçirsem kaçırır mıydım? O sıralar deliler gibi Tao okuyordum. Biricik sevgilim Arinna vardı ama, olsun... Dünyanın ve evrenin en akıllı kadınıyla birlikte de olsam, Dülsinya'yı elimden kaçırmazdım. Hemen evlenirdim onunla."

Dayanamayıp, Posta'da Çinli'lere mürekkep hokkası olarak iş verip vermediklerini sordum. Ölümünden sonra, sanırım ilk şakamdı bu benim. Ve şakanın, hayatı olduğu gibi ölümü de kolaylaştırdığını ilk o gün anladım.

Doktor, gülümseyip sırtımı sıvazlamıştı. Başarılı olduğum anlamına geliyordu bu.

"Akli melekelerin bozulmamış," dedi. "Ölüm şokunu atlatmak, çoğu zaman büyük hasarlara mal olur. Şu ilk günlerinde, kişiliğinin parçalanmaması için yapabileceğin çok az şey var aslında. Şaka da bunlardan biri... Belki de en etkilisi... Biliyor musun, yemimi yutmadın. Ayrıca, yutmadığını açıklayacak cesarete sahip olduğunu da gösterdin. Yetenekli olduğunu söylemişim sana. Kimse mürekkep hokkası olarak işe giremez, öyle değil mi?"

Gece on bire doğru eve döndü Sematyen. Şimdi saat sabahın üçü...

Ona, sorularımdan sıkılıp sıkılmadığını sordum. Sıkılmadığını, alınganlık göstermememi söyledi. Ben odama çekilmeden önce biraz lafladık. Birkaç gündür en uzun konuşmamız bu oldu, diyebilirim.

"Seninle, Profesör Naum'la olduğundan daha iyi anlaşıyoruz," dedi. "En azından, aramızda bir Dülsinya yok. Benden nefret etmiyorsun. Bu yüzden, sana yardım etmem daha kolay. Belki çok kısa bir zaman içinde ölüme alışabilirsin..."

Ona, nasıl davranacağımı bilmediğimi, ölümün kurallarını henüz tanımadığımı söyledim.

"Bunun önemi yok," dedi. "Ölümün kuralları da yaşamın kurallarına benzer. Zamanla anlaşılır ya da zamanla da anlaşılmaz, zamanla benimsenir ya da zamanla da benimsenmez. Yaşlı birinin sözlerini dinlemenin güç olduğunu biliyorum ama, bana kulak vermeye çalışmalısın. Eski bir Çin töresidir bu. Yaşlılar konuşur ve oturur, gençlerse dinler ve ayakta kalır... Bir bebek hayata nasıl alışırsa sen de ölüme öyle alışacaksın... Hatta, bizim hayatımız, bazı canlılarla kıyaslandığında çok daha kolay bir deneyimdir. Kelebekleri düşün! Dünyaya geldiklerinde birer larvadır onlar. Tam larva olmaya alıştıkları sırada biçim değiştirirler. Başka bir canlı olurlar. Kanatlı..."

Bu gece, yanında istediğim kadar kalabileceğimi bir kez daha söyledi Doktor; bir ay, iki ay, bir yıl, ya da sonsuza kadar... Eğer istemezsem gidebilirmişim, rahat edebileceğim bir yere yerleşmem için elinden geleni yaparmış.

Sorularımla onu yeniden bunaltmak istemiyordum ama, bir türlü kafamdan atamadığım bir konuyu açmadan edemedim.

"Crotone'deki bütün ölümler bu kadar mıyız?" diye sordum, "yani bu şehirde sizden ve benden başka ölü yok mu?"

"Şehir içinde yalnız ikimiz varız," dedi. "Ama tabii ki bundan emin olamam. Bazen çok uzaklardan gelen gezginler olur, birkaç gece konaklayıp giderler. Aslında, biz ölümler birbirimizden kaçırız, biliyor musun? Tanışma törenleri sıkıcıdır. 'Ne zaman öldün?', 'öldüğünde kaç yaşındaydın?'... Bir ölünün pek sık duymak

istemeyeceği sorulardır bunlar. Bu yüzden, az görüşürüz, az konuşuruz. Tabii bazen istisnalar oluyor. Konferans örneğin... Her yıl bir konferans düzenliyoruz. Bir bilim konferansı. Bu yıl belki birlikte gideriz. Başka ölümlerle de tanışırısın! Ha, bir de Sirene var tabii. Orası biraz kalabalıktır, başka yerlere benzemez."

Doktor, kısa zamanda uzun bir yol katettiğimi de söyledi bu gece. Galiba haklı. Arada bir kaderime lanet okuyor olsam da, ölmüş olduğum fikri pek garibime gitmiyor artık. Hatta, zaman zaman göğsümdeki deliğe bakıp, "Ne kadar şanslıyım," diyorum kendi kendime. Ayrıca, artık Doktor da parmağını deliğe sokmaya kalkışmıyor...

Ondan, Profesör Naum'un içler acısı halini dinledikçe, içimden, halime şükretmek geliyor. Naum, hâlâ ve kesinlikle düş gördüğüne inanıyormuş. Evet, bunu bazen ben de düşünüyorum ama, saplantı haline getirmiyorum pek. Şu yaşadığımın ölüm olduğunu, geçen iki hafta içinde aşağı yukarı kabul etmiş durumdayım. Anımsıyorum da, yaşarken başkalarının ölümüne alışmam çok daha uzun sürmüştü.

Babam öldüğünde on bir yaşındaydım. O sıralar, ölümlerin toprağın altındaki evlerinde yaşadıklarını, kendileri istemedikçe başkalarının onları göremeyeceğini ve kuşkusuz, kendilerinin de görünmeyi pek istemediklerini düşünürdüm.

Sonra, düşlerimde babamı görmeye başlamıştım. İlk kez, başında melon bir şapkaıyla, eski evimizin balkonunda otururken gördüm onu. Konuşmuyordu, içkisini yudumluyordu, çok mutluydu. Söylediklerimi sessizce dinlerken başını sallıyor, sevgiyle gülümsüyordu. Evimizin hemen altındaki, dolunayın ışıklarını yıkadığı, pırıltılı, lacivert denize bakıyordu. Bir ara şapkasını çıkardı. Saçlarına hayran kaldım. Upuzundu, jöleliydi. Bir şarkı mırıldanmaya başladı:

"Ben bir yıldızım
Göz kırparım düşlerinize
Karanlık dökülür dudaklarımdan
Suyunuzu yudumlarırken siz"

Bir bilgisayar firmasında çalışan küçük bir memurdu babam.

Ama ilk düşümde, bir şarkıcı olarak gördüm onu ve hiç yadırgamadım.

Sonraları, pek çok kez düşlerime girdi. Kiminde, karanlık kuzey şehirlerinde taksi şoförlüğü yapıyordu, kiminde de eski heykel tamirciliği...

Babamın ölümüne düşlerimde alışımdım. Arada bir konuk oluyordu bana. Bu duygu hoşuma gidiyordu. Sanki başka bir yerde, başka bir zamanda yaşıyor gibiydi...

"Seninle birlikte, sana ait her şeyin öldüğünü sanman çok saçma!" demişti Doktor Sematyen.

"Ama öldüğümü sanmıyorum ki, işte şimdi burada yaşıyorum," demiştim ben de.

"Yalnızca burada mı?" dedi. "Orada da yaşıyorsun. Anılarda ve düşlerde... Şu an burada olmamız neyi değiştirir ki? Oradaki gerçeği mi? Peki, gerçek ne öyleyse? Aynı zamanda, birer kavram değil miydik biz? Kendi kendimizi tasarladık ve gerçekleştik. Tamam, işin kolay algılanan gerçeklikle ilgili yanına bir şey diyemem ama, tanımın ve tasarımın yitip gideceğini düşünmek zorunda da değilim. Tanımını yapabildiğin bir şeyi yok sayabilir misin? Bir parabolik eğriyi çok dikkatli baksan da göremezsin. Bir matematikçi de göremez ama onun varlığı, pekâlâ düşünülüp tasarlanabilir.

"Ne yazık ki, varlık ve yokluk tanımlarıyla her şeyi açıklamış olmuyoruz. Bazı şeyler, bir tasarım olarak da kalsalar gerçekliği ifade ederler. Şu anda, kendimizi böyle tanımlamakta bir sakınca görmüyorum ben. Düşüncenin birer parçasıyız bizler. Parabol eğrileri gibiyiz, anlıyor musun? Eğer kendi kendini tasarlayan evren fikrinin içinde, kendin için bir yer bulunduğu düşüncesindeysen, bunu hissedebiliyorsan, kendi gerçekliğinden kuşkuya düşmemelisin! Yaşamda ya da ölümden, nerede olursan ol!.."

ON DOKUZUNCU GÜN

Bu sabah, Sematyen, öldükten sonra yaşamamızın bir şans olduğunu söyledi. Anladığım kadarıyla, çok az insanın başına gelebilecek bir şey...

"Ne güzel!" dedi. "Öldün ama yemek yiyebiliyorsun. Öldün ama bisiklete binebiliyorsun. Denize girebiliyorsun, düşünebiliyorsun..."

"Peki, nasıl bir şans bu?" diye sordum. "Hak edenlere mi tanınıyor, yoksa, ne bileyim kan grubuna filan mı bakıyorlar?"

Hayır, kimse kimseye bir şey tanıımıyormuş, kimse kimsenin kan grubuna bakmıyormuş. Ölüm de doğum gibi bir şeymiş işte, hiçbir kuralı yokmuş bu işin.

"Yeni birileri geldiğinde, genellikle üç beş hafta içinde habermiz olur," dedi Doktor. "Ama bazen yıllarca kimse gelmez. Sonra bir bakarsın, bir ay içinde on kişi çıkagelir... Şans... Tamamen Şans..."

Artık hikâyeme döneceğim. Anlaşılır bir dünyada gerçekleşen, caddeleri pırıl pırıl ışıklarla yanan Crotona'da başlayan hikâyeme...

Bu şehir benim kaderime yazılmıştı. Kim yazdı, neden yazdı, nasıl oldu da yazdı, bilmiyorum. Elimi attığım deri torbada yalnızca bir tek kâğıt vardı. Açtım ve okudum: Crotona...

Kura çekimi için evden erken çıkmama karşın, okula zamanından bir saat sonra ulaşmıştım.

Metroda, yanımda şişman bir adam oturuyordu. Sabaha karşı gördüğüm bir düşü anımsamaya çalışıyordum. Yanımdaki adamın duruşunda, gazetesini tutuşunda, duraklardaki insanlara bakışında uyku verici bir şeyler vardı. Nasıl olduysa, kendimi yeni

bir düşün içinde buldum.

Kıpırtısız bir denizin ortasında, bir salın üstündeydim. Yanımda annem vardı. Yeni yıkadığı çamaşırları makineden çıkarıyordu. Rengârenkti çamaşırlar; mavi, yeşil, kırmızı... Hızla düşen bir uçağı işaret etti annem. Uçağın kanatları sallanıyordu. Tıpkı bir kuş gibi... İçimden, salımızın üstüne düşmesini diledim onun. Öyle de oldu. Yine kuş gibi süzülerek salımıza kondu. Bir uçak değildi artık. Kuş da değildi. Fermuarlı, küçük bir çadırdı. Kapısını aralayıp içine girdim. Eşyalar vardı içerde. Üstüste konmuş yastıklar, rulo halinde küçük halılar ve kitaplar... Dışardan annemin seslendiğini duydum. Salımızın karaya oturduğunu söylüyordu. Gömleğimi çıkarıp sevinçle sallayarak kıyıya doğru koşmaya başladım. Sıcaktı, çok sıcaktı, ekvator bölgesinde bir yerlerde olmalıydım. Birden, daracık bir sokakta buldum kendimi. Yanyana dizilmiş kulübelerin duvarlarından yoksulluk akıyordu. Açık bir kapı gördüm. İçeri girdim. Karanlık, izbe bir yerdi. Bir köşede, içi egzotik meyvelerle dolu sepetler duruyordu. Sepetlerden birini aşırmayı düşündüm. Hırsızlık değil de, bir tür alışveriş olacaktı sözde bu. Kimse zararlı çıkmayacaktı alışverişten; evsahibine, altından yapılmış, boy boy bir sürü haç bırakacaktım. Fakat birden fikir değiştirip dışarı çıktım. Kapının önünde, genç bir zenci kadınla karşılaştım. Kucağında bir çocuk vardı, bakışları ürkütücü derecede annemin bakışlarına benziyordu. Hiçbir şey söylemedim ona. Oysa, yanıma yaklaşıp, kulağıma anlamadığım bir dilde bir şeyler fısıldamıştı. Sonra, simsiyah, olgun üzümler bıraktı avucuma. Sokakta başkaları da vardı. Başka insanlar, tanımadığım insanlar... Ellerinde üzüm salkımlarıyla sessizce yürüyorlardı. Kötü üzümlerdi bunlar. Küçük, buruş buruş...

Uyandığımda, metro görevlisinin başımda dikildiğini gördüm. Son durağa geldiğimizi, geri dönmek istiyorsam bilet almam gerektiğini söyledi bana.

Konferans salonunda yalnızca Dekan ve bir görevli kalmıştı.

"Biraz daha bekleyip gidecektik," dedi Dekan.

Özür dilememe fırsat vermeden kura torbasını elime tutuştur-

du. Torbaya elimi soktuğumda, içinde yalnızca tek bir kâğıt kalmış olduğunu fark ettim. Açıp okudum kâğıdı. "Crotone" yazıyordu...

"Şanslısın," dedi görevlilerden biri, "Korsika'yı çekenler de oldu."

Mezuniyet ve atanma belgelerimi alır almaz kütüphaneye koştum. Crotone'nin nasıl bir yer olduğu hakkında en küçük bir fikrim yoktu. Daha önce güneye üç kez gitmişim ama postacı olarak değil tabii; sıkıcı aile ortamından bir süre uzaklaşmak isteyen bir öğrenci olarak...

Karıştırdığım ansiklopedi disketlerindeki bilgiler hiçbir özel izlenim bırakmadı bende. Okuduklarım, her şehir hakkında neredeyse benim de söyleyebileceğim türde bir iki cümleden ibaretti.

Eve dönüp eşyalarımı hazırladım. Annemle birlikte güzel bir öğle yemeği yedim ve akşama kadar televizyon izledim.

Yapmam gereken son bir iş kalmıştı. Görev yerimi GPB'ye bildirmek... Bunu bilgisayarım ile yapamazdım, GPB yasadışı bir kuruluştu. İki yıl önce üye olarak kabul etmişlerdi beni. Aslında, dünyada olup bitenlerle çok fazla ilgilenmiyordum ama bir tür vicdani rahatsızlık duyduğumu söyleyebilirim. Çocukken, GPB üyelerinin gizlice çoğaltıp dağıttığı, karşı kıyıda yazılmış mektuplar gelirdi evimize. Başka bir dünyada, açlığın ve yoksulluğun, karanlığın ve umutsuzluğun dünyasında yaşayan insanların çığlıklarıydı bunlar. Sonra, lisedeyken, GPB üyesi bir sınıf arkadaşım oldu. Essau'ydu bu. Okumam için broşürler verirdi bana, sorumluluktan ve insanlığa olan borcumuzdan söz ederdi. Onu dinlerken babamın sözlerini anımsardım. Beni kandırması zor olmadı.

Bir hayır kuruluşu olarak görüyordum GPB'yi, insanlara iyi bir hizmet sunduklarını düşünüyordum.

Bir gün, beni mektup dağıtmaya götürdü Essau. Karşı kıyıdan gelen iki çanta dolusu mektubu, gece karanlığında posta kutularına attık. Sonraları sık sık tekrarladık bunu. Hoşuma gitmişti, bir işe yaradığımı hissediyordum. Meslek okulunda da Essau'yla birlikteydik ama, o son sınıfta ailesiyle birlikte başka bir şehre taşındı. Gitmeden önce, örgüte üye olmayı isteyip istemediğimi

sormuştu bana. Hiç düşünmeden olur dedim. Ve GPB'deki mace-
ralı yaşamım böylece başlamış oldu.

Örgüt, ben doğduktan bir yıl sonra kurulmuş. Önceleri yasal-
mış. İnsanları karşı kıyının sorunlarından haberdar etmeyi amaç-
layan bir hayır kuruluşu gibi çalışıyormuş. Beşinci kuruluş yılın-
da, hükümet karşı kıyıyla iletişimi yasaklayınca yeraltına çekil-
miş ve öteki yeraltı örgütleriyle ilişkiye geçmiş.

Geniş bir dağıtım ağına sahipti GPB. Hemen hemen her şehir-
de, her kasabada örgütlenmişti. Asıl işimiz, karşıdan gelen mek-
tupları çoğaltıp dağıtmaktı ama politik gösterilere, yeraltı muha-
lefetinin ortak eylemlerine de katılırdık.

Başlangıçta, mektupların ve haberlerin karşı kıyıda nasıl
geldiğini merak ederdim. Çok eskiden, ben daha çocukken, GPB'
nin ordu içindeki birimleri kolileri askeri uçaklarla gizlice getirir-
miş. Bu birimler dağılınca yeni yöntemler bulunmuş. Tehlikeli
yöntemler...

Hükümetin iletişime yönelik engelleri, aslında göç sorununu
örtmeyi amaçlıyordu. Güney kıyıları boyunca güçlü bir savunma
sistemi kurulmuştu, bunu hepimiz biliyorduk. Devriyelerin, ma-
yınların bazen yanlışlıkla balıkçıları öldürdüğünü duyardık. Pek
sık olmazdı bu. Olduğunda da haber kulaktan kulağa yayılırdı, te-
levizyon ya da gazete haberlerinde geçmezdi.

Artık mektupların nasıl geldiğini merak etmiyorum. Çünkü,
Crotone'de aylarca bu işle uğraştım. İşimiz, gelen mektupları
"toplamak" ve dağıtım birimlerine ulaştırmaktı...

2018 yılının 20 Nisan günü, Crotone garında indim ve öteki yol-
cularla birlikte, sonradan şehrin en büyük meydanı olduğunu öğ-
rendiğim yere doğru yürümeye başladım.

Dükkânların, evlerin kapıları kapalıydı. Sokaklarda adım ata-
cak yer yoktu. Yol arkadaşlarımdan birine Posta İdaresi'nin nere-
de olduğunu sordum. Kendisini izlememi istedi.

"Yolumun üstünde," dedi.

Bulduğumuz caddenin iki yanını da satıcılar tutmuştu.
Aralarında kalan dar geçitte zorlukla yürüyorduk. Gitgide yakın-

laşan korkunç bir uğultu eşlik ediyordu adımlarımıza. Meydandan geliyordu uğultu.

Kalabalık, meydana yaklaştıkça daha hızlı yürümeye başladı. Ben de öyle yaptım. Arada bir trendeki yol arkadaşlarım ilişiyordu gözüme. Uğultu dayanılmaz hale geldikçe daha yüksek sesle konuşan, ellerini, kollarını sallayarak birbirlerine bir şeyler anlatan insanların arasında suskun görünüyorlardı.

Sonunda meydana döküldük. Kalabalık, tamamen gözümün önündeydi artık. Renkli, parlak kâğıtlardan elbiseler giymişti. Başına komik bir şapka geçirmişti. Zıplıyordu, alkışlıyordu, çığlıklar atıyordu. Bir bando takımı halinde önümden geçiyor, elindeki bayrağı üstüme savuruyordu.

Posta İdaresi'ni sorduğum adam birden yanibaşımda belirdi. "İşte şu yanda!" dedi ve yine birden gözden kayboldu.

Orta yerde kalıvermiştim.

Herkes bir yerlere yürüdü. Ben kaldım, yürüyemedim. Yol arkadaşlarımı seçemiyordum artık. Kalabalığa ve gürültüye karışmışlar, hatta gürültünün kendisi olmuşlardı. Uzaktan birini görür gibi oldum. Sonra birini daha... Yan yanaydılar. İki de kahkahalarla gülüyor, birbirlerine hararetle bir şeyler anlatıyorlardı. Trendeki uykulu, sessiz hallerine bir daha hiçbir zaman dönemeyecekmiş gibiydiler. Bir başkasını gördüm. Balon şişiriyordu. Bir diğeri düdüğü çalıyordu. Bir süre sonra, ne onları, ne de diğer insanları fark edemez hale geldim. Gördüğüm yalnızca kalabalıktı.

Posta Sarayı'nı görmek için kaç kez zıpladım ama, az ötemdeki lunaparkın çılgınca dönen dolaplarından başka bir şey görmedim. Biraz soluk almak istiyordum. Her nasılsa boş kalmış, banka benzer bir şeyin üstüne oturdum.

Ben üstüne oturunca bank yere çöktü. Sonra aynı hızla göğes doğru havalandı. Yükseldi... Ve öylece havada kaldım...

Tahterevallinin diğer ucunda sevimli, iriyarı bir adam oturuyordu. Bakışlarında zekâ özürülere has bir çarpıklık vardı. Sesimi yükseltip beni yere indirmesini istedim. Yanıtlamadı. Gözlüğünü taktı. Çevremizi bir anda çocuklar sarmıştı. Tepine tepine gülüyorlardı, gülerken dondurmalarını, şekerlerini yere düşürüyorlardı. Sonra, çocukların arkasında orta yaşlı bir kadın belirdi.

Öne çıkıp, karşımda oturan adama bir şeyler söyledi.

"Hanımefendi!" diye bağırdım ona, "lütfen beni aşağıya indirmesini söyler misiniz?"

Duymamış gibiydi. Bir süre dalgın dalgın yüzüme bakıp kafasını salladı. Ve sonra, gidip sevimli adamın arkasına oturdu.

Tahterevalli canavarlarının elinden spastiklerin bakıcısı kurtardı beni. Onlarca kez özür diledi.

"Şehir turuna çıkmıştık," dedi, "ne kadar eğleniyorlar, bilemezsiniz!"

Sonunda, akıl edip bir polise sordum Posta İdaresi'ni. Posta Sarayı'na kadar eşlik etti bana. Kapının önünde sigara içen meslektaşlarımdan birine eliyle teslim etti.

İşyerim burasıydı işte! On yedinci yüzyıldan kalma, iki katlı, büyük ve gösterişli bir taş bina...

Müdürün odası ikinci kattaydı. Tatil olduğu halde çalıştığını söylediler. Kapısının önünde durdum.

"Sizden önce gelen memurun atama kararını inceliyor," dedi kapıdaki görevli.

Müdürün işini bitirmesini beklerken, duvardaki resimlere ve haritalara göz gezdirdim. Resimlerden birinde, tarihin ilk mektuplarından birinin fotoğrafı vardı. Kil levha üstüne yazılmıştı mektup. Altındaki çeviri metninde şunlar yazılıydı:

"Kısa bir süre önce efendime şunları yazmıştım; Akkaka'daki evin damında bir aslan yakalandı. Eğer bu aslanın efendim gelinceye kadar damın üstünde kalması gerekiyorsa, efendim bunu bana yazsın. Eğer onu efendime yollamam gerekiyorsa efendim bana bunu da yazsın. Ne var ki, efendimin yanıtı şimdiden gecikti. Aslansa beş gündür damın üstünde oturup duruyor. Önüne bir köpekle bir domuz attık. Ekmek de yiyor! Bu gidişle, aslan bir panik yaratacak diye düşündüm, korktum ve aslana ağaçtan bir kafe yaptım. Onu bir gemiye yükleyeceğim, efendime göndereceğim."

Ben, aslanın gemiye yüklenmesinin olası zorluklarını düşünürken müdürün kapısı açıldı.

"Kapıda bekleyen varsa içeri gönderin!" dediğini duydum.

"Peki efendim," dedi içerdeki yeni memur.

O anda, henüz içerde olduğu için onu göremiyordum ama, bu sesin kime ait olduğunu hemen anladım. Essau'ydu bu...

Beni görünce, sevinçten ve şaşkınlıktan gözleri açıldı.

"Ne anyorsun burada?" diye bağırdı.

Müdüre bir aslan getirdiğimi, ben çıkana kadar kapıda beklemesini söyledim ona.

Yalnızca öldükten sonra değil, yaşarken de şanslı biriydim ben. Düşünsenize, evimden kilometrelerce uzakta, bir yıl önce yitirdiğim en iyi arkadaşımınla karşılaşıyorum...

Geceyi, Posta Sarayı'ndaki konuk odalarından birinde geçirdik. O ana kadar karşılaştığımız herkesin, kiralık bir ev bulmamızın olanaksızlığından söz etmiş olmasına karşın, ertesi gün ilk işimiz tatilden yararlanıp kiralık bir ev aramaya başlamak oldu.

"Hiç şansınız yok!" demişti müdürün kapıcısı.

Müdür de başını sallamıştı.

"Ortak bir ev satın alırsanız sizin için her şey daha kolay olur," demişti.

Dedim ya, yaşarken de şanslı biriydim ben.

Girdiğimiz ilk sokakta bir ev bulduk. Orta yaşlı bir kadın köpeklerini gezdiriyordu. Köpeklerden biri Essau'ya yakınlık gösterince kadınla konuşmaya başladık, ev aradığımızı söyledik.

Rastlantıya bakın ki, iki oğlu da Posta'da çalışıyormuş kadının. Ve asıl önemlisi, kiraya verebileceği küçük bir çatı katı varmış. Çocukların ikisi de sağır olduğundan, bakımları için birlikte kalmaları gerekiyormuş. Aslında çatı katı çocuklara aitmiş ama onların yalnız kalmalarına göz yumamamış...

Tannı, ya bu kadını cezalandırmak ya da çocuklarını korumak istemiş olmalı diye düşünmekten alamadım kendimi. Yol boyunca, evin kapısında, evin içinde durmadan konuştu, durmadan bir şeyler anlattı. Dinleyip dinlemediğimizi umursamayan bir kayıtsızlıkla, yüzümüze bakmadan konuşuyordu.

O, oğullarıyla alt katta oturacak ve bu durum sonsuza dek

böyle sürecekti. Biz de Essau'yla çatıdaki iki odalı küçük dairede kalacaktık ve onun gözünde bu durum da sonsuza kadar sürecekti. Odalardan biri çok küçüktü. Öteki odayla arasında kapı yoktu. Tuvaleti, banyosu ve bir de mutfak olarak kullanabileceğimiz iki metrekairelik bir girintisi vardı evin. Buna karşın, ilk izlenimlerimiz yine de keyif vericiydi. Orta boy bir buzdolabı, iki yatak, iki koltuk, bir bilgisayar ve içi boş bir kitaplık bizi bekliyordu. Kitaplık antikaydı, kaçıncı göbek dededen kaldığını kadın da bilmiyordu. Evin reisi olan adam, ev sahibemiz kendisini evden kovduğunda kitaplığı da yanında götürmek istemişti ama, "böyle bir şeye kalkıştığın anda polise haber veririm," yanıtını alınca bu düşüncesinden vazgeçmek zorunda kalmıştı. Kadının söylediğine bakılırsa, beşinci kocasıydı bu.

"Birincisi benden başka her kadına kolaylıkla âşık olabiliyordu," dedi ve ekledi: "Bense hâlâ yalnızca ona âşığım..."

İkincisi bir gemiciydi. Pis işlere bulaşmıştı. Altın kaçırmıştı, eroin kaçırmıştı, para için karşı kıyıda göçmen kaçırmıştı. Elbette, bütün bunlara göz yumulabilirdi. Bir gemi sahibi aklını kaçırmadığı sürece hoşgörülebilir, hatta âşık bile olunabilirdi ona. Ama bu iki numara, nikâhtan önce söylediği gibi, bir gemi sahibi değil, yalnızca bir tayfaydı... Oğlanların babası da buydu işte! Doğumdan sonra kalkan ilk gemiye tayfa olarak yazılmış, bir daha da ortalarda görünmemişti.

Üçüncüsü, şarap gibi bir beyefendi... Erken ölmüş. Oysa Tanrı onu tam da bir kadının yaşlılığı için yaratmıştı. Dördüncü beş parasız bir adamdı. Evin ve iki dükkânın tapusunun üstüne geçirileceğini umuyordu ve yanıldığını anlar anlamaz kendi yanında bir sokak kızıyla kayıplara karışmıştı.

Beşinciye dinlemiştik zaten... Ev sahibemiz, "defol bu evden!" dediğinde, "tamam, gidiyorum, şu antika kitaplığı verersen hiç sorun çıkarmayacağım," diye yanıt verebilecek cinsten bir adamdı.

Eve yerleşmemizden iki hafta sonra, Essau, bir bar dönüşünde Evita'yı getirdi.

İkisi de sarhoştu ama, Essau'yla başbaşa bir gece geçireceğini uman Evita beni görünce ayıldı.

Güzellik salonlarından, incelik kurslarından çıkmış bir hali vardı. Tanışmak için elimi uzattığımda, nedense annemin elini tutuyormuşum gibi bir duyguya kapıldım. Dişlerimi göstererek çokcukça sırtıtmaktan alamadım kendimi.

"Nereden buldun bu kızı?" diye fısıldadım Essau'nun kulağına.

"O beni buldu," dedi.

Bizimki barda oturuyormuş. Yalnızmış. Evita da masalardan birinde oturuyormuş. O da yalnızmış. Evita kalkmış, yanına gelmiş ve işte böylece tanışmışlar.

"İnan kötü bir kız değil!" diye ekledi Essau.

İnandım.

"Kız okulunda öğretmen olmalı!" dedim.

Şaşırtıcı bir ağırbaşlılığı vardı Evita'nın. Bunun, çekingenliğinden mi, yoksa kendini olduğundan daha olgun bir kadın olarak göstermek isteyişinden mi kaynaklandığını anlayamamıştım. Sanıyorum biraz da gergindi. Ellerini nereye koyacağını, ayakta nasıl duracağını bilemiyordu. Eşyalara, Essau'ya ve bana bakmaktan ilahi bir haz alıyordu sanki. Bu bakışlar, bu anlayışlı gülümseme, insanda hemen bir şeyler yapması gerektiği, yoksa hayatın bir anda anlamsızlaşacağı duygusunu uyandırıyor. Nitekim, ne Essau ne de ben dayanabildik bu baskıya. Ben, yiyecek bir şeyler hazırlamak için kalkıp ayrıldım yanından. Essau da ayakkaplarını boyamaya koyuldu.

Sonradan daha iyi tanıdım Evita'yı. İlk izlenimlerimin pek çoğunun yanlış izlenimler olduklarını anladım. Ağırbaşlılığının tek nedeni zeki görünmek istemeyişiydi. Ya da gerçekten zeki değildi. Ellerini nereye koyacağını hiçbir zaman bilemiyordu, bunun için gergin olması da gerekmiyordu. Ayrıca öğretmen filan da değildi. İşsizdi. Arada bir geçici işler bulup çalışıyordu ama, çalışmadığı zamanlar çok daha mutluydu.

Küçük bir kasabada doğmuştu. Kuzeyde. Babası bir çiftlik sahibiydi. Çocukluğu atlar, inekler, domuzlar arasında geçmişti. Son dioksin felaketinden sonra, ailesi, çiftliği satıp kuzeyde

emeklilerin yaşadığı bir göl kıyısına yerleşmişti.

"Ben burada kalmayı tercih ettim," diyordu Evita. "Bir iş bulup çalışmayı düşünüyorum iki yıldır. Üç yıl çalışıp işsizlik ödeneğine hak kazanacağım. Sonra ne olur, bilmiyorum. Belki çocuk yaparım, ödeneğim kesilmez..."

Bazı geceler saatlerce konuşurduk onunla. Çok iyi bir dinleyici, çok iyi bir yatıştırıcıydı. Kendini, insan ilişkilerindeki ayrıntıların büyüüne kaptırmış; yaşamını arkadaşlarının, yakınlarının sorunlarının çözümüne adanmış gibiydi. Böyle davranmasının nedeni yüreğindeki iyilik etme tutkusu muydu, yoksa o yaşa kadar bir meslek sahibi olamamanın verdiği bir tür "yararlı olma" düşüncesi miydi bilmiyorum ama, işini çok iyi yapıyordu.

Bizimle tanıştıktan bir gün sonra bavullarını getirdi eve. Onu sevmiştik. O da bizi sevmişt galiba. Artık bizimle kalacaktı.

Birtakım düzenlemeler yaptık hemen. Bir giysi dolabı daha aldık. Benim yatağım daha geniş olduğu için Essau'nunkiyle değiştirdik. İki oda arasındaki kapı boşluğunu kalın bir perdeyle kapadık.

Evita yetenekli bir aşçıydı. Aynı malzemeden onlarca çeşit yemek yapabiliyordu. Çoğunlukla okyanus balıkları ve sebze... Balık dışında et yememizi yasaklamıştı. Yalnızca et olsa iyi, peynir ve süt de girmiyordu eve. Babasının öğüdünü tutuyordu Evita; dioksinden kaçıyordu! Sebze satın alırken gösterdiği titizlik paranoya derecesindeydi. Kuzey seralarınınkinden başka sebze yiyemezdik. O da, her mevsimde değil...

Hücre yenilenmesi için hiçbir zaman para biriktiremeyeceğini düşünüyordu. Ayrıca, böyle bir şeyin dini inançlarına da ters olduğunu söylüyordu. Tek şansı, kötü ve ölümcül besinlerden uzak durmaktı. Bu konuda o kadar uzmanlaşmıştı ki, bir domatese hangi dönemde hormon verildiğini bakar bakmaz anlardı. Peşpeşe adlarını sıraladığı tuhaf isimli hastalıklara yakalanmamak için, eline aldığı her sebzeyi sıcak suyla saatlerce yıkardı. Büyük teyzesi ve onun küçük kızının menengokoksemiden öldüğünü söylüyordu. Galiba bu yüzden, insanın kaderine hükmetmesi denen

kavramın, sebze ve meyve yıkamak anlamına geldiğini sanıyordu.

İki haftada bir doktora gitmek zorundaydık. Zorluyordu bizi. Bizim için hastane randevuları alıyor, kolumuzdan tutup kliniklere sürüklüyordu.

Essau'nun durumu benden de kötüydü. Ona daha çok zaman ayırıyordu, daha fazla dikkat gösteriyordu Evita. Benim zavallı arkadaşım, artık onun yanında öksüremiyordu. Bir de ateşi yükselmişse bütün yaşantımız altüst olurdu. Bir seferinde ambulans bile çağırılmış, Essau iki gün radyolojide yatmak zorunda kalınca işe de gidememişti. Evita, sık sık, ilerde bir çocuk yapmak istediğini söylüyordu. Bu konuda, neredeyse bir genetikçi kadar bilgi sahibiydi. Yaptığı her şeyi, radyasyonun kromozom sıralamalarında olağandışı dizgilere yol açmaması için yaptığını söylerdi. Bu sözleri onun ağzından o kadar çok duydum ki, sanki ne anlama geldiklerini biliyor gibiyim şimdi...

Evita bunları broşürlerden öğrenirdi. Grişçenko adlı örgüte üye olan arkadaşları vardı. GPB'ye de sempatiyle bakıyordu ama üye olmayı pek istemiyordu.

Arada bir okumam için bana da bir şeyler verirdi. Doğrusunu söylemek gerekirse, verdiği kitaplardan hiçbirini on sayfadan fazla okuyamadım. İlgi duymadığımdan değil tabii... İşim, zamanımın ve iç huzurumun çoğunu alıp götürüyordu. Yedi saat sokak sokak dolaşıyordum, çantalar dolusu zarf dağıtıyordum evlere. Posta malzemesinin bu kadar çok oluşu, anlayabildiğim bir şey değildi aslında. Herkesin evinde bilgisayar vardı, insanlar iletişim sistemleriyle haberleşebiliyorlardı zaten.

Eve döndüğümde, koltukta bir iki saat uzanmadan kendime gelemiyordum. Her sabah kuşlarla birlikte kalkıp Posta Sarayı'nın yolunu tutuyorduk. Sabahları mahşer yeri gibi olurdu Saray. Binden fazla postacı büyük binanın arkasındaki depoların önünde toplanır, sırtladıkları ağır çantaları arabalara yüklerlerdi. Şapkalı adamlar kuyruklara girer, kuyruklardan çıkar, çantalarıyla oradan oraya koşuşturur dururlardı.

İlk günler, yaşlı bir postacıyla birlikte çalışıyordum. Kamyoneti o kullanıyor, adresleri o gösteriyordu. Bana düşen, kapı nu-

maralarına dikkat etmekte.

Yaşlı iş arkadaşım kırk yıldır postacıydı. Gamsız, neşeli bi-riydi. Hücre yenilenmesi için daha önce üç kez ameliyat masası-na yatmıştı. Dördüncüsü için para biriktiriyordu ve bu yüzden emekliliğini sürekli erteliyordu.

Her gün üç bin civarında zarf, bilgisayar malzemesi ve rek-lam broşürü dağıtıyorduk. Postacıların sayısı hesaba katıldığında, toplamı üç milyona varan bir malzeme yığınıydı bu.

"Hayır!" demişti bizim yaşlı postacı. "Aslında beş milyona yakın dağıtırız. Çünkü arabaların çoğu tek kişiyle çalışır. Yalnız-ca işe yeni başlayanların ve stajyerlerin yanına şehri tanımaları için bir postacı daha verilir."

Gereksiz bir işti bizimkisi. İnsanlar, bilgisayar kartlarını, dis-ketleri, CD'leri bir zahmet mağazalara kadar gidip satın alabilir-lerdi. Bunların çoğu, reklam amacıyla hazırlanmış, kısa süreli kullanımı olan, para karşılığı satılmayan küçük armağanlar, Pos-ta'nın anlaşmalı olduğu büyük şirketlerin tanıtım ürünleriydi. İç-lerinde, gerçek anlamda mektuba benzeyen yüz-yüz elli zarf bel-ki çıkardı.

Şirketlerin pazarlama elemanıydık biz, postacı filan değil. Bir çeşit kuryeydik. Daha çok tüketmeleri için insanları ateşliyor-duk.

Mayıs'ın yirmi dördünde, doğum günümden bir gün sonra Profe-sör Naum'la tanıştım. Hoş bir karşılaşma değildi. Mavi kapılı evin sahibi olarak karşıma pijamalarıyla çıkmıştı ve yüzünden düşen bin parçaydı.

"Ne yapıyorsun öyle?" diye bağırdı, "okuyup yazman yok mu senin?"

"Var," dedim.

Bahçe çitinin üstündeki tabelayı okumamı istedi. Okudum.

"Reklam zarflarını posta kutusuna değil, lütfen hemen yanın-daki çöp kutusuna atınız!"

"Onları niye posta kutuma attığınızı sorabilir miyim?"

Zarfları henüz kutuya atmamıştım.

"Bakın," dedim, "atmadım."

Bu işte hiçbir suçum yoktu benim. O sokağa ilk girişimdi ve birkaç günlük yasal postacılık hayatımda ilk kez böyle bir yazıyla karşılaşmıştım. Yazıyı görünce hemen arabaya koşmuş, durumu İhtiyar'a anlatmıştım.

"O ukalalara bakma sen!" demişti İhtiyar. "Çöpe atılır mı hiç, hepsini kutuya at!"

Tam dediğini yapmak üzereyken Naum kapıyı açmıştı.

Sonra İhtiyar da geldi yanımıza. Naum'a, normal mektuplarla reklam zarflarını ayırmanın çok güç olacağını, bunu alıcı yaparsa işlerin kolaylaşacağını söyledi. Naum ikna olmuşa benzemiyordu pek. Bana döndü. Elimdekileri aldı ve olduğu gibi çöpe boşalttı.

"Bugün hiçbir yerden mektup beklemiyorum!" dedi.

İçeri girip kapıyı yüzümüze çarptı.

YIRMİ İKİNCİ GÜN

Dün sabah erken saatte Papaz geldi. Onun yakınlarda bir yerde kaldığını sanıyordum ben. Oysa evi yokmuş, havari gibi durmadan geziyormuş.

"Sağlığımdan kalma bir alışkanlık bu," dedi. "Misyonerlik tehlikeli bir iştir. Sürekli aynı yerde kalırsanız, bu ancak bir tek şeye yarar; düşmanlarınızın sayısının artmasına..."

Kahvaltımızı o hazırladı. Ananas, muz ve adını bilmediğim çeşit çeşit meyvalar vardı masada. Sematyen burun kıvırdı.

"Ben maymun değilim, jambonu tercih ederim," dedi ve mutfağa gitti.

"Onları çöpe attım!" diye bağırdı arkasından Papaz. "Domuz eti yememelisin..."

Elinde bir paket jambonla geri döndü Sematyen.

"Sen öyle san," dedi, "artık jambonlarımı saklıyorum."

Papaz'a, niye jambon düşmanı olduğunu anlayamadığımı söyledim. Onun yerine Sematyen yanıt verdi:

"Dikkatli bak ona, karşında Müslüman bir papaz var."

Müslümanlık hakkında fazla bilgi sahibi değildim ama kendi din adamlarına papaz demediklerini biliyordum.

"Şaşkınlığınızı anlıyorum," diye açıkladı Papaz. "Ama o kadar da karmaşık değil. Ölmeden önce papazdım, öldükten sonra Müslümanlığı seçtim, hepsi bu. Aslında siz de Müslüman olmalısınız, adınız bir Müslüman adı."

"Evet," dedim. "Büyük dedem Müslümanmış, 1960'larda Almanya'ya yerleşmiş. Ama babam inanmıyordu. Ben de inanmıyordum."

Kahvaltudan sonra bisikletlerimize binip kısa bir şehir turuna çıktık. Crotone'de her şey bıraktığım gibi duruyordu. Ölmeden önce, şehre ilk geldiğim gün, beni gürültüsü ve aydınlığıyla şaş-

kına çeviren lunapark sessizlik içindeydi. Dönme dolabın çelik iskeleti ihtiyar bir hayvan gibi inliyordu.

Posta Sarayı'nın hayaleti karşısında, saygı duruşundaymışçasına, kısa bir süre hareket etmeden bekledik. Sonra, bana yeni bir çift ayakkabı almak üzere kunduracılar çarşısına gittik. Niyetim, ölmeden birkaç gün önce göz koyduğum mokasenleri bulmaktı.

Bulamadım ama...

"Biri benden önce davranmış," dedim Sematyen'e.

Güldü.

"Yoo!" dedi. "Kimse almış olamaz, çünkü ölü dünyada ayakkabı sektörünün son ürünü 1976 tarihli..."

Başka bir ayakkabı beğenip giydim.

Eve dönerken Papaz'la Sematyen'den ayrıldım, biraz daha dolaşacağımı söyledim onlara. Bisikletimi deniz kıyısına doğru sürdüm; kıyıda gizlice mektup kolilerini aldığımız koylardan birine...

Soyunup denize girmek aklımın ucundan bile geçmiyordu ama suyu öyle kıpırtısız, sakin görünce dayanamadım. Üstümdekileri çıkardım, balıksız ve martısız maviliğe bıraktım kendimi.

Saatlerce yüzdüm, kulaç atmaktan kollarıma ağırlar girdi.

Sudan çıktığımda hava kararıyordu.

Papaz dün gece bizde kaldı. Uyumadan önce biraz konuştuk onunla. Ölüm ve yaşam üstüne sorular sordu bana. Alışıp alışamadığımı sordu. Ölümünden, başka bir şehre taşınmışım gibi söz ediyordu. Sesinde, beni yatıştırmak, avutmak isteyen bir yumuşaklık vardı. Bütün eşyalarımı yanıma alamadığım için üzülmem gerektiğini öğütüyordu sanki.

Oysa, artık bunu çok az düşünüyorum. İlk günlerde yaşadığım zorluklar, gözüme, başka birinin yaşadığı anlar olarak görünüyor şimdi. Tabii, sorunlarım da yok değil. Nasıl öldürüldüğümü hâlâ bilmiyorum...

Papaz, genel ölüm şokunu bu kadar kısa zamanda atlatmış olmamı hayranlıkla karşılıyor. Çok uyumlu olduğumu söylüyor.

Gerçekten öyle olmalıyım. Kendisinin, öldüğünü kabul et-

mesi için tam yüz yirmi yıl beklemesi gerekmiş.

Kaç yıl önce öldüğünü sordum ona.

"Anımsamıyorum," dedi, "ama beş yüz on, beş yüz yirmi yıl arası bir şey."

Fakat böylesi daha iyiymiş. Kendini, hiç de beş yüz yaşında hissetmiyormuş.

"O kadar yaşlı gösteriyor muyum?" dedi. "En fazla otuz..."

Yirmi sekiz yaşında ölmüş Papaz. Sonsuza kadar bu yaşta kalacağı için şanslı olduğunu söylüyor.

"Ben her şeyi acı çekerek öğrendim," dedi. "Geçmişimin, öte taraftaki hayatımın izlerini yüzlerce yıl kafamın içinde taşıdım. Bazı şeyleri unutamıyordum. Bazı şeyleri ise anımsayamıyordum. Bilirsin işte, bir misyonerin hayatı... Okul yıllarım, kilise yıllarım... Afrikaya da gittim, biliyor musun? Doğuya da gittim. Bazen, dünyada işlerin niye bu kadar kötü gittiğini düşünürüm. Sematyen, arada bir dünyanın son halini anlatır bana. Birçok şey değişmiş gibi... Ama hiçbir şey değişmemiş gibi... Savaş, yıkım, açlık, cehennem in ta kendisi! Bütün bunları Tanrı istiyor olabilir mi sence? Bütün bunları insanlar istiyor olabilir mi? Peki, o zaman kim istiyor diyorum kendi kendime."

Bunları söylerken, Sematyen yatak odasından bağırdı bize.

"Saçmalamayın da uyuyun!" dedi. "Tanrı'nın karışmadığı bir tek savaş gösterebilir misiniz siz bana?"

Bu sabah da aynı tonda bir çığlıkla uyandım. Odamdan çıktım. Doktor Sematyen, yerde diz çökmüş bir halde kendisine bakan Papaz'a bağırıyordu.

"Bu işin kuralları var," diyordu. "Öyle, istediğin gibi namaz kılamazsın. Kible pencere tarafıdır, yüzünü oraya dönmelisin."

Papaz, Tanrı'nın her yerde olduğunu, istediği yere dönebileceğini söyledi yanıt olarak.

"Siz Taocular bunu anlayamazsınız!" diye de ekledi.

"Ben Taocu değilim," dedi Sematyen, "ateistim..."

"Her ne olursan ol! Çinli değil misin?"

"Bak bu doğru. Belki de bu yüzden, Tanrı'yla aram her zaman iyi olmuştur. O benden uzak durmuştur, ben de ondan... Oysa sen, neye nasıl inanacağını bile bilmiyorsun daha. Tanrı'yla

ararı bu yüzden düzeltemiyorsun. Görmüyor musun, sana acımıyor..."

Az önce kısa bir ziyaretten döndük; Profesör Naum'un bulunduğu yerden.

Öğleye doğru çıkmıştık yola. Sematyen, Papaz ve ben. Onlar, sabahki olay nedeniyle birbirlerine küsmüşlerdi. Sematyen, bisikletiyle arkamızdan geldi hep. Ben, bize yetişebilmesi için yavaşladıkça, o da bizden uzak kalabilmek için pedal çevirmeyi bırakıyordu.

Papaz, olanlara aldırmamış görünüyordu ama, belli ki, Tanrı'nın her yerde olduğu inancı biraz sarsılmıştı. Sematyen, sabahki tartışmanın sonunda ırkçı olmakla suçlamıştı onu. Bir de, "ortaçağ yabanisi" gibi bir söz etmişti...

İnce ruhlu, duygusal bir adam bizim Papaz. Her insandan, her sözden hemen etkileniyor. Bisikletle yan yana giderken, niçin Müslümanlığı seçtiğini sordum bir ara ona.

"Tanrı inancımı yitirmemek için," dedi. "Teknik bir sorun yüzünden."

İki yüzyıl cenneti aramış. Sonraki iki yüzyıl da, kendisini cehenneme göndermesi için Tanrı'ya dua etmiş.

"Amerika dışında tüm kıtaları dolaştım," dedi. "Ne cennetine, ne de cehennemine kabul etti beni, ikisini de bulamadım."

"Peki, ya Tanrı?"

"Tanrı?.. Hayır, onu aramak bir din adamı için yanlış bir davranış olurdu."

"Gerçekten inanıyor musun ona?"

"Elbette inanıyorum, papazım ben! Ama görüyorsun işte, öyle bir yerdeyiz ki, ne Eski Ahit'te ne de İncil'de sözü ediliyor buranın..."

Bana niçin Tanrı'ya inanmadığımı sordu. Birçok şeyin eksikliğini hissetmediğim bir yaşamda, Tanrı'nın yokluğuna da kolayca alışabildiğimi söyledim ona.

"Hayat üstüne düşündüğün zaman, kendine bir muhatap aradığın da mı olmuyor?" dedi.

"Hayır," dedim, "sizinle konuşmak daha kolay, hiç olmazsa varlığınızdans eminim..."

Profesör Naum'un yaşadığı yer, Crotone yakınlarında küçük bir kasaba...

Bisikletlerimizi, geniş pencereleli, eski bir yapının duvarına dayayıp, üstünde "Tarih Kütüphanesi" yazan cam kapıdan içeri girdik.

Danışma kulübesinde, zayıf, uzun boylu, deri yelek ve deri pantolon giymiş, otuz yaşlarında bir kadın oturuyordu. Doktor Sematyen, olabildiğince sempatik bir tavırla selamladı onu.

"Biraz disket karıştıracağız Madam," dedi.

Kadın kaşlarını kaldırdı, Doktor'u tepeden tırnağa süzdü.

"Bugün olmaz!" dedi.

"Yarın?"

"Yarın da olmaz!"

"Peki, bekleriz... Yarından sonra?"

"Yarından sonra da olmaz. Gelecek hafta da olmaz, gelecek ay da olmaz! Profesör Naum sizi görmek istemiyor, Doktor Sematyen!"

Kadın, cam bölmedeki sandalyesinden kalkıp, kendinden emin bir tavırla önümüze geçti. Çıkmamız için kapıyı açtı. Sematyen yeniden kapadı kapıyı.

"Gerçekten kitap için geldik Madam," dedi. "Bakın, bu papaz çok uzaktan geldi. Kıyafetine aldırmayın, gerçek bir papaz o! Kendisi, aynı zamanda bir tarihçidir. Niyeti, mümkün olduğu kadar çok kitap okuyup Tanrı'ya nasıl inanılacağını öğrenmek. Şu genç de bir tarih öğrencisi..."

Kadın, bu kez de Papaz'ı ve beni süzdü.

"Bunlar tarihçi değil!" dedi.

"Siz onların hep gülümsüyor olmalarına bakmayın," diye yanıtladı Sematyen, "genç kuşak tarihçiler böyle oluyor."

Kadın, bir süre daha yüzümüze kuşkuyla baktıktan sonra salona aldı bizi.

"Profesör'ü görmeyi aklınızdan çıkarın!" dedi. "Şu anda yu-

karda dinleniyor. Ona, geldiğinizi haber vereceğimi sanmayın. Çalışmak için yalnızca iki saatiniz var, saat dörtte salonu kapatacağım."

"Gelin şunu beş yapalım!" dedi Sematyen.

"Doktor Sematyen! Naum'un sizi görmeye tahammülü yok, anlamıyor musunuz?"

Bunu söylerken Sematyen'in üstüne yürüdü. Doktor bir iki adım geriledi.

Duvarları baştanbaşa disket kutularıyla dolu bir salona girdik. Eski tarz bir konser salonuna benziyordu burası. Üstüste üç kat, balkonla çevrilmişti. Tavandan salonun ortasına doğru, kamyon büyüklüğünde bir avize, düşecekmiş gibi sarkıyordu.

Toz içindeki kutuların birçoğuna uzun süredir dokunulmamıştı. Kadının peşimizden geldiğini gören Sematyen, kutulardan birini çekip içinden birkaç disket çıkardı ve tozları ona doğru üfledi.

"Kim bu kadın?" diye fısıldadım kulağına.

"Koruyucu meleği!" dedi bağırarak. "Kanat olarak dilini kullanır."

"Kimden koruyor ki Naum'u?"

"Kimden olacak, benden tabii..."

"Burada mı tanıştılar?"

"Hayır, öyle mi görünüyor?"

"Evet, dikkatimi çekti. Sanki... Ne bileyim, karısıymış gibi davranıyor."

"Karısı zaten... Eski karısı. Onu terk eden karısı..."

"Şansa bak!"

"Biliyor musun, siz gençlerin şanssızlığı şansla tanımlamaların çok hoşuma gidiyor."

Doktor, elindeki disketleri paylaştırdı bize. Bir masaya oturup gözlerimizi monitörlere diktik. Kadın az ötemizde ayakta duruyor, gözucuyla bizi izliyordu.

"Merak etme!" dedi Sematyen. "Naum'u göreceğiz..."

Papaz, kadına kahve içip içemeyeceğimizi sordu. Okuma salonunda içemeyeceğimizi söyledi kadın.

"Binanın karşısında bir kahve makinesi var," dedi.

Ben, Marco Polo'nun anılarına doğru eğildim. Sematyen'se Çorba Tarifleri başlıklı bir yazıyı okuyordu.

"Bu kadını yıllardır tanıyorum," diye fısıldadı. "Öldükten sonra Crotone'ye geldi. Herhalde Naum'un ölmesini beklemek için... Bazen sokakta karşılaşıyorduk onunla. Ama hiç konuşmadık. Soğuk soğuk bakardı bana. Sonrasını biliyorsun, umudu gerçekleşti, Naum öldü ve aramıza geldi... Önce beni buldu, tıpkı senin gibi o da Grande Caddesi'ndeki ışığa yürüdü. Sonra karısıyla karşılaştı. Yalnızca iki gün kalabildik Naum'la. Biliyorsun, ona her şeyi açık açık anlattım ama öldüğünü kabul edemedi. Eğer bir gün daha kalsaydı ve karısıyla da karşılaşmasaydı herhalde ikna ederdim. Sonunda, buraya gelmelerini öğütledim onlara. Hiç olmazsa mesleğiyle ilgili bir şeyler yapabilir, avunabilirdi. Ama görünüşe bakılırsa tarihle pek ilgilenmiyor artık. Baksana, her yer toz içinde. Bu kadın onu mahvediyor. Öldüğünü bildiği halde bunu Naum'a söylemiyor. Eskiden de böyleydi. Hep yalan söylerdi. Şimdi de yalan söylüyor. Naum dinleniyor dedi ya, Naum mutlaka başka bir şey yapıyordur. Ya balık avlamaya çıkmıştır ya da yürüyüşe..."

"Ama denizde balık yaşamıyor ki!" dedim.

"Olsun!" dedi. "Naum için fark etmez, iskeleye oturup oltasını denize sallarsın."

"Aslında, kadının içinde bulunduğu durum çok kötü," dedim. "Kızının doğumunda ölmüş ve hiç görmemiş onu. Düşünebiliyor musun, öldükten sonra da büyük bir sabırla yıllarca kocasını bekliyor ve sonunda buluyor..."

Papaz, benim önümdeki monitörün üstüne eğilmiş, cebinden çıkardığı küçük bir deftere notlar alıyordu. Ne yazdığını sordum.

"Safranlı makarna tarifi," dedi. "Ama safranı nerede bulabileceğimi bilmiyorum."

"Süpermarkette!" dedi Sematyen. "Beş yüz yıldır, Tanrı'yı rahatsız etmenin dışında başka işlerle de meşgul olsaydın, bu soruyu sormazdın şimdi."

Papaz, yeni bir tartışmaya meydan vermemek için sustu. Hatta Doktor'un sözlerini barışmak için söylenmiş şeyler olarak değerlendirmiş olmalıydı ki, nezaketle gülümsedi.

Saat dörde doğru Madam başımıza dikildi. Sematyen'le ağız dalaşına başladılar.

"Peynirli kaz yumurtası tarifini de yazıp gideceğiz," dedi Sematyen.

Madam benim monitörüme baktı dikkatle.

"Bu bir Çin yemeği değil!" dedi. "Marco Polo nereden bilecek bunu?"

Sustuk. Yanımızdan ayrıldı, gidip salonun ışıklarını kapadı.

"İçimden bir ses Naum'un dönüş saatinin yaklaştığını söylüyor," dedi Sematyen.

Ve kadının arkasından bağırıp yeni bir tartışma başlattı.

"Niye kandırıyorsunuz onu?"

Madam yeniden yanımıza geldi.

"Lütfen dışarı çıkın, yoksa zor kullanacağım!" dedi.

Papaz'la ben utanarak birbirimize baktık. Gitmek için ayağa kalktık, ama Sematyen eliyle oturmamızı işaret etti. Oturduk.

"Onu niye kandırdığınızı sordum," dedi.

Kadın sinirlenmişti. Dişlerinin gıcirtısı yankılanıyordu salon-da. Tepemizde asılı duran avizenin kristalleri hışırdamaya başlamışlardı sanki.

"Sorumu yanıtsız bırakırsanız gitmeyeceğim," dedi Sematyen. "Onu niye kandırdığınızı söyleyin bana!"

Kadın iyice yaklaştı Sematyen'e. İlk kez yüzüne dikkatle bakma cesaretini buldum o an. Burnu Kore'nin burnuna benziyordu. Ama yalnızca burnu.

"Ben onu kandırıyorum pis Çinli!" dedi.

Papaz'la ben, utancımızdan başımızı önümüze eğdik. Hiç istemediğimiz bir durumdu bu. Ve işin garip yanı, Sematyen, kendisine yönelen hakaretlere rağmen tartışmanın seyrinden memnun görünüyordu.

"Hayır, onu kandırıyorsunuz," dedi sakın bir tavırla. "Ona bir ölü olduğunu söylediniz mi hiç?"

Burunburunaydılar artık.

"Siz her zaman bir yıkımdınız zaten," diye sürdürdü Semat-

yen. "Biliyor musunuz, öteki taraftayken de yaşadığını anımsatmıyordunuz ona."

"O neye inanmak istiyorsa ona inanır," dedi kadın. "Yaşadığına inanma özgürlüğüne sahip olamayacak mı? Sen mi engelleyeceksin bunu? Birilerinin hayatını düzene sokmaktan başka bir şey bilmez misin sen? Doktor Sematyen!"

Avize sarsılmaya başlamıştı artık, üstümüzde küçük daireler çiziyordu. Ve belki de tam düşmek üzereyken kapı açıldı. Hepimiz o yöne döndük. Profesör Naum, baştan ayağa ıslak bir halde kapıda belirdi. İşte tam o an, yani şu satırları yazmadan üç dört saat önce, ölmüş olduğumu kesin olarak anladım ben de...

Kadın ve Papaz hemen yardımına koşular. Ben de gitmek istedim ama Sematyen engel oldu.

"Sen otur!" dedi. "Hazırlıksız karşılaşırsanız yine şok geçirebilir."

Kadın, o anda nereden bulduysa, bir bornoz uzattı ona. Naum, titreye titreye soyundu, bornozu sırtına geçirdi. Danışma bölümündeki koltuğa kadar güçlükle taşıdılar onu. Az sonra Papaz bizi çağırdı.

"Gelebilirsiniz," dedi, "galiba bayıldı."

Yanına gittiğimizde, Profesör Naum ağzını açmış, bir çocuk gibi uyuyordu. Az sonra horlamaya başladı.

Alnının ortasında, benim göğsümdeki deliğe benzer bir delik vardı.

"Ölmeden önce daha dinç görünürdü," dedim Sematyen'e.

Kadın birden bana döndü.

"Ne demek istiyorsun sen?" diye bağırdı.

Cevap vermeye cesaret edemedim. Benim yerime Sematyen konuştu.

"Bu kadına bir şey mi demek istedin sevgili Haldun? Yani, sence Naum'un yaşlanmasının nedeni bu kadın mı?"

"Hayır tabii," dedim sıkıntı içinde. "Rica ederim, beni bu işe bulaştırmayın!"

Kadın birden Naum'la aramıza girdi. Kollarını birer kanat gibi açtı.

"Gidin buradan!" dedi. "Ondan uzak durun!"

Doktor Sematyen, sakın bir hareketle sağ elini kadının omuzuna koydu. İki parmağıyla omuzunu kavradı ve birkaç saniye bekledi. Kadının gözleri iri iri açıldı önce. Sonra da bembeyaz oldular...

Bayılırken hiçbirimiz tutmadık onu, kendiliğinden Naum'un kucağına yığılışını izledik.

Naum sarsılarak uyandı. Ben aceleyle kapıdan dışarı süzülüp görüş alanının dışına çıktım. Naum, koltuğa karısını oturtup ayağa kalktı.

"Ne yaptın ona?" diye bağırdı Sematyen'e.

Doktor, sağ elinin iki parmağını kerpeten gibi açıp kapadı.

"Hiçbir şey!" dedi. "Küçük bir Çin numarası... Kadın vücudunda sakinleşmeye yarayan noktaların da varolduğunu bilmeden çok kötü."

"Öldürdün onu!"

"Saçmalama, o zaten ölü... Yalnızca bayıldı, yarım saat sonra kendine gelir. Gerçi dört beş kez ölmeyi çoktan haketti ama ne yazık ki böyle bir şey mümkün değil..."

Naum aptal aptal bakıyordu ona. Başını çevirse beni de görecekti.

"Bak, kimi getirdim sana!" dedi Sematyen sonunda.

Naum, işaret ettiği yere, bana baktı. Ve karısının kucağına düştü...

Sematyen, bu kez tokatlayarak uyandırdı onu. Gözlüğünü taktı Naum. Ben yeniden cam bölmenin içine girmiştım.

"Sen de mi?" dedi.

Ne suç işlediğimi bilmiyordum.

"Hayır," dedim.

Sematyen araya girdi.

"Evet, o da," dedi sevinç içinde.

Naum, birden ellerimi tutup yalvarmaya başladı bana.

"Ne olur yardım et Haldun! Sen iyi bir gençsin. İki aydır uyanamıyorum bu rüyadan."

"Bak, Haldun da öldü!" dedi Sematyen. Sonra bana döndü;

"ona öldüğünü söylesene Haldun!"

Naum hâlâ yalvarıyordu.

"Bu şeytanı düşümden kov, ne olur! İki aydır uyanamıyorum. Her gün denize atıyorum kendimi. Tam boğulmak üzereyken bir şeyler oluyor ve su yüzüne çıkıyorum..."

Onu o halde görmeye daha fazla dayanamadım, cam bölmeden dışarı fırladım. Kütüphanenin giriş kapısında bekledim bir süre.

Döndüğümde yerde oturuyordu. Boş gözlerle Sematyen'e bakıyordu.

"Kızının da ölmüş olabileceğini söyledim ona!" dedi Sematyen.

YIRMI ÜÇÜNCÜ GÜN

Sematyen bu sabah radyoya gitmedi. Kahvaltıdan sonra odama geldi.

"Bugün aşktan konuşacağız, ne dersin?" dedi.

Ne diyebilirim? Bugün aşktan konuştuk. Benim aşklarım-dan...

Önce Raşel'i anlattım ona. Hayatıma giren bütün kadınlardan daha kadın olan şu dolgun sarışını.

Onunla yalnızca bir gün birlikte olduk. Evita'nın doğum gününde. Yirmi kişilik bir kalabalığın içindeydik ve aramızda hiçbir şey geçmedi.

Evita ve öteki arkadaşlar partiye hazırlanmakla meşgul oldukları için, Raşel'i çalıştığı butikten almak bana düşmüştü.

Butiğe giderken, onun nasıl bir kız olduğunu bilmiyordum henüz. Hakkında bildiğim tek şey, Evita'nın hemen her gün iç çekererek yinelediği bir cümleden ibaretti:

"Ah, günde üç kez giysi değiştiriyor, biliyor musun?"

Butiğe gittiğimde kapıyı uzun süre açmadı. Günlerden pazar-dı ve aslında butiğin kapalı olması gerekiyordu. Yalnızca birkaç parça çamaşır almak için uğradığını söyledi oraya.

Güzel kızdı Raşel. Gerçekten güzel kızdı. Uzun boylu, sarışın, yeşil gözlü ve dolgun... Elimden tutup tezgâhın arkasındaki soyunma kabinine soktu beni. Davranışının ne anlama geldiğini kavrayamamıştım ama soyunmaya başladığını görebiliyordum. İçimden bir ses sevişmek için soyunmadığını söylüyordu. Ama başka bir ses de pekâlâ olabilir, diyordu. Bakışlarımı vücudundan ayıramıyordum. Ateşler içinde kalmıştım.

Bir ara üstünde yalnızca külotu kaldı. Sonra hafifçe eğildi, onu da çıkardı. Raftan aldığı başka bir külotla sutyeni giydi.

"Nasıl?" dedi, "iyi duruyor mu?"

Onu nasıl yanıtladığımı şu anda anımsamıyorum. Belki de hiçbir şey diyemedim. Daha sonra başka iç çamaşırları da denemiş olduğunu anımsıyorum yalnızca. Ve hep aynı soruyu yinelediğini:

"Nasıl, iyi duruyor mu?"

Oynuyordu ve bu oyundan müthiş bir zevk alıyordu. Ayrıca başarılıydı da... Kumsaldaki doğum günü partisinde küçük bir defile yaptı o gün. İç çamaşırlarını o kadar güzel sundu ki...

Buna benzer bir oyunu çocukluğumda oynardım ben. Daha dört yaşındaydım. Yalnız kaldığımızda uzun uzun öpüştüğümüz bir kız vardı. Garip bir oyun tadı alırdım bu öpüşmelerden. Farklı bir oyun tadı. Bir hazine bulmuş olmak gibi bir şey... Yani biraz da ciddi bir oyun. Hayatımı zenginleştiren ama nedenini, nasılını hâlâ açıklayamadığım, açlığını arttıran bir tür doyunluk...

Hayır, sandığınız gibi hayal kırıklığına uğramadım. Ne çocukluğumdaki öpüşmelerden sonra, ne de çıplak Raşel'i seyrederken... Ben sıradan bir insan olarak yetiştirildim. Her sıradan insan gibi, kendi olağanüstülüğüme de inanırdım ama cinsellik söz konusu olduğunda deneyimlerimin kaderim olduğunu düşünürdüm.

Okulu terk ettiğimde gönderdikleri doktora, çocukluğumdaki uzun öpüşmeleri anlattığımda beni şu sözlerle rahatlatmaya çalışmıştı:

"Böyle bir şey herkesin başına gelir, her çocuk yapar bunu..."

Ne hoş bir açıklama! İnsanın, aşk yaşamında kendini başkalarından ayıran özelliklerin ne olduğunu bilememesi kadar huzursuzluk verici başka bir şey olabilir mi? Evet, olabilir... İnsanın, kendini başkalarıyla aynı kılan özelliklerin ne olduğunu bilememesi.

Aşk ve huzur... Bu ikisi kulağa hoş geliyor! Raşel'in çıplaklığı ve benim sevişme isteğim... Bunun kulağa nasıl geldiğini ise ancak ben bilebilirim.

On yedi yaşındayken kuzeyli bir sevgilim olmuştu. Durmadan sevişirdik onunla. Neredeyse her gün, her saat sevişirdik. Bir yıl kadar sürdü aşkımız. Bir yıl sonra benden daha atletik birini buldu. Sonra Mado vardı. Kıvrırcık saçlı, ince, bir topluığne kadar

ince. Sevişirken bir yeri kınılacak diye ödüm patlardı. Sonra Gre-
ta... Ama o çok kısa sürdü.

Ve sonrası yok... Son iki yıлымda hiçbir şey yok. Çöl gibi ku-
rak, çöl gibi ıssız, çöl gibi çöl... Yalnızca kadın değildi hayatımda
olmayan. Hayatımda bir kadın olması isteğim de yoktu. Ve işin
tuhaf yanı, hayatımda bir kadın olduğu zamanlar ne kadar huzur-
suzsam, hayatımda bir kadın olmadığı zamanlar da o kadar hu-
zursuzdum.

İşte, bütün bunları anlattım Sematyen'e. O da bana kendi de-
neyimlerini anlattı ve sonunda şunu dedi:

"Sıradan aşklar, sıradan ilişkiler, sıradan yataklar... Sıradan-
lık, yani herkes gibi olma düşüncesi insanı rahatlatıyor. Bir tür
güven aşılıyor insana, yaşamın ve ölümün içinde birçok kolaylık
sağlıyor. Ben kötü bir aşkı, aşksız kalmaya yeğlerim. Bir penisim
olduğu ve onun hiçbir işe yaramadığı düşüncesi rahatsız eder
çünkü beni."

Bütün bir öğleden sonrayı Doktor Sematyen'in sözlerini dü-
şünerek geçirdim. Galiba haklı... Ben de herkes gibi biriyim işte!
Bunu kabullenmeliyim. Bir zamanlar olduğu gibi, on altı on yedi
yaşında yaptığım gibi sıradan aşklar yaşayıp sıradan biri olmalı-
yım. Hem de öldükten sonra!..

Crotone'ye geleli iki aydan çok olmuştu. Yaz başlamıştı artık.

Bir tatil günüydü. Kahvaltı sonrası keyif çatıyorduk. Yani Es-
sau ve Evita oynaşyordu, ben de monitörün başında bulmaca çö-
züyordum. Kapı çalındı.

Ev sahibemizin oğullarıydı gelenler; Giron ve Tiron. Daha
önce hiç gelmemişlerdi bize. İş yerinde bazı sabahlar merdivende
rastlaşırđık ama öyle uzun boylu konuşmuşluğumuz yoktu. Sel-
amlaşıp yolumuza devam ederdik.

Evita içeri aldı onları. Kahve ve meyva sundu.

Bizi işitmediklerini düşünerek, bir süre kendi aramızda lafla-
dık. Sonra, Evita bunun pek insancıl bir davranış olmadığını söy-
ledi. Bunun üzerine hep birlikte sustuk.

Geçmek bilmeyen dakikalar sonrasında, Tiron yeniden kah-

ve istedi. Giron'a da içip içmeyeceğini sorduk. Sağirlara özgü, azarlar gibi çıkan sesiyle, kahve istemediğini söyledi.

Essau'yla ben, sıkıntı içinde koltuklarımıza gömülmüş, bir an önce çekip gitmelerini beklerken, Evita yeni diktiği bir giysiden söz etmeye başladı onlara. Tiron arada bir başını sallıyor;

"Anlıyorum," diyordu.

İkizlerin davranışlarından, Evita'nın varlığından rahatsız oldukları anlaşılıyordu. Bunu fark ettiğim zaman yanına gittim Evita'nın. Bizi yalnız bırakmasını, ikizlerin Essau'ya ve bana bir şeyler anlatmak istiyor olabileceklerini fısıldadım kulağına.

Sezgilerimde yanılmamıştım. Giron ve Tiron bize söyleyecekleri şeyi fazlasıyla önemsiyorlar ve ayrıca Evita'nın duymasını da istemiyorlardı.

Evita, salonun uzak köşesine, mutfığa doğru gitti. Giron, cebinden kâğıt kalem çıkardı. Kâğıdın üstüne kapandı, bir şeyler karaladı ve okumamı isteyen bir işaret yaptı. Şunu yazmıştı kâğıda:

'Essau'nun ve senin GPB üyesi olduğunuzu biliyoruz. Örgütten dosyalarınız geldi.

Yarın sabah sekizde yerel GPB toplantısına götüreceğiz sizi."

Okuduğuma kanaat getirince hemen aldı kâğıdı elimden, buruşturup cebine attı.

Ertesi sabah, ikizlerle birlikte mavi kapılı eve gittik.

Evi hemen hatırladım. Reklam zarflarının posta kutusuna değil, çöp kutusuna atılmasını belirten yazı yerinde duruyordu. Kapıyı çaldık ve suratsız ihtiyarın dışarı çıkmasını bekledik.

Naum... Görür görmez tanıdı beni. Kocaman elleriyle ellerimizi sıktı ve bana dönüp,

"İşiniz çok zor olmalı," dedi. "Hem GPB üyesisiniz, hem de o kâğıt parçalarını posta kutuma boşaltmak zorundasınız."

Çok büyük, çepeçevre disket kutuları ve kitaplarla kuşatılmış bir salona aldı bizi. Sonradan öğrendik ki, evinin kullanılabilir durumda olan tek odası buydu. Diğerlerinin kapılarını açmaya kalkışsanız, kitap taşardı dışarı.

Karanlık bir köşede, tarih öncesi bir döneme ait pirinç bir karyola duruyordu. Bakırdan yapılmış aslan başı biçimindeki topuzları oksitlenmişti, renkleri yeşile çalıyordu. Ortada, giysi, yastık ya da başka herhangi bir eşya görünmüyordu. Görünürde, bir mutfak ya da bir mutfak kapısı da yoktu. Yaşlılar için yapılmış, planı her yerde ve her zaman aynı olan, bildiğimiz sosyal konutlardan biriydi bu ev. Ve salonun mutfak olması gereken köşesinde, tavana kadar yükselen büyük bir kitaplık duruyordu.

Yeni tanıyanlar için Naum, nerede yemek yediği, nerede giyindiği, ayakkabılarını, yeleklerini nereye sakladığı bilinmeyen, merak uyandırıcı bir adamdı.

Küçük bir sehpanın çevresindeki koltuklara oturduk.

"Önceki çalışmalarınızdan haberliyiz," diyerek söze girdi. "Size kendi hayat hikâyenizi anlatacak değilim, sanırım bu ilginç olmaz. GPB gazetesindeki, mektup dağıtım işindeki çalışmalarınızın dökümünden anlıyorum ki, deneyimli üyellersiniz."

O sabah, iki saat kadar kaldık Naum'un evinde. Anladığımız kadarıyla bir tanışma toplantısıydı bu. Naum sorular sordu, biz de yanıtladık. Bölge hakkında bilgi verdi. Dinledik. İlgimizi, yeteneklerimizi, eksikliklerimizi anlamaya çalışıyordu ve bunu gizlemek istemiyormuş gibi davranıyordu. Sonunda, görüşmenin yeterliliğine karar vermiş olmalıydı ki, ayağa kalktı.

"Bir dahaki sefere görüşmek üzere," dedi ve kocaman elleriyle bir kez daha sıktı ellerimizi.

Ölümüne kadar Naum'la pek çok toplantı yaptık. Doktor Sematyen'in dediği gibi, gerçekten sıkıcı biriydi. Tabii, Kore gelmeden önce...

Essau ve benim için, bu toplantılar, katlanılması zor törenlerdi. Düşüncemiz sorulduğunda düşüncemizi söyledik. Sonra Naum, bunların nasıl düşüncesizce söylenmiş düşünceler olduğunu açıklamaya girişirdi. Aslında oldukça nazik davranıyordu bize. Kırmamak için elinden gelen dikkati gösteriyordu. Biraz hafife alıyordu ve belki de biraz alay ediyordu ama hepsi bu kadar...

Her toplantının sonunda o günkü konumuzun tarihi bir yoru-

munu yapar, bu yorumları, hiç değilse kabul ettiğimizi gösteren bir bakışla onaylamamızı beklerdi.

Konuşurken, nefes darlığı çeken insanlara özgü bir alışkanlıkla, geniş göğsünü canı çıkacakmış gibi şişirirdi. Böyle anlarda, ayrıca bir şeye de kızmışsa, patlayıvereceğini düşünürdüm onun.

İnsanda, bir canlıdan çok bir fotoğraf olduğu izlenimini bırakıyordu. Elleri, kolları fazla hareket etmezdi. Koltuklara iyice yayılarak oturur, dakikalarca sabit bakışlarla bizi izlerdi.

Bir kaplumbağa kadar kayıtsız ve durgundu. Eşyalara ve insanlara karşı tavrındaki pırlıtsızlık, aslında bir kaplumbağayı da çileden çıkarabilirdi. Onun söylediklerinin anlamını kavrayabilmek için yalnızca gözlerini izlemek ve başka bir yerine bakmamak gerektiği sanısına kapılırdı insan. Essau ve ben, bir süre sonra böyle bir alışkanlık edindik zaten; yalnızca gözlerine baktık onun.

"Bu adam bir zombi!" demişti bir gün Essau.

Pekâlâ mümkündü böyle bir şey. Yetmiş yaşına yaklaştığı halde, yüzünde bir tek yaşlılık çizgisi yoktu. Meyva vermeyen ama yemyeşil bir ağaca benziyordu. Ya da yaşlı bir çocuğa...

Sözlerinin önemine işaret etmek için çaba harcamazdı. Sesinin tonu değişmezdi, kılı kıpırdamazdı. Yalnızca gözleri; bazen kısılan, bazen de ışıldayan gözleri, ancak dikkatle onlara bakanın görebileceği bir anlam katıyordu yüzüne. Sanki yamaydı bu gözler. Sıcakkanlı bir insandan, muhtemelen bir deliden ödünç alınıp, Naum'un yüzüne yerleştirilmişlerdi.

Essau da benim gibi düşünüyordu. Daha ilk toplantıda kulağıma eğilip, "Bunlar bu adamın asıl gözleri olamaz!" demişti.

Aslında başka bir çift göz ona daha çok yakışırdı. Pırlıtsız, ince, soğuk, camsı, hesaplı gözler... Doktor Sematyen'in gözleri!

Toplantı saatleri dışında, evinin içinde başkalarının bulunmasından hoşlanmıyordu. Tabii, Kore geldikten sonra her şeyin değiştiğini söylemeliyim. Eve girer girmez bir koltuğa oturmamızı, toplantı biter bitmez de koltuklarımızdan kalkıp gitmemizi isterdi. Davranışlarıyla öyle ciddi bir hava estiriyordu ki, Kore gelinceye kadar hiçbirimiz onun tuvaletini kullanabilme başarısını gösteremedik; Essau bile... Evde, tavana kadar uzanan kitaplığı-

nın arkasında bir mutfak ve bir oda bulunduğunu da ancak Kore geldikten sonra öğrendik.

Her konuda görüş sahibi olan Doktor Sematyen'in, Naum'un iç dünyasındaki karanlığa ilişkin yorumunu yinelemek istiyorum burada.

"Naum bir evrim geçirmiştir," dedi bana Sematyen. "Okuldayken çok yetenekli bir tiyatro oyuncusuydu. Edebiyatı severdi. Hatta, düşünebiliyor musun, şiir de yazardı. Sonradan, tarih konferanslarına gire çıka bu hale geldi işte. Her şeyi ciddiye almaya başladı..."

İlk toplantımızda, artık gönüllü postacılık yapmayacağımızı söyledi Naum. Örgüt, bulunduğumuz bölgeye yeni projeler yüklemişti.

Hoşlanmıştık bundan. Yeni projelerin ne olduğundan habersizdik ama hoşlanmıştık işte... Gerçekten de, karşı kıyıda gelen mektupları dağıtmak, keyifsiz ve bir o kadar da yorucu bir işti. Gece yarılarında sonra sokaklara dökülürdük. Polislerden ve sarhoşlardan gizlenerek, karanlıkta oradan oraya koşturur dururduk. Üstelik bu mektuplara kimsenin ilgi gösterdiği yoktu. Yaptığımız işin göze aldığımız tehlikeye değmediğini biliyorduk. En küçük bir hata, en küçük bir tatsız karşılaşma altı ay hapis demekti.

Öte yandan, anneme bile okutamazdım o mektupları. Babam da okutamazdı zaten. Karışıklık, kaos, savaş, açlık, yıkım... Bunlarla ilgilenmek kimsenin içinden gelmiyordu. Kimse, çocukların, yaşlı kadınların kargacık burgacık yazılarını okumak istemiyordu.

"Yalan bunlar!" diyordu annem. "Yoksa televizyon gösterirdi..."

"Arada bir, Noel'de filan gösteriyor ya anne!" diyordum ben de.

"Eh, durumları o kadar ciddi olmasa gerek, yalnızca Noel'de!" diyordu.

İlk toplantımızdan sonra, Naum'un evinde haftada bir buluşmaya başladık; Naum, ikizler, Essau ve ben... Görevimiz, karşı kıyıda gelen mektup kolilerini dağıtım birimlerine ulaştırmak ve bu işi yürütmek için planlar yapmaktı. Bundan başka, Grişçenko ve diğer yasal örgütlerin içindeki GPB üyelerinin durumlarını değerlendiriyor, yeni eylemler ve projeler için fikir üretiyorduk.

Özel bir birimdi bizimki. Geceleri mektup dağıtmaya çıkmıyorduk. Protesto gösterilerine de katılmıyorduk. İlk iki ay süresince, Ağustos'a kadar, kıyıda mektup almaya da gitmemiştik; yalnızca ve yalnızca konuşuyorduk. Konuştuklarımız pek o kadar önemli şeyler değildi. Ya da Essau'yla bana öyle geliyordu. Genellikle, neşesiz bir ayın havasında geçerdi toplantılar. İkizler, söylenenleri ezberlemeye çalışıyorlarmış gibi ileri geri sallanır dururlardı. Naum, yakın gözlüklerinin üstünden, her şeyi bilen bir tanrı edasıyla bakarak ortalığa hikmetler saçardı. Essau ve ben bütün bu olanlardan zevk almaya çalışırdık. Essau bazen sululuk derecesine vardırırdı işi. Durduk yerde ortaya bir laf atar, bir tartışma başlatır, sonra da köşesine çekilirdi.

"Posta Sarayı'nı havaya uçuralım!" demişti bir gün.

Bunun üzerine, Giron ve Tiron kulaklarındaki aletleri çıkarıp yeniden takmışlardı. Bu densizlikten ben bile utanmış, kendimi bir parça suçlu hissetmişim. Naum, önce bir tepki vermemişti. Sonra tuvalete gitmek için izin istemiş, salonun bir köşesinde gözden kaybolmuştu.

"Patron mola aldı, galiba aklına yattı!" diye fısıldamıştı Essau.

Hep böyleydi. Küçüklüğünden beri böyleydi. Kedilerden nefret ederdi, çocuklara acı çektirmekten zevk alırdı, yaşlılarla alay etmeye bayılırdı. Aslına bakılırsa benden de korkaktı. Posta Sarayı'nı bombalamaya karar vermiş olsak, korkusundan hasta olurdu.

Tuvaletten bembeyaz bir yüzle dönmüştü Naum. Koltuğuna oturmuş, Essau'ya dikmişti gözlerini.

"Burada," demişti, "kişisel seçimlerimiz nedeniyle, kişisel ruh halimiz nedeniyle bulunmadığımızı düşünüyordum."

Sözcükleri özenle seçiyordu. İkizlerin de anlamaları için yüksek sesle konuşuyor, neredeyse bağınyordu.

"İnsanlardan nefret ediyor olabiliriz ama bu nefretin bir işe yarayabileceğini sanmak hata olur. Kimse kimseyi sevmek zorunda değil! Ama sevgi gibi nefreti de dayatamayız."

Bombalama düşüncesi, tam da Essau'nun istediği etkiyi yaratmıştı. Amansız bir şiddet karşıtıydı Naum. Takıntı halindeydi karşıtlığı. Anarşistlerin otoyol sabotajları sırasında hükümetten yana tavır aldığı söyleniyordu. Haziran ortasında olmuştu bu olay. Anarşistler, bir bildiriyle Birlik'i bozacaklarını duyurmuşlardı. GPB bu bildiriye yanıtlamamıştı bile.

Naum'un niye şiddet karşıtı olduğunu bir türlü anlayamadım ben. Bunu Sematyen'e de söyledim.

"Doğrusu ben de anlayamadım," diye yanıtladı.

Eğer uygulasa şiddet yakışırdı ona. Öne sürdüğü düşüncelerde sevgiye yer yoktu. Akademik kariyeri süresince hümanist okullardan uzak durmuştu. İnsanlar söz konusu olduğunda kuru ve sıkıcı laflar ederdi. Bencildi, bir misyoner düşmanıydı. Ama şiddeti sevmiyordu işte...

Essau'nun en hoşlandığı şey, onunla tarih hakkında konuşmaktı. Bir defasında, başka bir tarihin mümkün olup olmadığını sormuştu ona. Bir başka kez de tarihin nasıl yorumlanması gerektiğini...

Zavallı Naum! Böyle anlarda, bizim birer postacı olduğumuzu unuturdu. Aklına gelen ne kadar tarih okulu varsa, hepsinin görüşlerini tek tek sıralar, sonunda sıra kendi görüşlerine geldiğinde, yorgun bir halde, hep aynı şeyleri söylerdi:

"Yarattığımız değerlerin ideal bir tarihi besleyecek kadar ahlaki olduğunu sanmıyorum. Bu akıldışı efor, cansız olana yönelmiş bu ilgiler toplamı... Bunlarla tarih yaratamazsınız! Elbette, sonuç olarak ortaya mutlaka bir şey çıkar. Takvim çıkar mesela!"

Essau, sözün tam burasında araya girerdi.

"Üstüne tatil günlerini işaretleriz..."

Naum susardı, Essau devam ederdi:

"Ortasında da bir tavşankız vardır. Bu da sevginin yerine geçer."

Naum, bu sözlerin kendisine ait olduğunu hatırlamazdı bile. Essau'ya ilgiyle bakardı...

Ağustos sonunda, bir geceyarısı olağanüstü toplantıya çağırıldı bizi. Daha doğrusu, biz toplantıya gittiğimizi sanıyorduk.

İçeri girdik, karşısında sıralandık ve ne olup bittiğini anlamak için merakla yüzüne baktık.

"Bugün eylem günü," diye girdi söze.

Ve hiç alışkın olmadığımız bir akıcılıkla, Essau'nun soru sormasına fırsat vermeden, yapacaklarımızı anlattı.

Kıyıda posta alacaktık. Her şey önceden planlanmıştı. Başka bir GPB biriminin çaldığı bir süt kamyonu ile tarif ettiği koya gidecektik. Kamyonu ancak üç saatliğine kullanabilecektik, daha fazlası güvenliğimiz için sakıncalıydı. Sonra kamyondaki yükü bir başka araca aktaracaktık. Bu araç, şehir dışında, göçmen mahallesinin çıkışında bekleyecekti bizi.

Naum'la vedalaştık. Kamyonu dördüncü caddeden, bir sokak arasından aldık. Ben direksiyona geçtim. Ana caddeye çıkmadan, deniz kıyısına doğru ilerledik.

Koy, bildiğimiz bir yerdi zaten. Brindisi yolundaki plajların sonunda, ağaçlıklı, kayalık bir yer. Kamyonu ağaçların arasına park ettim. Kayalıklardan aşağıya indik.

Deniz şaşılacak kadar durgundu. Gürültü yapmamak için ayaklarımız ucuna basıyorduk. Oysa çevrede kimse yoktu. Çok uzaktan, plajlardan müzik sesi duyuluyordu.

"Gecenin hem bu kadar sessiz, hem de bu kadar gürültülü olduğunu bilmezdim," dedim Essau'ya.

Doğanın her yerinden ses fışkınyordu. Çakıllardan, kayalardan, çalılıklardan, suyun altından... Fakat bütün bu gürültüye karşın sonsuza dek sürecekmış duygusu uyandıran bir dinginlik vardı havada. Duyduklarımız, sessizliğin sesiydi sanki.

Çalılıkların arkasına gizlenip beklemeye başladık. Postanın nasıl geleceğini bilmiyorduk.

"Denizden gelecek!" demişti Naum.

Bütün bildiğimiz buydu. Kendi kendine mi gelecekti, yoksa

bir balıkçı mı getirecekti teknesiyle, hiçbir şey bilmiyorduk.

Yarım saat sonraydı. Tiron heyecanla bağırdı:

"Şuraya bakın! Gökyüzüne..."

Denizin üstünde, gökyüzünde, bulunduğumuz yere oldukça yakın bir yerde kırmızı bir ışık yanıp sönüyordu.

"Kısıtırıldık!" dedi Essau.

Çalıkların arasına iyice gömüldük. Kırmızı ışık gitgide alçaldı. Bize doğru yaklaştı. Sivrisineklerin vızıldamasına benzer bir sesle çevremizde dönmeye başladı. Birilerini kovalıyordu sanki. Ya da birilerini arıyordu. Çizdiği daireler gittikçe küçüldü. Sonra birden üstümüze doğru geldi. Bizi fark etmemiş olması olanaksızdı. Neredeyse saçlarımıza değerek uzaklaştı.

"Bir insan bu!" dedi Essau.

"Uçan adam!" dedi Tiron.

İnanılmayacak bir şey ama, gerçekten de kanatlı bir insandı bu. Arkamızdaki tepede kaybolmuştu. Sonra birdenbire yeniden belirdi. Sağımızdaki tepeye iniş yaptı. Küçük kanatlarını aceleyle topladı. Kırmızı ışığı hâlâ yanıp sönüyordu. Bir süre ayakta denizi izledi ve sonra tepenin arkasına doğru yürüyüp gözden kayboldu.

O gittikten hemen sonra mektup kolilerimiz kıyıya vurmaya başladı. Birbirine bağlı kırk elli santimlik küçük sandalların içine konmuştu koliler. Sandalların birine bir telsiz alıcısıyla bir pusula monte edilmişti.

Kolileri kamyonu taşıdık. Göçmen mahallesine doğru yola çıktık.

Kıyıda posta alma görevimiz Noel'e kadar sürdü. Noel'de geçici olarak başka bir birime devrettik işi. Sonra, iki kez daha katıldım bu eyleme. Ve sonra öldürüldüm...

Kırmızı ışıklı adama gelince... Benim için de, uzun süre bir bilinmez olarak kaldı bu adam. Planör diyorduk ona, asıl adını kimse bilmiyordu. Noel'den sonra tanıştık onunla. Hatta bir süre birlikte çalıştık. Minyatür teknelere yüklediği posta kolilerini, karşı kıyıda Crotone'ye el telsizi kullanarak getiriyordu...

YİRMİ DÖRDÜNCÜ GÜN

Bugün öğleye doğru kapı zilinın sesiyle uyandım. Sematyen nasılsa yataktan çıkmış, bir şeylerle oyalanıyordur diye düşünerek, kapıyı açması için ona seslendim. Yanıt vermedi. Kalkıp odasına baktım, orada da yoktu. Pantolonumu giyip aşağıya indim.

Kapının önünde tanımadığım bir adam duruyordu. Az öteye, kaldırımın kenarına bisikletini bırakmıştı. Hava çok sıcaktı ama kalın, kıllı bir palto geçirmişti sırtına. Başında, kenarları kulaklarını örten, yarısı yünlü, deri bir başlık vardı. Mavi gözleriyle baştan ayağa süzdü beni. Elimde olmadan ben de onu süzdüm.

"Doktor Sematyen evde yok mu?" dedi.

Yürüyüşe çıktığını, az sonra döneceğini söyledim.

"İçeri girebilirsiniz," dedim.

Girmedim. Gözü bisikletindeydi, sıkılmış gibiydi. Burnunu kaşdı, sakalını sıvazladı, buna benzer birkaç hareket daha yaptı.

"Belki bir hafta sonra, dönüşümde bir kahve içmeye uğrayırım," dedi.

Bisikletine doğru yürüdü. Küçük römorkundan bir kucak dosya alıp getirdi ve ayaklarımın dibine bıraktı.

"Bunları ona ver!" dedi.

Dosyaların bir bölümünü alıp sahanlığa çıktım. Diğerlerini de almak için geri döndüğümde, tuhaf adam bisikletine atlamış gidiyordu.

"Kim olduğunu söylemeyecek misin?" diye bağırdım arkasından.

Yanıtı da kendisi kadar tuhaftı.

"Konferans kuryesi... Kelebek avına çıkıyorum şimdi, dönüşte uğrayacağım..."

Sematyen bir saat sonra döndü. Kendime kahvaltı hazırlamıştım, masaya oturmak üzereydim. Sehpanın üstüne bıraktığım

dosyaları alıp masaya geldi ve biricik sosisimin yarısını ağzına attı.

"Vincent mi geldi?" dedi.

"Konferans kuryesiymiş," dedim, "kelebek avına çıkıyormuş, adı Vincent mi?"

"Vincent dedim ya!"

"Kelebek avı nedir peki?"

"Kelebek avı kelebek avıdır."

Doktor, dosyaları tek tek açıp bakıyordu. Çok ciddiye, nerede olduğunu unutmuş gibiydi. Ben, kocaman sosisimden arda kalan küçük parçayı yerken başlıklara bakma işini bitirdi ve seçtiği bir dosyayı okumaya koyuldu. Benim varlığımı unutmuştu artık. Mutfağa gidip kahve koydum, bir fincan da ona getirdim. O zaman yalnız olmadığını anımsadı. Teşekkür bile etti.

"Radyodaydım," dedi, "biraz yayın yaptım."

Yanıt vermeden yüzüne baktım.

"Bir gün sen de gelsene radyoya, belki hoşlanırsın, birlikte çalışırız."

Yine yanıt vermedim.

"Sana konferanstan söz etmiştim değil mi?" dedi sonunda.

"Galiba!" dedim.

Bir şeyler açıklamasını bekledim. Ama o, kahvesinden bir yudum daha aldı ve okumayı sürdürdü.

Dosyaların beni huzursuz etmiş olabileceği, aklının köşesinden bile geçmemişti herhalde. Benim, yaşama ait bir şeylerle karşılaşmış olmaktan duyduğum tedirginliğe ilgisiz görünüyordu.

Sematyen gelmeden önce merakımı yenemeyip dosyalardan birinin kapağını açmıştım. "Kelebekler" diye bir başlık vardı ilk dosyanın kapağında. Sonra ikincisinin kapağını da açmıştım. Onda da "Göç ve Nüfus Sorunu" yazılıydı. Altında bir imza vardı; Profesör Lee... Gerçi her iki konu da ilgi alanıma fazlasıyla giriyordu ama vicdanımın sesini dinleyip dosyaları hemen kapatmıştım. Ne de olsa bana ait değillerdi, bana bırakılmamışlardı. Ama Doktor Sematyen'e gelmiş olmaları içime bir kurt düşürmüştü. Kim bilir, belki de ölümlerin dosyalarını biriktiren bir yargıçtı bizim Doktor. Melek Yargıç...

"Sen melek filan mısın?" dedim en saf halimle.

"Saçmalama!" dedi gözünü dosyadan ayırmadan, "Konferans raportörüüm..."

"Evet, bir konferanstan söz etmiştin geçenlerde. O mu?"

"O... Ayrıca bu yılın prodüksiyon amiriyim."

"Vincent de kurye!"

Her şey açıktı. Biri ölü kelebek avına çıkıyordu. Bir başka ölü, o ölünün getirdiği dosyaları teslim alıyordu. Ve sonra, konferans raportörü olduğunu iddia eden üçüncü bir ölüye veriyordu onları.

"Evet," dedi Doktor, okuduğu sayfayı bitirince, "Vincent de kurye! Hâlâ bilgisayarla çalışmayan bir kurye... Geldiğimden beri bu işi yapıyor. Daha önce de yüzyıllarca bu işi yapmış."

Doktor, konuşmaya pek istekli değildi. Sanırım, dosyaları bir an önce okuyup bitirmek istiyordu.

"Vincent çok eski bir ölü galiba," diye üsteledim.

Israrımı anlamıştı sonunda. Sağ eli sayfaların arasında kalmak kaydıyla dosyayı kapadı.

"Epeyce eskidir," dedi, "onu tanımıyor musun?"

Vincent'i nereden tanıyabileceğimi düşündüm bir an.

"Hayır!" dedim.

"Tanımamana şaşırmadım. Artık kimse kimseyi tanımıyor. Büyük bir çılgındır o! Bütün kıtayı bisikletiyle dolaşıp raportörlere dosya taşır. Bunun dışında, sürekli gezer, sürekli eğlenir. Çok eskiden kuzeye de gitmiş, Norveç'e kadar... Biliyor musun, Japonya'ya da gitmiş. Orada birkaç ölüye rastladığımı söylüyor. Buradaki kadar çok ölü yokmuş."

Anladım ki, Doktor Sematyen bir melek değil! Yılda bir kez düzenlenen Ölü Bilimadamları Konferansı'nın sıradan bir üyesi... Söylediğine göre, bu konferansa dinleyici olarak her ölü bilimadamı katılabilirmiş. Konuşmacı olarak katılmak isteyenlerse, tezlerini en geç üç ay önceden, raportörlere verilmek üzere Vincent'e ulaştırmak zorundalmış.

Her şey tartışılmış bu konferansta. Yeni buluşlar, teknik ve felsefi yorumlar, bilimle ve ölümlle ilgili her şey...

"Önceleri, yalnızca ölüm ve yaşam temaları işlenirmiş," dedi

Sematyen. "Ama otuz yıl kadar önce, bir grup fizikçi toplantılara katılmaya karar verince işler değişmiş. Onları politikacılar izlemiş. Bazı tatsızlıklar da çıkmış. Bir seferinde, çevresindeki politikacıların etkisine kapılan Sir Newton, Heisenberg'le kavga etmiş. Sir, Heisenberg'i kürsüden aşağı atmaya kalkışmış ve bir daha da katılmamış toplantılara... Arada bir hâlâ terslikler olur. İki yıl önce Vincent, Einstein'ın yerine yanlışlıkla Ayzenshtayn'ı çağırmış konferansa. Adamcağız çok sıkıldı tabii, iki gün boyunca tırnaklarını yedi durdu. Üstelik, ta Kırım'dan kalkıp Berlin'e gelmişti bu iş için."

"Galiba bir çeşit grup terapisi bu konferans."

"Öyle de denebilir. Ama yeniden yaşama dönmenin yollarını araştıran bir grup bilimadamı bile var. İstersen seni de götürebilirim bu yıl. Lozan'da olacağız."

"Ben bilimadamı değilim ki!"

"Değilsin tabii... Steno biliyor musun?"

"Evet, okulda öğrenmiştim. Biraz çalışırsam eski formumu yakalarım sanıyorum."

"O kadar acele etme! Konferansa daha iki ay var."

Bugün fazla bir şey yazamadım defterime. Yukarıdaki satırları, Doktor, dosyalarıyla birlikte tuvalete kapanınca karaladım.

Bütün gün onlarla uğraştı. Öğleden sonra biraz sıkıldı herhalde, sık sık odama gelip ipe sapa gelmez şeylerden söz etti durdu.

Anılarımı yazdığımı hâlâ bilmiyor. Bir gün anlayacak gerçi... Belki de anlamıştır.

Vakit geceyarısını çoktan geçti. Yarın, hikâyeme kaldığım yerden devam edeceğim. Doktor Sematyen yine evde kalırsa, dışarı çıkmayı düşünüyorum. Crotone'de çok güzel, çok hoş kafeteryalar var. Defterimi de alıp onlardan birinde otururum belki.

YİRMİ BEŞİNCİ GÜN

İşte, plaj yolu üzerindeki kafelerden birindeyim. Sematyen evden çıkmadı, işi başından aşkın; dosyaları inceliyor...

Az önce, çocukluğuma ait bir şeyler hatırladım. Durup dururken oldu bu. Gübre fabrikasının dev silüetine bakıyordum. Birden aklıma geldi. Bir Noel gecesini, babam, annem ve ben...

Dışarda sağanak halinde yağmur yağıyor. Annem kalorifer radyatörüne sırtını vermiş, televizyon izliyor. Bütün oyuncaklarımı salona taşıdığım halde bana kızmıyor. Az sonra kapı açılıyor, yağmurun sesi evimizin içini dolduruyor. Dışarda, acıip hayvanların dolaştığını, içeri giren babamın onlardan kaçıp kurtulduğunu düşünüyorum.

Babam çantasını çıkarıyor. Çantasının içinde, konuşan, küçük bir ayıcık bulunduğunu bilmiyorum henüz. Sabah uyandıgımda, ayakkabılarımın yanında göreceğim o ayıcığı.

Yemekte durmadan konuşuyor babam. Annemse durmadan gülümsüyor. Her şey yolunda. Hindi, patates püresi, meyveli dondurma ve beyaz şarap... Biz mutlu bir aileyiz, biz mutlu bir üçgeniz.

Sonra birer kadehçik likör içiliyor. Ben çikolata yiyorum. Sonra pasta... Ortadaki ananas diliminin göbeğinde, küçük, mavi bir mum yanıyor.

Babam bilgisayarın karşısına oturuyor. Bir ara annemle beni susturuyor ve yanına çağırıyor. Gidiyoruz.

Monitörde yanıp sönen harfleri okumaya çalışıyorum.

"GPB yeni yılınızı kutlar, dayanışmanız için teşekkür eder..."

Babam seviniyor.

Monitörde bir başka yazı beliriyor ve uzun süre kalıyor. Karşı kıyılarından yazılmış bir mektup bu. Babam yüksek sesle okuyor. Annem dinleme nezaketi gösteriyor. İlgili görünüyor, ama

babamın, yanımda acıklı şeylerden söz edip beni üzmesini anlayamıyor. Arada bir, babama yeniden konyak ya da çikolata isteyip istemediğini sorarak sıkıntısını açığa vuruyor. Babam okumayı sürdürüyor.

"Şimdi üstünde oyun oynadığımız tarla, ben doğmadan çok önce meyva bahçesiymiş. Bana annem söyledi bunu. Daha da eskiden, bütün bu çevre, bütün bu tepeler zeytinlikmiş. Bunu da aneme babası söylemiş. Bir kez, su çıkarmak için kuyu kazdıklarında, çok derinde çürümüş ağaç kökleri bulmuşlardı. Bunu gözlerimle gördüm ben. Daha önce, daha büyük bir oyun alanımız vardı ama annem oraya gitmemi yasakladı. Söylediğine göre, mayın döşemişler oraya. Aslında yalan bu. Yalan olduğunu biliyorum. Annem oyun oynamamızı istemiyor. Terleyip hasta olmamızdan korkuyor. Şimdi, yeni oyun yerimiz için nasıl bir yalan uyduracağını merak ediyorum.

"Pek haksız değil. Hasta olduğumuzda ilaç bulamıyoruz. Çocukluğumda, yani çok daha küçükken, Noel'de, uçaklardan ilaç paketleri atılırdı."

Babam konyağını yudumluyor. Yüzünü buruşturuyor. Monitör birden karıyor. Sonra başka bir mektup çıkıyor ortaya.

"Ben on sekiz yaşında bir genç kızım. Bulduğum yer, kuraklığın en erken başladığı yerlerden biri. Yardımsever insanların gönderdiği kitapları okuyarak bilgimi arttırmaya çalışıyorum. İtalyanca'yı ve İspanyolca'yı böyle öğrendim. Şimdi küçük bir okul açtık burada. Ne yazık ki fazla ilgi yok. Aslında ilgi olmaması çok normal, çocukların zekâ düzeyleri çok düşük. Ayrıca, bütün gün yiyecek peşinde koşuyorlar. Küçük bir turp bulabilmek her şeyden daha önemli burada.

"Büyükler ve kitaplar, eskiden bambaşka bir yaşam olduğunu söylüyorlar. Ama her şeyin nasıl olup da değiştiğini hiç kimse söylemiyor. Kimileri, bütün bu olanlara anarşi ve talanın yol açtığını ileri sürüyor. Kimileri de, hükümetin hukuki güvenceleri kaldırmasına bağlıyor olanları."

"Birçok aile, hâlâ, batıya ya da kuzeye göç etmenin hayaliyle yaşıyor. Fakat, giderlerse sonlarının ne olacağını kimse bilemez. Göç edenler, eskiden, deniz kıyısında askerler tarafından engelle-

nirniş. Şimdi artık askerler de yok. İki yüz kilometre kadar uzatığımızda bir askeri bölge varmış ama hiç dışarı çıkmıyorlarmış oradan. Yalnızca uçaklar inip kalkıyormuş.

"Denize açılanların ölümden kurtulamadıklarını söylüyor annem. GPB de aynı şeyi söylüyor. Deniz, yüzlerce mayınla doluymuş. Mayınlardan kurtulanları karşı kıyıdaki askerler geri çeviriyorlarmış. Eskiden, göç etmek isteyenlerin sayısı çok daha fazlaymış. Birleşmiş Milletler'in, baskıyla karşılaşan göçmenlerin haklarını koruyan sözleşmeleri tamamen geçersiz saymasından sonra, bunlar, kıyılarda bir araya gelip koloniler oluşturmuşlar. Kendiliğinden göçmen kampları türemiş. Yakınımızda hâlâ böyle bir kamp var. Daha güneyde, daha kalabalık kampların olduğu söyleniyor. Bunların tümünü, bölgedeki bir askeri üs kontrol ediyor.

"Ben ve ailem, yaşamımızın sonuna dek burada kalacağız. En çok istediğim şey, karşı kıyıdan, sizlerden biriyle mektuplaşmak... Sanırım, dilimi ilerletmem için çok iyi bir şey olurdu bu... Ama GPB'nin buradaki birimleri, böyle bir şeyin şimdilik olanaksız olduğunu söylüyorlar."

"Bunların gerçekten doğru olduğuna nasıl inanabiliriz ki?" diyor annem.

Bunu söylemesi gerekiyor. Baskı altında olduğunu hissettirecek, sesindeki çekingenliği özellikle ele vermeye çalışarak söylemesi gerekiyor.

Babam onu azarlıyor. Hiç hoşuma gitmiyor bu. Yıllardır, güneye niçin yolcu uçağı kalkmadığını, uzaydaki güneye ait televizyon uydu sistemlerinin niçin devre dışı bırakıldığını soruyor. Annem susuyor. Kadehine konyak dolduruyor.

Ertesi sabah, konuşan ayıcığı, mektup yazan çocuklardan birine göndermek istediğimi söylüyorum babama.

"Merak etme!" diye yanıtlıyor beni. "Onlara da birer tane yolladım..."

Mutlaka yollamıştır, diye düşünüyorum. Sanşın, çocuk başımın içinde, uzaklardaki çaresiz insanların yüzleri, başka çocukla-

nın zayıf, çelimsiz görüntüleri canlanıyor. O üç gizemli harfin, GPB'nin onları koruduğuna inanıyorum. Tıpkı Noel Baba gibi...

Yıllar sonra, yine bir Noel gecesi, Posta Sarayı'nın bitişiğindeki depoları kundaklarken, örgütün o insanları koruduğuna hâlâ inanıyordum.

Giriştiğimiz, sıradan bir eylem değildi. Birimiz, iki hafta önceden bütün işlerini başka birimlere devretmişti. Crotone'ye bir süre posta da gelmeyecekti. Planör, başka bir şehre götürecekti postayı.

Doğrusunu söylemek gerekirse, depoların ne kadar önemli olduğunu başlangıçta bilmiyorduk. Bilgisayar iletişiminin yanında çok küçük bir payı vardı postanın. Batı kıyı şeridinden gemilerle gelen koliler, kuzeye gönderilmek üzere bu depolarda tutulurdu. Genellikle reklam ve tanıtım mektuplarıydı bunlar. Ya da biz öyle olduğunu düşünüyorduk. İşin başında, alım satım işlerindeki karşılıklı son anlaşma mektuplarının postayla iletildiğini de bilmiyorduk çünkü.

Noel'den bir gün önce, Naum evine çağırıldı beni. Yüzü her zamankinden daha asıktı. Eğer yakalanırsak nasıl davranmamız gerektiğini uzun uzun anlattı. Eylemden sonra, GPB'den hemen hemen kimse kalmayacaktı Crotone'de. Kendisi de bir süreliğine başka bir yere gidecekti.

"Her şey yolunda giderse yalnızca siz kalacaksınız. Herhangi bir terslik olursa Roma'ya gideceksiniz," dedi ve içinde uçak biletlerimizle bir miktar paranın olduğu büyükçe bir zarf verdi bana.

Eylem planına geçti sonra. Üç kişi gerçekleştirecektik eylemi; Essau, üniversiteden Tato adında bir genç ve ben... Üstümüzde balo giysileri olacaktı. İşler yolunda giderse, depolardan Posta Sarayı'nın balo salonuna yirmi saniye içinde dönebilirdik. Küçük bir zamanlama hatası, bir dikkatsizlik, yangın alarmının zamanından önce çalışmaya başlaması yakalanma riskimizi arttıracaktı.

Plan hakkındaki konuşması bitince, diyeceğim bir şey olup olmadığını sordu.

"Yok!" deyip ayağa kalktım.

Oturmamı istedi.

"Sana bu eylem hakkındaki düşüncelerimi söylemek istiyorum," dedi.

Şaşırmıştım. Daha önce böyle bir şey yapmamıştı Naum.

"Bu eyleme onay vermediğimi bilmeni isterim," diye söze başladı ve yarım saat kadar, eylemle ilgili GPB içindeki tartışmaları anlattı.

Söylediğine göre, eylemin belirlenen ilk tarihi 8 Aralık'tı. Naum bunu kabul etmemişti, Noel tatili içinde herhangi bir gün önermişti. Önerisine karşı çıkılacağını ve bir itiraz hakkı daha elde edeceğini ummuştu ama yönetim önerisine uymuştu.

Sonunda açıktan karşı çıkmıştı eyleme.

"GPB, bu işi küçük bir protesto eylemi olarak görme yanlısını sürdürüyor," dedi. "Oysa gerçek bir tahrip bu, sonuçlarını nasıl göğüsleyeceğimizi bilmiyorum."

O gece her şey o kadar kolay oldu ki, balo salonuna girdiğimizde, işlerin yolunda gitmiş olmasından duyduğumuz garip rahatsızlık-la üçümüz de tuhaf tuhaf gülümsüyorduk.

Crotone halkının, balo için Posta Sarayı'na doluştuğu saatte, depolardaki kolileri bir şişe benzinle ateşe verdik. Kimsenin canı yanmadı, kimse yakalanmadı. Tato'yu gözcü olarak depolara giden sokağın başında bıraktık. Essau'yla ben, ana deponun küçük kapısını maymuncukla açıp içeri girdik. Şişeye bir ateşleyici monte etmiştik. Elimizde de otuz saniyelik bir fitil vardı. Şişeyi deponun tam ortasına yerleştirdik, fitili kapıya kadar uzattık ve tutuşturduk.

Yangın alarmı çalışmaya başladığında ben adını bile bilmediğim bir kadınla dans ediyordum. Essau hemen Evita'yı bulmuştu, geciktiği için özür dileyip duruyordu. Balo salonuna gelmemiz on beş saniye bile sürmemişti.

Yangın haberi bir anda kulaktan kulağa yayıldı salonda. Kalabalıkta önce bir kıpırdanma oldu. Sonra müzik sustu. Posta Müdürü sahneye çıktı ve ortalığı yatıştırmaya çalıştı. Yangının dışa-

nya sıçrama olasılığı yoktu. En fazla çevre depolara yayılabilirdi. Kimse paniğe kapılmamalıydı, nöbetçi itfaiye ekipleri hemen harekete geçmişlerdi...

Biz de inanmıştık Müdür'e. Müzik yeniden başladı. Dansı yanında kalanlar yeniden hareketlendiler. Bizim bile her şeyin bittiğini düşünüp rahatladığımız bir anda, bir kaosun başlamakta olduğunu kim bilebilirdi ki?

İtfaiye, Noel dolayısıyla yalnızca iki ekip gönderebildi o gece. Onlar da, yangın depo kapılarını sardığı için içeri giremediler. Dışardan su püskürtmekle yetindiler.

Depolarda binlerce koli vardı. Büyük çoğunluğu son bir hafta içinde gelmiş, kuzeye gönderilmek üzere geçici olarak depolara konmuştu.

Essau ve ben, balonun sona ermesini beklemeden dışarı çıktık. Siyah, dev dumanların göğe yükselişini izledik. Üstümüzde helikopterler uçuyordu. Arada bir, dumanların içinden, siyah, metal kuyrukları görünüyor, boşlukta kuklalar gibi sallanıyorlardı.

Depolar, yaralı birer canavar olmuşlardı. Yanlarına hiç kimse yaklaşamıyordu. Dehşet ve korku içinde debelenip tepiniyorlardı sanki.

Olaydan üç saat sonra yangın hâlâ sürüyordu. Baskı boyasının, sentetik malzemenin ağır kokusu posta meydanından şehrin caddelerine hızla yayılıyordu.

Boyumuzu aşan bir işe girmiş olduğumuzu, Noel'den sonraki iki haftada olan biten sayesinde anladık.

Noel'i ateşleyen yalnızca biz değildik. GPB, kuzeyden güneye bütün kıtayı aydınlatmaya yetecek büyüklükte bir ateş yakmıştı.

Naum, eylemden dört gün sonra Crotone'ye döndü.

"Ne olacağını kestiremeyiz," dedi ilk karşılaşmamızda, "bu kez biraz fazla ileri gittiğimizi düşünüyorum."

Anlattığına göre, bu tür eylemler daha önce de yapılmıştı. GBP'nin ikinci kuruluş yıldönümünde, belli başlı başkentlerde posta depoları, televizyon istasyonları kundaklanmış, bunun son-

rasında haftalar süren bir kaos yaşanmıştı.

Noel'den sonra, önce homurdanmalar başladı. O güne kadar sessizliğine, sakinliğine alıştığımız evler homurdanıyordu. Açılıp kapanan posta kutularının sesi leylek taktakaları gibi göğe ağıyor, sokak aralarında pijamalı erkekler, bigudili kadınlar bağıra çağıra tartışıyorlardı. Haftalar önce verdikleri siparişler hâlâ ellerine geçmemişti. İnternet kilitlenmişti, ne sipariş verebiliyorlar, ne de gecikmelerin nedenini öğrenebiliyorlardı. İlk iki gün içinde telefonlar da kilitlenmişti. Büyük şirketler, haberleşme için özel kurye birlikleri kurmuşlardı.

Her şey birbirine karışmıştı. Metroda, sağlık hizmetlerinde, enerji sektöründe o güne kadar görmediğimiz aksaklıklar oluyordu. Can sıkıcı bir moralsizlik çökmüştü insanların üstüne. Herkes marketlere saldırıyor, kuyruklarda kavgalar çıkıyordu. Borsa değerleri altüst olmuştu, kredi kartları ortadan kalkmış, alım satım nakitle yapılır hale gelmişti.

Televizyon kanalları sık sık yayınlarını kesiyorlar, lanetli haber hakkında son gelişmeleri aktarıyorlardı.

Eylemlerin, terörist bir grubun işi olduğu anlaşılmıştı. Yangın bombalarının el yapımı olduğu sanılıyordu ama bu konuda kesinleşmiş bir bilgi yoktu. Bir süre için yazılı reklam servisi yapılmayacaktı. Zorunlu olmadıkça otoyollar kullanılmamalıydı, posta kamyonlarının sürücüleri haberleşme için ellerinden geleni yapıyorlardı. Kimse paniğe kapılmasındı. Şirketler, reklam ve sipariş hizmetleri için çözüm arıyorlardı. Kimse bir süre faks ve telefon kullanmasındı. Hatların bir an önce açılması için özveride bulunmak gerekiyordu.

Yanyana, üstüste dizilmiş, geniş pencereci, dar pencereci, tül perdeli, güneşlikli, bahçeli, bahçesiz evler, olan biteni dehşet içinde izliyorlardı. Sabahları kapılardan kaos çıkıyordu. Akşamları kapılardan kaos giriyordu. Kitanın en büyük üç şirketi, kendi kurye sistemlerini birleştirip özel bir posta servisi oluşturdular. Bu üç tröst, reklam maliyetlerini altı ay süreyle tüketiciye yansıtmayacaklarını açıkladılar. Yalnızca reklam ve sipariş yayını yapan iki televizyon kanalına yenileri eklendi. İşin reklam kısmıyla ilgili bir sorun çıkmıyordu ama sipariş hizmetlerinin gereklerini eski

kanallar bile yerine getiremiyorlardı.

Öte yandan, ilk beş gün, posta trafiğinin olağan akışı sürdü. Önce, yirmi tırlık bir konvoy geldi kuzeyden. Hemen ardından, yedi yük gemisi. Onlarca ton koli demektir bu. Havaalanı ve liman yetkililerinden depo istendi. Sonra sıra ordunun depolarına geldi, ve en sonunda da demiryolunun depolarına...

Postadaki durum içinden çıkılmaz haldeydi. Her yerde yangının izleri vardı, kimse ne iş yapacağını bilmiyordu. Resmi kuruluşların işleri dışında kalan her şey kendi kaderine terk edilmişti.

Beş Ocak'ta, kuzeye koli götüren ve kuzeyden koli getiren kamyonlar, şehrin çıkışında, kilometrelerce uzunlukta bir kuyruk oluşturdular. Tatil, gerçekten bitmişti artık. Bütün kıta, kuyruklardaki kamyonların, ağız ağıza postayla dolu vagonların, gemilerin baş döndürücü gürültüsüyle uğulduyordu.

Sekiz Ocak günü, bir hafta önce onarılan bilgisayar sistemi yeniden devreden çıktı. Aynı günün gecesi, bir kara kuvvetleri generali, televizyonda yönetimin beceriksizliğinden söz etti. Noel tatili bittiğinde işlerin yoluna gireceğini düşünen en kötümser sosyologlar bile yanılmışlardı. Üniversiteler, büyük bir gürültüyle iletişim toplumunu tartışıyorlardı. Hagen'li bir papaz, bütün bu olanların Tanrı'nın isteğiyle gerçekleştiğini, cezaya katlanmak gerektiğini, iletişim denen şeyin bir tür dini sapkınlık olduğunu yayıyordu çevresine.

Dokuz Ocak'ta, ordu yetkilileri, depolarındaki kolilerin imhası için hükümete başvurdu. Bakanlık bu isteği reddetti. Sonra, liman yetkilileri de aynı şeyi önerdiler, depolarının ağzına kadar dolu olduğunu, artık Posta İdaresi'ne depo kiralamayacaklarını açıkladılar.

Dağıtım işindeki yükü azaltmak için geceyarılarına kadar mesaiye kalıyorduk. Depolar dolu olduğundan, resmi ve ivedi mektup kolilerini koridorlarda çantalara dolduruyorduk. Posta Müdürü, uykusuzluktan şişmiş gözleriyle bizi izliyor, önüne gelene bağıyordu.

On bir Ocak'tan sonra, gelen kolileri Posta Meydanı'na yığmaya başladık. Önce, meydanın ortasında küçük bir tepe oluştu. Sonra giderek büyüdü bu tepe, neredeyse bir dağ kadar oldu. Lu-

na parkın bulunduğu köşe de dahil olmak üzere, her yer çağın dış-kısıyla, reklam kolileriyle doldu.

Hükümet, ordunun önerisinden iki hafta sonra kolilerin im-hasına karar verdiğinde, kıtadaki birçok şehir gibi Crotone de tam bir çöplük görünümündeydi.

Kaos, yirmi altı Ocak sabahına kadar sürdü. O sabah, çöpler, karayollarının araçlarına, orduya ait kamyonlara yüklenip şehir dışındaki çöp fabrikalarına taşındı. Telefon bilgisayar sistemindeki aksaklıklar da giderilmişti artık...

Bize gelince... GPB olarak ne kazandığımızı, ne yitirdiğimizi henüz bilmiyorduk. Bildiğimiz tek şey, altın bir çağ yaşamış olduğumuzdu. Üç haftadan fazla bir süre, binlerce eve GPB'nin zarflarından başka tek bir zarf bile girmemişti.

Şubat ayının üçüncü gününde, Profesör Naum'un birdenbire de-ğiştiğini gördük. Evet, birdenbire ve neredeyse bir kurt adam gi-bi...

O gün, uzun süren bir toplantıdan sonra, ilk kez kahve sundu bize. Gerçekten ilk kez yapıyordu bunu ve tuhaf olan da yalnızca kahve sunması değildi.

Heyecanlıydı o gün. Ayrıca, heyecanını gizlemek için hiçbir şey yapmıyordu. Belki yapıyordu da gizleyemiyordu...

O mutfağa gidince, Essau kulağıma eğildi.

"Bugüne kadar bize niye kahve yapmadığını anladın mı?" de-di ve sorusunun yanıtını kendi verdi: "Adam kahve yapınca heye-canlanıyor, görmüyor musun?"

Naum, Noel yangınından da söz etmedi o gün.

"Dikkatli olun, sistem bu eylemi bağışlamayacaktır," bile de-medi.

Tuhaflik bununla da kalmıyordu. Kahve tepsisini önümüzde-ki sehpa bırakırken gülümsüyor ve ellerinin titremesine aldır-maz görünüyordu.

Giron ve Tiron şaşkındı. Naum, nazik ve içten bir tavırla, "bi-rer kahve içelim mi çocuklar?" diye sorduğunda, ayağa kalkıp el-lerini uzatmışlardı ona. Bu davranışlarının, sağrılıklarıyla uzak-

tan yakından bir ilgisi yoktu. Eğer donakalmasaydık, aynı şeyi Essau ve ben de yapabilirdik. İkizler, Naum ayağa kalkınca, onun, "görüşmek üzere beyler!" dediğini düşünmüşlerdi.

"Görüşmek üzere!" diye bağırdı Giron.

Naum gülmekten alamadı kendini.

"Lütfen oturun!" diye yineledi sesini yükselterek, "kahve getireceğim."

Naum'la birlikte evi de değişikliğe uğramıştı. Hayır, duvarlar ya da raflar boyanmamıştı. Eşyaların yerleri de değişmemişti. Ama rahatsız edici bir hava vardı salonda.

"Rafların tozu alınmış!" dedi Essau.

Rafların tozu alınmıştı. İnanılır gibi değildi.

"Etrafta tütün paketi görebiliyor musun?" dedim ona.

Halının ve koltukların üstünde tek bir tütün paketi bile yoktu. Değişimden de fazla bir şeydi bu; eksiklikti. Pipolar, kimi kılıfının içinde, kimi de çıplak, raflara özenle yerleştirilmişlerdi.

Bütün bunları, o kahvelerimizi getirmeye gittiği zaman fark ettik. Pencerenin önündeki masada, her zaman dağınık, üstüste yığılmış bir halde duran disketler, CD'ler, kitaplar ortadan kaybolmuştu. Masa örtüsü, perde, kumaş namına ne varsa hepsi yıkanmış, ütülenmiş, eski yerlerine konmuştu. Sonra, akıllamaz bir şeydi bu, Naum'un aylardır üstünden çıkarmadığı pantolonu da ütülüydü...

Şeker almak için yeniden mutfağa girdiğinde, Essau, raflardan birinde duran bir fotoğrafı işaret etti.

"Bunu daha önce görmüş müydük?"

Görmemiştik... Dördümüz, koltuklarımızdan kalktık ve fotoğrafın bulunduğu yere gittik. Sonra, yanımıza gelen Naum da eğildi fotoğrafın üstüne.

"Kızım!" dedi. "Kızım Kore..."

Sustuk. Birbirimize baktık.

"Bir kızınız olduğunu bilmiyorduk," dedim.

Uzun, siyah saçlı bir kızdı. Yüz çizgileri, güzelliğinden çok kişiliğini vurguluyordu.

"Ben de bilmiyordum," dedi Naum. "Annesi beni terk ettiğinde hamileymiş. Söylememişti. Yirmi beş yıl kadar oldu. Bir daha

haber alamadım ondan. Gerçi, haber almak için çaba harcadığım da söylenemez ama... Hamile olduğunu gerçekten bilmiyordum. Doğumda ölmüş. Kore devlet yurtlarında büyümüş. Bir yıldır beni arıyormuş. Götürüldüğü ilk yurdun kayıtlarını bulmuş bilgi bankasında. Oradan doğduğu hastaneyi öğrenmiş. Ve sonra benim üniversitedeki kayıtlarımı... Bir mektup geldi bana ondan. Elime birez geç ulaştı, herhalde yangınlar yüzünden. Yazdıklarına bakılırsa geçen hafta sonu burada olması gerekiyordu."

Naum'un bir başkası için kaygı duyması görülmüş şey değildi. Essau ve ben, onun, bazı yerleri biyomekanik sistemlerle çalışan bir kütüphane androiti olduğunu düşünürdük. Oysa birdenbire sıradan bir insan haline gelmişti işte!

YIRMİ ALTINCI GÜN

Bir gün, bir ölü olarak da düş görebileceğime inanmak istiyorum.

Yalnızca bir kez olurmuş bu. Ölüler yalnızca bir kez düş görürlermiş.

"Ama bir ölü için bu bile bir başarıdır!" dedi Doktor Sematyen, "çünkü çoğunlukla hiç düş görmezler."

Düşsüz bir yaşama nasıl katlanabileceğimi bilmiyorum. Belki alışarak... Belki de Doktor Sematyen'in yaptığı gibi, güpegündüz hayaller kurup onların gerçek düşler olduğuna inanarak...

Bir seferinde, iyiliği gördüğünü söyledi bana dün. Crotone dışında, çıplak ağaçların ve bir gölün bulunduğu tepeden yuvarlanırken görmüş iyiliği.

"Demek ki siz düş görebiliyorsunuz," dedim, bunu söyleyin-ce.

"Hayır!" diye yanıtladı, "iyiliği gerçekten gördüm ben, düş filan değildi!"

İyilik, tepeden kanlar içinde yuvarlanıyormuş. Kayalara, ağaçlara çarparak, devedikeni cesetlerinin arasında sürüklenerek parçalanıyormuş. Bu iyilik dediğimiz şey, pudra şekeriyle pamuk karışımı bir maddeymiş. Sentetik bir tadı varmış ve hiç kuşku duymamalıymışım ki, taştan daha hafifmiş. Dokunduğunuzda, ki öyle yuvarlanıp parçalanırken bile dokunabiliyormuşsunuz ona, memnuniyetle iç çekiyor, sevgili küçük ağzını okyanuslardaki dip çukurları kadar kocaman açıp, huzur içinde esniyormuş.

Bir başka seferinde, içtenliği de görmüş o tepeden yuvarlanırken. O sırada, Doktor, tepenin üstündeki krater gölünün kıyısında piknik yapıyormuş. Yanından hızla geçmiş içtenlik. Her yeri kan içindeymiş. Sonra, yüzleri maskeli bir takım görevliler, bir itfaiye arabasının şoför koltuğuna yatırmışlar onu. Pembe benekli, beyaz bir eteklik giydirmişler, eline de bir gayda tulumu tutuş-

turmuşlar. İçlerinden biri, onun bir kelebeğe benzediğini söylemiş. Bir diğeri de, "sönmüş bir gemici feneri taşıyan, sarhoş, aptal bir miçoynu andırıyor bu haliyle," demiş.

Doktor, içtenliğin içinde bulunduğuy durumu görünce, nedense, onun, başkalarını baştan çıkarmaya yetecek kadar uzun bir süre gözönünde kalmamak için böylesine şımarık bir hızla yol aldığı düşünmüş. Kendini güzel buluyor olmalıymış içtenlik. Esrikliğini de, şaşkınlığını da kendine yakıştırmış. Kimbilir, belki de hoş bir şeymiş yaşadığı; kanlar içindeyken bile gülümsüyormuş çünkü...

Sonra kahkahayı, o erdemle giyinmiş yarattığı da görmüş. Bir yandan tepeden aşağı yuvarlanıyor, bir yandan da kalpsizlikle kırıştırmış. Ya da Doktor'a öyle geliyormuş... Oyun adını verdikleri, doğması muhtemel gayrimeşru çocukları da peşlerindeymiş...

Bütün gün, Doktor Sematyen'in bana bunları niye anlattığını düşündüm durdum. Gerçekten düş görüyor olamaz. Bir ölünün yalnızca bir kez düş görebileceğini kendisi söylemişti bana. Ama öte yandan, anlattıklarının, her zaman olduğu gibi gizli birer anlam taşıdıklarını da biliyorum.

"Pek o kadar gizli değil!" dedi, bunu söylediğimde. "Pek o kadar anlamlı da değil. Anlattığım olay, benim için yalnızca bir bilgi. Senin için de öyle olmasını dilerdim."

Anlıyor musunuz? Doktor Sematyen, yalnızca benim ve sizin bilmediklerimizi değil, kendi bilmediklerini de biliyor! Bunu aynen söyledim ona. Kahkahalarla güleceğini sanıyordum ama gülmedi.

"Doğru!" dedi, büyük bir ciddiyetle, "bak, benim hakkımda gerçek bir bilgi edindin sonunda!"

Biri çıkıp, hayatımın son günlerinin bir tahterevallinin üstünde geçeceğini, bir gün yere çakılıp kırımın kırılacağını, ertesi gün göklere yükselip yüreğimin hop edeceğini söylese, ona inanmazdım. Ama bütün bunlar başıma geldi benim; yere çakıldım, göğe uçtum...

Kore daha gelmeden âşık olmuştum ona. Hakkında hiçbir şey bilmiyordum ama aramızda bir şeyler geçeceğinden emindim.

Yalnızca fotoğrafını görmüştüm. Bir de, Naum'un elinde tuttuğu mektuptaki elyazısını... Bu da yetmişti bana. Kalbim, büyük bir aşka hazır olmam gerektiğini söylüyordu. Öyle yüksek perdeden haykırıyordu ki bunu başkaları da duymasın diye, sürekli bağırma çağırma şarkı söylüyordum.

Zaman yitirmeden planlar yapmaya, önlemler almaya koyuldum. Onu çarpmayı düşünüyordum. Karşımda titretmeyi, mahvetmeyi... Geceleri yatakta, ilk karşılaştığımızda ona nasıl davranacağımın hesabını yapıyordum.

Sağlam bir başlangıç olmalıydı. Çağımın bir kahramanı gibi, yani içimden geldiği gibi davranacaktım. Buna hakkım vardı. Korkunç savaşlar için, onur veren mücadeleler için yetiştirilmiştim ben. Ve böyle birinin aşkı, sürükleyici olmalıydı!

Raşel'e ya da Pino'ya görüdüğüm gibi görünemezdim ona. Önce kuaföre gittim. Bir çeşit abazanlık yasının gereği olarak uzun süredir makas görmeyen, sözümona özgürlük alameti saçlarımı kestirdim. Kullanmak alışkanlığım olmadığı halde, Kore'nin hoşuna gideceğini umduğum bir şişe parfüm satın aldım. Onun geldiği güne kadar geçen dört gün boyunca ve daha sonra da ölümüne kadar, her sabah yarım saat erken kalkıp, aynadaki görüntüme, Senbernar gibi bakmaması gerektiğini haykırdım.

İki kışlık montum vardı. Harikaydılar, koyun derisiydiler. İkisini de Essau'ya verdim. Altı aylık maaşıma bedel, gösterişli bir palto aldım, taksitle. Aynı yerden, üç ipek kravat, üç ipek gömlek ve üç çift de ipek çorap aldım.

Bütün bunlar için boş yere para ve zaman harcadığımı nasıl bilebilirdim ki?..

Yedi Şubat günü karşılaştık...

Ben, kozasında bir ipekböceği kadar şıktım. O, dizleri öne doğru balon gibi şişmiş ucuz bir kot pantolon giymişti. Elini sıktığımda, zahmet edip nasılsın bile demedi. Büyüklerin çocuklara yaptığı gibi, gözlerini kırıştıtırıp sırttı. Gardaki gişe memuru bile

daha içten davranıyordu bana. Posta Müdürü bile, gördüğünde "nasılsın evlat" diye gülerdi. Ama belki de isabet vardı benden kaçmasında. Geldiğinin üçüncü günü, Naum'un veteriner bir arkadaşının yanında işe başladı. Sosyoloji okumuştum ama olsun! Boş kalmak istemiyordum. Büyük bir olasılıkla hayvan koktuğunu düşünüyordum. Yanına yaklaşamıyordum. Bazen, özellikle geceleri yatağa uzandığımda, hayatımın o en acıklı anlarında, bu kokuya bile alışabileceğimi düşünürdüm. Biz de hayvanlara insan kokmuyor muyuz, derdim kendi kendime.

"Farkında mısın?" dedim bir gün Essau'ya, "Kore köpek kokuyor."

Hiç şaşırılmış görünmedi Essau. Derin bir iç çekti.

"Öyle bir köpekle bir kez yatmak için neler veririm biliyor musun?" dedi saygısızca.

Yangınımı körüklemişti. Onun bu sözünden sonra iki gün kendime geledim. "Demek gerçekten güzel kız bu Kore," diye mırıldanıp durdum hep...

On gün sonra, işi oluruna bırakmaya karar verdim. Umudumun tümünü olmasa da, etkileyiciliğimle ilgili bölümünü yitirmiştim. Essau'dan montlarımı istedim. Ancak birini verebildi, ötekini satmıştı. İpekli giysilerimi ona verdim. Paltomu da verdim. Gerçek şu ki, mezarlıklardan parça parça alıp topladığı motosikletinin üstünde, bu giysilerle, benim gözüme bile çekici görünmüştü Essau...

Tahterevallide otururken, kendini birdenbire gökyüzünde bulan yalnızca ben değildim. Profesör Naum tanınmayacak haldeydi. Zorunlu olmadıkça gülümsemeyen bu adam, artık kahkahalarla gülüyordu. Olur olmaz şeylere gülüyordu üstelik; Essau'nun sallapatı yürüyüşüne, Tiron'un sözlerine, hatta kendi sözlerine de... Posta kutusu, reklam zarflarıyla, eşantyon disketlerle dolup taşmıştı. Aldırış etmiyordu, umrunda değildi. Gözlüğünü, pipolarını daha sık kaybediyordu ama bulamayınca eskisi gibi somurtmuyordu.

Neredeyse her akşam onda toplanıyorduk. Önceleri, GPB

toplantıları dışında da onunla birlikte olmayı garipsemiştik. Ama baktık ki o bundan rahatsızlık duymuyor, hemen uyum sağladık ortama. Mutfağına teklifsizce girip çıkıyorduk, disketlerini, kitaplarını karıştırabiliyorduk. Elimizde yiyecek paketleriyle salona dalıp, elini sıkmadan koltuklara yayılabiliyorduk. Gerçi Essau, Naum'un bu yarı hoşgörölü, yarı umursamaz tavrını kullanmadı değil! Yemek yerken, evde yaptığı gibi, tabağını kucağına alıyor, ayaklarını da Naum'un burnuna doğru, yemek masasının üstüne uzatıyordu. Konuşurken ayağına kalkıp, salonun içinde kocaman adımlarıyla aşağı yukarı yürüyor, eline geçirdiğı bir topu ya da başka bir şeyi duvara atıp tutuyordu. Ve işin kötü yanı, bütün bunları, Naum'un sınırlarını tanımak için yaptığını söylüyordu.

"Göreceksin bak!" dedi bana bir kez, "onu dudaklarından öpeceğim."

"Kimi?" diye sordum, "Kore'yi mi?"

"Hayır, Naum'u..."

Noel eylemimiz, kriz günleri, her şey yüzyıllar öncesinde kalmıştı sanki.

Her gün birlikteydik. Dışarı çıkmamışsak, diskoya, bara ya da sinemaya gitmemişsek evde oturup kızmabayan oynuyorduk. Bazen, ikizlerin annesi ev sahibemiz de katılıyordu bize. Profesör Naum'u gözüne kestirdiğı her halinden belli oluyordu. Ancak, mart ayından sonra bir daha görmedik onu aramızda.

"Çok hoppa bir adam!" demişti Naum için, "yaşının gerektirdiğı olgunlukta davranmıyor."

Naum'un gözü, Kore'den başka hiçbir şeyi ve hiç kimseyi görmüyordu o sıralar. Bir tanrıçaydı sanki Kore. Naum'a yeniden yaşamı bağışlamış, karşılığında da Naum'un verebileceğinden fazlasını istememişti.

Kuştüyü bir yatak satın almıştı Kore için. Raflarla kuşatılmış iki odasından birini tamamen boşaltmış, yatağı oraya koymuştu. Yıllardır üstünde uyuduğı sevgili pirinç karyolasını salonun daha karanlık bir köşesine çekmiş, hoplayıp zıplaması için Kore'ye yer açmıştı.

Kızının hep yanında kalmasını istiyordu. Korkusundan, ne

zaman gideceğini sormıyordu ona. Dilediği tek şey, ölünceye dek kızıyla birlikte olmaktı. Öyle de oldu...

Duvarlardaki tabloları kaldırıp yatağın altına atmıştı. Onların yerine, bar afişlerine benzeyen başka şeyler astı; renk doyumsuzları için yapılmış, bakarken insana karışık dondurma yiyormuş duygusu veren elvâniler...

GPB toplantıları hafta içine ve akşam saatlerine alınmıştı. Kore'nin, sabahları fısıltılarımızla uyanmasına gönlü razı olmamıştı Naum'un. Haftada iki gün iş çıkışlarında toplanıyorduk. Kore işten dönünce kahve servisi yapıyordu bize. GPB üyesi değildi Kore. Ama dünyadan habersiz de sayılmazdı. Bazen sorularıyla katılırdı toplantılara. Böyle anlarda Naum susar, öncelikle bizim yanıt vermemizi beklerdi.

Toplantılarımızın eski ciddi havası kalmamıştı artık. Yarım saatlik ayinimiz, Kore'nin işten dönmesiyle zenci kiliselerindeki şenliklere dönüşüyor, hep birlikte şarkılar söylemeye başlayıp Tanrı'yı unutuyorduk. Arada bir eyleme çıktığımız da oluyordu. Kıyıda posta alma işi geçici bir süreyle yeniden bizim gruba verilmişti.

Ne yaparsam yapayım, Kore'ye duyduğum ilginin dinlenip dinlenip ortaya çıkmasına engel olamıyordum. Onunla tanıştıktan sonra yaşadığım birkaç hafta, hayatım boyunca duyduğum en abartılı sevinçlerin, en sarsıcı yürek darlıklarının çağı oldu.

Halbuki o kadar da güzel değildi Kore. Hatta Raşel'le karşılaştırıldığında pek sünepe bir şeydi. Gelmeden önce babasına yolladığı fotoğrafında çok daha güzel görünmüştü gözüme. Saçları uzundu, makyajlıydı, gülümsüyordu...

Durup durup sarılıyordu Naum'a. O zaman nedense ben de mutlu oluyordum. "Bu kızın sevgiye ihtiyacı var," diyordum kendi kendime, "ve bu sevgiyi ona ancak ben verebilirim!"

Gerçekten de verebilirdim ama olmadı işte! Kabul etmedi beni. Ona ne zaman yaklaşısam, kalbim, bir buzdağına çarpmışım gibi birden soğuyordu. Cesaretim donup kalıyordu. Böyle anlarda, tenindeki o kokuyu, hasta hayvan kokusunu duymaya başlı-

yordum.

Geceleri Evita da katılıyordu bize, dansa gidiyorduk. Naum da bizimle geliyordu tabii. Yaşlı profesörün, kızı için girmediği kılık, yemediği halt kalmamıştı. Arada bir marijuana bile içiyordu. Ölümünden birkaç gün önce, esaslı bir motosikletin kaç patlayacağını sormuştu Essau'ya...

Dansa gittiğimizde, Kore'yle dansetmek için kendisinden izin istememize bayılıyordu. Bu durumda, sorumuza yanıt vermez, eliyle Kore'yi ve pisti gösterir, söylediğine bakılırsa yirmi yıl sonra yeniden içmeye başladığı viskisinden koca bir yudum alırdı.

Doktor Sematyen'e, onun, ölümünden kısa süre önceki bu delişmen halinden söz ettiğimde hiç şaşırılmış görünmedi.

"Gençliğinde de tıpkı anlattığın gibiydi," dedi. "Delidoluydu, sevindiğinde abartılı tepkiler gösterirdi. Biraz dengesizdi..."

Öte yandan, hep birlikte oluşumuz başka bir açıdan da büyük kolaylık sağlamıştı Naum'a; günlerini, kızı ve kızının arkadaşlarıyla geçiren kaçık profesör görüntüsü, GPB grubunun çalışmalarını gizlemek için hiç de kötü bir kamuflaj değildi...

YIRMİ YEDİNCİ GÜN

Doktor Sematyen uyumuş olmalı. Yatağında mırıldandığı şarkıyı duymuyorum artık.

Odamdayım. Dün defterime yazdıklarımı okudum az önce. Hep birlikte pembe bir düşün içinde yuvarlandığımız o mutlu günleri hatırladım. Ve o düşün sona erdiği geceyi; on sekiz Mart gecesini...

O gün Tiron'u kaybettik! Tiron öldü... Karşımda oturan iriyarı spastik tahterevalliden birden kalktı ve ben görülmemiş bir hızla yere düşüp toprağa gömüldüm.

Bir zafer kazanmış olduğumuzdan emindim. Kısacık hayatımın, bir kahramanlık destanı olarak tarihe geçeceğinden hiç kuşum yoktu. GPB, kılıcımızdı bizim. Onurlu şövalyeler gibi dünyanın kirli yüzüne savuruyorduk onu. Ve sonra Tiron öldü...

Postayı her seferinde kıyıda farklı noktalardan alıyorduk. On sekiz Mart gecesini, Naum, artık kullanılmayan istasyon binasının önündeki eski iskeleye gitmemizi istedi bizden.

Evden çıkıp Tiron'u aldık. Naum, Giron'un gelmesini uygun görmemişti o gün, onun yerine adını bilmediğimiz bir lise öğrencisi gelmişti. İlk kez posta almaya çıkıyordu bu çocuk. Hiç konuşmuyordu. Şaşkınlık içinde bizi izliyor, belki de nasıl öyle rahat olabildiğimizi düşünüyordu.

Başlangıçta her şey yolundaydı. Otomobil çalmamız gerekmemişti. Bir başka GPB grubu bizim için bu işi halletmiş, arabayı eski iskeleye bırakmıştı.

Gittiğimizde, koy bomboştu. Trenyolunun arkasındaki dar yoldan tek tük arabalar geçiyordu.

Yarım saat sonra, beklediğimiz şey gerçekleşti. Kırmızı ışığı-

mız, gökyüzünde belli belirsiz yanıp söndü.

Ne olduysa o zaman oldu işte!

İstasyon binasının arkasından bir gürültü duyduk. Planör, birden denize doğru uzaklaşmaya başladı ve gözden kayboldu.

Tiron gürültüyü duymamıştı. Fırlayıp kumsala çıktı. Essau ve ben birbirimize baktık. Liseli genç, gözlerini kocaman açmış, büzülmüş bir halde yerde oturuyordu. Tiron'u yalnız bırakmama-ya karar verdik, peşinden koştuk. Ne olup bittiğini henüz anlayamamıştık ama ortada bir tatsızlık olduğu besbelliydi.

Tiron bunun da farkında değildi. Kıyı boyunca koşuyor, küçük kayıklarımızı arıyordu. Sonra bize doğru döndü. İşaretlerle, kolileri bulamadığını anlatıyordu uzaktan. Yanına kadar yaklaştık, yere yatmasını söyledik. Gömleğinin cebinden kulaklığını çıkarmaya çalıştığını gördüm bir an. Kulaklığı yere düştü. Almak için eğildi. Bulduğumuz yer birdenbire aydınlandı. Essau, Tiron'u kolundan yakalamıştı o sırada. Tiron Essau'yu itti. Büyülenmiş gibiydi sanki. Üstümüze kurşun yağdıran projektörlere bakıyordu.

Ben, liseli gencin saklandığı çalılıklara koştum. Essau kaçmadı. Tiron'u sürükleyerek yanımıza getirmeye çalışıyordu. Yeneden kumsala dönüp ona yardım ettim.

Helikopterin projektörü bir süre daha üstümüzde gezindi. Sonra, Planör'ün kaçtığı yöne doğru, alçalarak uzaklaştı.

Dedim ya, bir zafer kazanmış olduğumuzdan hiç kuşku duymuyordum. Tiron'un ölmüş olabileceği, aklımın köşesinden bile geçmiyordu.

Sürünerek çalılığa ulaştık.

"Yürüyebilecek durumda mı?" diye sordum Essau'ya.

"Herhalde yaralandı," dedi.

Gömleğinin düğmelerini çözdük. Ayakkabılarını çıkardık. Essau bir şeyler mırıldandı ve sara nöbeti tutmuş biri gibi titremeye başladı. Tiron'un eli avuçlarından sarkmış, sallanıyordu.

Orada öylece bıraktık Tiron'u. Yola çıkmak için istasyon binasına doğru koştuk. Her yer sarılmıştı. Uzaktan, polis telsizlerinin bunaltıcı sesi duyuluyordu.

"Denize!" diye bağırdım.

Bunu nasıl akıl edebildiğime şaşırıyorum şimdi... Kumsalı hızla geçtik. Pantolonlarımızı çıkarıp belimize sardık. Durgun, karanlık suyun içine bıraktık kendimizi.

Bir kilometre kadar uzakta, soğuktan titreyerek kıyıya çıktık. Islak giysilerimizi sıkıp yeniden giydik. Sokak aralarından şehir merkezine doğru hiç konuşmadan yürüdük.

Bu olaydan bir hafta sonra Planör'le tanıştım.

Bir gece, Profesör Naum, hiç âdeti olmadığı halde telefonla evi arayıp beni görmek istediğini söyledi. Yalnız gitmemi istiyordu, Essau'nun ya da başka birinin haberi olmamalıydı gidişimden.

Günlerden Cumartesi'ydi. Hep birlikte yemeğe çıkmayı planlamıştık; Essau, Evita, Kore ve ben... Gelemeyeceğimi söyledim onlara. Israr etmediler. Onlar evden ayrıldıktan hemen sonra, bir taksiye atlayıp Naum'a gittim.

On sekiz Mart'tan sonra görüşmemiştik onunla. Kore bir kez bize uğramış, Naum'un, sakın olmamızı, paniğe kapılmamamızı öğütleyen notunu getirmişti.

Doğrusunu söylemek gerekirse, korkuyordum. Tiron'un öldürüldüğü eylemin sorumlusu bendim. Başarısızlık benimkisi, bedeli ölüm olan bir başarısızlık... Tiron'u bir türlü aklımdan çıkaramıyordum. Sağır birinin, bu tür eylemlere gönderilmemesi gerektiğini daha önceden Naum'a söylemediğim için kendimi suçlu buluyordum.

Polisin kimliğini saptamış olmasından da korkuyordum.

"Bundan böyle kaçak yaşayacaksın!" diyebilirdi pekâlâ Naum...

Kimbilir, gizlenmek için belki de Elbe adasına gönderirdi beni. Böyle bir şeye katlanıp katlanamayacağımı bilemiyordum, ama belki de hakkımda hayırlı olurdu. Yıllar sonra, bir kahraman olarak dönebilirdim oradan! Sonra da, elimi kalbimin üstüne koyup, bütün kıtanın canına okurdum.

Aslında, en korkunç, en dayanılmaz cezayı kendi kendime vermiştim; Giron'un ve annesinin yüzüne bakamıyordum. Gerçi

Giron, olayda suçumun olmadığını biliyor, Essau'yla beni yatıştırmaya çalışıyordu ama ne yaparsa yapsın, ne kadar içten davranırsa davranırsın, ezikliği atamıyordum üstümden.

Annesiyle bir sabah merdivende karşılaşmıştık. Köpeklerinin kaybolduğunu söyledi. Hayvan, Tiron'un cenazesıyla birlikte çıkıp gitmiş ve bir daha dönmemiş...

Mavi kapıyı çaldım. Kapıyı Naum değil de bir başkası açtı. Şaşırmıştım. Yanlış kapı çalmadığımdan emin olmak için evin numarasına baktım. Yanlış değildi.

"Haldun'sunuz değil mi?" dedi kapıdaki adam.

Eliyle içeri davet etti beni. Girdim. Naum'un evde olup olmadığını sordum. Yürüyüşe çıktığını, az sonra döneceğini söyledi. Salona geçip karşılıklı oturduk. Sigara sundu. İçmediğimi söyledim, paketi önümdeki sehpanın üstüne bıraktı.

"Ben de kullanmıyorum," dedi gülümseyerek.

O an dikkatle baktım ona. Kapıdayken uzun burnunu fark etmemiştim. Yüzünün rengi de doğal değildi pek. Kâğıt beyazıydı. Yalnızca burnunun üstünde, teninin gerçek rengini ele veren ince bir çizgi vardı. "Planör bu olmalı!" diye geçirdim içimden.

"Yüzüme öyle bakmanızı anlıyorum," dedi. "Uçarken rüzgârdan korunmak için yıllardır koruyucu krem kullanıyorum. Artık tenimin rengi oldu bu... Ama burnum takma değildir!"

Birkaç dakika kadar konuşmadan oturduk. Sessizliği yine o bozdu. GPB'nin bölge çalışmaları hakkındaki düşüncelerimi sordu. Sonra Tiron'un ölümünü anlatmamı istedi. Dikkatle dinledi söylediklerimi. Konuşmamı bitirince koltuğundan kalktı.

"Örgütün küçük bir işi var," dedi. "Grigen'de... Böyle bir yer adı duydun mu daha önce?"

"Evet," dedim, "Sicilya'da."

"Oraya kısa bir yolculuk yapmak ister misin?"

"Olabilir. Ama önce işyerimden izin almalıyım."

"Buna gerek yok. Önümüzdeki Cuma akşamı gemiyle gideceksin, en geç Pazar gecesi burada olursun."

Konuşmamızın burasında, elinde bir çantayla Naum girdi ka-

pıdan. Bir koltuğa oturdu.

"Konuřtunuz mu?" dedi Planör'e.

"Evet," dedi Planör, "isterseniz ayrıntıları siz anlatın."

Naum piposunu yaktı, gözlüklerini çıkardı.

"Bir yıldır üstünde çalıştığımız bir proje bu," diyerek söze girdi.

Ve ayrıntıları anlattı...

Günlük yazmaya iki gün ara verdim.

Buralarda değildim.

Sihirli bir rüzgâr esti ve önüne katıp sürükledi beni. Kendime geldiğimde, bütün sıkıntılarımdan kurtulmuş gibiydim.

İki gün boyunca serserilik yaptım. Vincent'in deyimiyile, "eğlendim". Poker oynadım, içki içtim, nefis yemekler yedim ve olağanüstü bir kadınla tanıştım.

Bu arada, evimize bir konuk geldi. Taze bir ölü. Adı Yakop.

Dün gece geç saatte, iki günlük gezimin sonrasında eve döndüğümde, salonda bir gencin oturduğunu gördüm. Şaşırdım tabii, daha önce hiç görmemiştim onu.

"Doktor Sematyen nerede?" dedim.

"Az önce yatıp uyudu. Ama sizin geleceğinizi söylemişti," dedi.

Dili biraz bozuktu. Oturduğu koltuktan kalkıp saygıyla gülümseyerek elini uzattı.

"Benim adım Yakop."

On beş on altı yaşlarında, fazlasıyla uysal bir çocuk Yakop. Daima gülümsüyor. Her zaman bir şeyler yapmak, bir işe yaramak istiyor. Bu sabah kahvaltıyı o hazırlamış. Sonra, öğle yemeğini de o hazırladı. Doğrusu, Doktor'un da, benim de çok hoşumuza gitti bu.

Yakop'a kimliğiyle ilgili bir şey sormadım daha. Doktor da bir şey anlatmadı. Hiç yalnız kalamadık onunla, Yakop'un yanında da sormak istemedim. Kahvaltıdan sonra onlar şehir turuna çıktılar. Öğle yemeğinden sonra yine çıktılar ve şu ana kadar hâlâ dönmediler.

Sematyen'i, iki gün önce bıraktığımdan farklı bulduğumu söylemeliyim. Sabahleyin gülümseyip duruyordu. Yakop'un gü-

lüşü bulaşmıştı sanki yüzüne. Ayrıca, gözlerinde hüznün özel ışıltısı parlıyordu. Kahvaltıda, yolculuğumun nasıl geçtiğini sordu. Çok eğlendiğimi söyledim.

"Bundan sonra, Sirene'ye sık sık gideceğim," dedim.

Güldü.

"İlk günlerimde, her hafta sonu Sirene'ye giderdim," dedi.

İki gün önce, her zamanki gibi öğleye doğru uyanmışım. Sematyen, pencerenin önünde oturmuş, gömleğinin düğmesini dikiyordu. Gözlüğünün üstünden baktı.

"Kahvaltı hazırlayacaksan bana da bir şeyler getir!" dedi.

Kahvaltısını getirip masaya bıraktım.

"Otur!" dedi.

Oturdum. Gömleği dizlerinin üstüne koydu.

"Sıkıntılarının olduğunu biliyorum," dedi.

Doğrusu ondan böyle bir incelik beklemiyordum. Yöntemi bu değildi Sematyen'in. Bir sorundan söz edeceksek, konuya hiçbir zaman doğrudan girmez, sorunlarımla ilgilense bile, ilgilendiğini kesinlikle belli etmezdi. Bu yüzden şaşırdım, yanıt veremedim ona. Anladığım kadarıyla yanıt vermeme de beklemiyordu zaten. Aynı ciddi ses tonuyla sürdürdü:

"Vincent geldi," dedi.

Vincent'in gelmesiyle sıkıntılarım arasında bir bağ kurmaya çalıştıysam da başaramadım. Vincent'e ilk görüşte ısınmışım ama onu yeniden göreceğim olmam, ölüm acımı dindirmeye, sorunlarımla yanıtlanmaya yetecek kadar büyük ve önemli bir olay değildi.

"İyi," dedim, "şu senin konferans raporlarını almaya gelmiştir herhalde."

"Hayır, seni almaya geldi. Ona senden söz etmişim. Ölü keleklerin dansını görme olanağının olup olmadığını sormuştum. Olabileceğini söyledi..."

Susup kaldım.

Öldüğüm günden beri bir kelek lafıdır gidiyordu ama, olduğunu tam olarak kavrayamadığım bu gizemli durum, artık rahatsız etmeye başlamıştı beni. Birden, içi çay dolu bardağım ma-

sanın üstünden kayıp yere düştü. İkimiz de hiçbir harekette bulunmadık.

"Vincent az sonra gelip seni alacak, iki günlük bir tatile çıkacaksın," dedi Sematyen.

Kendimi toparlamaya çalıştım.

"Dansa mı gideceğiz?" diye sordum.

Ne demek istediğimi anlamıştı. Kelebeklerden söz ettiğimi biliyordu ama oralı olmadı.

"Olabilir," dedi, "istersen dans da edebilirsin, Sirene eğlenceli bir yer, kadınları da iyi dans eder..."

"Ölü kelebeklerle dansetmekten iyidir," diye geçirdim içimden.

Vincent geldi. Üstünde, ilk karşılaştığımız günkü giysileri vardı; kalın bir palto ve yün bir pantolon... Deri başlığını elinde tutuyordu bu kez. Salona girince, Sematyen'e selam bile vermeden bana yöneldi.

"Hazır mısın delikanlı?" dedi.

Başımı salladım, eşyalarımı almak için odama girdim.

Evden ayrıldığımızda saat ikiye geliyordu. Bisikletlerimize bindik ve yola çıktık.

Kaç köy, kaç kasaba geçtiğimizi şu an hatırlamıyorum. Akşamın sekizine kadar pedal çevirdik. Yol boyunca hiç konuşmadı Vincent. Ne zaman gözucuyla ona baktıysam, gözlerini kısarak dikkatle yolu izlediğini gördüm. Saat sekizde, sahilde, küçük bir marketin bulunduğu yerde durduk.

"Acıktıysan içerden bir şeyler al, ben biraz kestireceğim," dedi.

Marketteki buzdolabından bir şişe kokakola aldım. Kıyıda bir taşın üstüne çöküp, yavaş yavaş bastıran gece karanlığının ve denizin hüznün verici sessizliğine bıraktım kendimi. Öldükten sonra, Crotone'den ilk kez bu kadar uzaklaşmıştım. Birdenbire, yolculuk düşünceleri uyandı kafamın içinde. Sonsuza dek Sematyen'in yanında kalamayacağımı düşündüm. Başka yerlere gidebileceğimi... Doğduğum şehre, annemin evine, ya da daha önce hiç

bulunmadığım bir başka yere, doğuya, batıya, kuzeye...

Kola şişesini suya attım. Taşlara çarpıp parçalandı.

Vincent saat onda uyandı. Bisikletlerimize atladık, yeniden yola koyulduk.

Gittiğimiz yeri söylemiyordu. Bildiğim bir tek şey vardı; Sirene... Bir saat daha yol aldık. Vincent'in suskunluğu sürüyordu. Bir ara ıslık çalmaya başlayınca yüreklendim. Beni nasıl eğlendireceğini sordum ona.

"Herkes nasıl eğleniyorsa öyle!" dedi.

Sahil yolundan ayrılıp batıya yöneldik.

"Herkes nasıl eğleniyor?" dedim.

Bisikletlerimiz iyice yaklaşmıştı birbirine. Küçük römorkuna çarpmamak için biraz geriledim.

"Sen hiç eğlendin mi?" diye sordu.

"Herhalde eğlenmişimdir," dedim. "Dans partilerinde, Noel partilerinde, doğum günü partilerinde..."

"Hep partilerde mi?"

"Galiba. Sen nasıl eğlenirsin peki?"

"Birçok biçimde... İnsanın eğlenmesi kadar kolay bir şey var mı? Kumar, kadın, içki, ot..."

Sabaha karşı saat üçte küçük bir köye girdik.

"Geldik!" dedi Vincent.

Bisikletlerimizden indik. Hafif eğimli bir patikadan, bir tepeli tırmanmaya başladık. Tepenin üstünde, patikanın sonunda, bütün pencereleri aydınlık, iki katlı, upuzun bir bina vardı. İçerden müzik sesi geliyordu.

"Burası bir eğlence merkezi mi?" diye sordum.

"Hayır!" dedi. "Burası bir kumarhane. Aynı zamanda bir meyhane, aynı zamanda bir kerhane, ama kesinlikle eğlence merkezi değil... Bu tür ifadeler kullanmayı Doktor Sematyen öğretmiş olamaz sana! Ne demek eğlence merkezi?"

Yirmi yaşlarında bir genç kapıda karşıladı bizi. Vincent, iki sessiz oda istediğini söyledi. Çocuk önümüze düştü.

Girişte, sağdaki kapı geniş bir salona açılıyordu.

"Burası kumarhane," dedi Vincent.

Merdiveni çıkınca, iki kat arasında bir kapı daha gördük.

"Burası restoran," dedi, "yemekler ve içkiler harikadır."

İkinci kata çıktık. Karşılıklı odaların sıralandığı dar bir koridor boyunca yürümeye başladık. "Burası da genelev olmalı," dedim içimden.

"Burası da kerhane!" dedi Vincent.

Bize yol gösteren genç, koridorun sonunda, yanyana iki odanın kapısını açtı ve yanımızdan ayrılırken yiyecek bir şey isteyip istemediğimizi sordu. Vincent, yorgun olduğunu, yatacağını söyledi. Ben de istemedim.

Odam güzeldi. Güzel de ne demek? Harikaydı! Ortada, neredeyse beş kişilik yuvarlak bir yatak duruyordu. Kırmızı kadife perdeler, küçük bir ceviz masa, büyük bir ceviz gardrop ve ortadaki sehpanın üstündeki içki şişelerinin yanında bir kap dolusu buz... Ve bir şey daha... Yatağın bulunduğu yerde, duvarda, kutulara hapsedilmiş dört ölü kelebek!

Bir süre pencereden dışarı baktım. Sonra yatağa uzandım. Kelebekleri düşünürken uyuyakalmışım.

Öğleyin, Vincent'in sesiyle uyandım.

Giysilerimi üstüme fırlatıyor, bağınyordu.

"Kalk! Hemen giyin!"

Dediğini yaptım. Söze dökülmeyen, üstü kapalı bir anlaşma vardı aramızda. Nedense, güveniyordum Vincent'e. O emredecekti, ben yapacaktım. Fazla soru sormayacaktım, yalnızca emirlerini yerine getirecektim. Nedenini bilmiyordum ama Vincent'in beni anladığını düşünüyordum.

"Ölüm ânımı hatırlamama yardım eder misin?" diye sordum, restorana girerken.

Bu sorumdan hoşlanmadı. Yanıtlamadı bile... Eliyle boş masalardan birini gösterdi. Oturduk.

"Burada herkes gönüllü çalışır," dedi. "Şu gördüğün garsonlar, aslında buranın müşterileridir. Yarın, akşam yemeğinden sonra, mutfakta çalışacağız biz de..."

Siparişlerimizi verdikten sonra, cebinden bir kitap çıkarıp masanın üstüne koydu.

"Bu benim hayat hikâyem," dedi. "Doktor Sematyen'e beni tanımadığını söylemişsin. Doğrusu şaşırmadım. Ayrıca sevindim de... Unutulmuş olmak hoş bir duygu. İnsana güven veriyor."

Yemek sırasında, hakkımdaki düşüncelerini anlattı bana. Zayıf bir insan olduğumu söyledi. Ama bunun için kaygılanmamalıymışım. Kendisi de zayıf biriymiş ve halinden hiç de şikâyetçi değilmiş.

Burcumu bilip bilmediğini sordum. Güldü.

"Peki," dedim, "nasıl böyle kesin yargılarla konuşabiliyorsun?"

Masanın üstündeki kitaptan rastgele bir sayfa çevirip önüme uzattı.

"Ben düşünürüm," dedi. "Doğa, eşyalar, insanlar üstüne düşünürüm. Bu benim mesleğim."

Kitabın açık sayfasına baktım.

"Ne görüyorsun?" dedi.

Kirli, kara bir çift postal resmi vardı karşımda.

"Pabuçlar!" dedim.

"Tarif edebilir misin onları, neye benziyorlar?"

"Pabuca benziyorlar herhalde."

"Gerçekten de pabuca benziyorlar. Ama adlarını söyle dedim, tarif et dedim!"

"Peki... Ayakkabı, insanların yürürken rahat etmek için kullandıkları bir eşyadır..."

"İfaden çok başarılı! Adres tarifi gibi. Artık bir pabucun ne olduğunu ben de biliyorum ama o resimde ne olduğunu hâlâ bilmiyorum."

Tabloya uzun uzun baktım bu kez. Ne söylememi istediğini anlar gibi olmuşum. İki pabuç... Birbirlerine sokulmuşlardı. Bağları çözüktü. Kader ortağıydılar ama yalnızdılar. Üzgündüler ama vurdumduymazdılar. Sakindiler ama başkaldıran bir yanları da vardı.

"Domuz derisi bunlar!" dedim.

"Aferin!" dedi Vincent. "Devam et!"

"Ne bileyim, birbirlerine sokulmuş iki kedi yavrusuna benziyorlar."

Bu kez neşeyle güldü. Yüzündeki yüzlerce kırışığı ilk kez gördüm.

"Şimdi oldu!" dedi. "Çünkü onlar canlı. Benim amacıma hizmet ediyorlar."

"Estetik mi bu amaç? Bu işlerden pek anlamam ama..."

Kitabı kendine doğru çevirdi.

"Çok basit!" dedi. "Her insan bir çift pabucun içine sığar."

Yemekten sonra köye inip dolaştık. Dönüşte, yanımızdan bir otomobil geçti hızla. Vincent, hiç beklemediğim bir şey yaptı o an. Saldırdı otomobile... Elinde kuru bir dal vardı. Açık pencereden sürücüyü doğru, küfrederek savurdu onu.

"Saçmalık!" dedi.

Otomobil için mi söylemişti bunu, yoksa kendi davranışı için mi, anlayamadım.

Akşam yemeğinden sonra bulaşık yıkarken, kumarhaneye girmeden önce terasta otururken, defalarca kelebekleri sormak istedim Vincent'e. Soramadım ama. Cesaret edemedim.

Geceyarısına doğru, mutfaktaki işimizi bitirip odalarımıza çıktık, giysilerimizi değiştirip kumarhaneye indik.

"Ne kadar oynayacaksın?" dedi Vincent, kapıda.

"Ne bileyim?" dedim. "Ne oynayacağız?"

"Ne istersen... Ne kadar oynarsın?"

"Ne önemi var ki, nasılsa ortada para yok! Sen ne kadar oynarsan, ben de o kadar oynarım, iyi mi?"

Altmış marka istedi gişedeki adamdan. Marka kutusunu aldı, içinden on marka çıkarıp bana verdi.

"Bu kadar oynayacaksın!" dedi.

"Olur," dedim.

Bir görevli yanımıza geldi. Poker oynamak isteyip istemediğimizi sordu. Vincent, başıyla olumladı. Görevlinin peşinden yürüdük. Salondaki masalar doluydu. Hemen hemen herkesle selamlaştı Vincent.

Girişteki masada poker oynuyorlardı. Terasa bakan bölümde, iki büyük bakara masası duruyordu. Çevrelerini saran insanlar, heyecanla birbirlerine sokulmuşlardı.

Görevli, salonun loş bir köşesinde, küçük bir masaya oturttu bizi. Diğer oyuncularla tanıştık. Kimi, nazikçe ayağa kalkıp elimizi sıktı, kimi de oturduğu yerden gülümsemekle yetindi.

İki kadın oyuncu vardı masada. İkisi de gençti. Sarışın olan Vincent'in karşısındaydı, esmer ve daha zayıf olansa benim yanımda... Bir de, yaşlı bir adam ve iki kadının arasında oturan ne-redeyse çocuk yaşta bir genç vardı.

Bir görevli, oyun kâğıtlarını dağıtmaya başladı. Önüme kapalı gelen kâğıda göz attım. Karo kızdı... Tuhaf bir oyun kâğıdıydı bu; köşelerinde rengârenk kelebek desenleri vardı. İkinciye istedim. Diğerleri de istediler. Bu kez sinek onlusu açıldı önüme. Onlunun üstünde de aynı desenleri gördüm. Üçüncü turda pas geçtim.

Bundan sonraki oyunda dört kâğıt aldım ve yine pas geçtim. Bir sonraki oyunda, Vincent iki turda rest çekti. Kimse görmedi. Ben ilk tura bile girmemiştim zaten. Oysa Vincent'in önündeki kâğıtlar ikili ve dörtlüydü. Diğerlerinin kâğıtlarında da bir şey yoktu ama hiç değilse Vincent'inkilerden yüksektiler.

Vincent markaları önüne çekti. Benimse, elimde yalnızca iki marka kalmıştı. Borç verip veremeyeceğini sordum ona.

"Hayır, gidip gişeden alabilirsin," dedi, soğuk bir ifadeyle.

Gişeye gittim. Elli marka istediğimi söyledim. Gişe görevlisi, dar pencereden başını güçlülükle çıkarıp bana baktı.

"Bedelini biliyor musunuz?" dedi.

"Hayır," dedim, "öylesine oynuyoruz biz..."

"Öylesine oyun olmaz! Kaybettiğiniz her marka için, bu tesiste bir ay çalışmak zorundasınız! Kuralları bilmiyor muydunuz?"

"Bilmiyordum... Ya kazananlar?"

"Kazanırsanız, bu tesiste çalışmak zorunda kalmazsınız!"

Elli marka önümde duruyordu. Almadım. Masaya döndüm.

Vincent'in kolunun altında bir yığın marka birikmişti. Kulağına eğildim,

"On ay burada mı çalışacağım?" dedim, telaş içinde.

Sırtımdan ter boşanıyordu, kendimi fena halde kazıklanmış hissediyordum. Sesimi biraz yükseltmiş olmalıydım ki, Vincent dışında herkes bana baktı masada.

Vincent, eliyle, arkasındaki sandalyeye oturmamı işaret etti. Oyun devam ediyordu. Vincent'in kapalı kâğıdını görmemiştim ama, açık kâğıtlarından ikisi dördü, biri de üçlüydü. Ve tabii, hepsinin üstünde kelebekler...

Vincent on iki marka sürdürdü ortaya. Yalnızca, iki kadının arasında oturan genç gördü onu, dört markayla oyunu arttırdı.

"Rest!" dedi Vincent.

Delikanlı, önünde duran iki asa ve bir yediliye baktı bir süre. Sonra oyundan çekildi.

Vincent bana döndü.

"Huzuru, tehlikeye tercih ediyorsun," dedi.

Mırıldanarak konuşuyordu. Yanıt vermedim, markaları toplamasına yardım ettim.

"Ama bu o kadar kötü bir şey değildir," diye sürdürdü. "Şu var ki, her zaman her şeyin aynı kalmasını isteyecek kadar aşırıya kaçıyorsun."

Bu sözler, Sematyen'in anlaşılmaz düşünce salgılarından da beterdi.

"Ne diyorsun sen?" diye bağırdım. "Bu işten nasıl kurtulacağımı söyler misin bana?"

"Git marka al!"

Gittim marka aldım.

Oyun bittiğinde saat sabahın dördüydü. Zararımı gidermiş, hatta kâra geçmiştim. Vincent'in elindeyse, oyuna başlarken aldığı elli marka kalmıştı.

Gözlüklü ihtiyar ve sarışın kadın masadan kalktılar. Bir soda ısmarladım. Koltuğuma yayılıp, öteki masalarda oturan insanları izlemeye koyuldum.

"Aşk hakkında ne düşünüyorsun?" dedi birden, yanımdaki kadın.

Oyun süresince hiç konuşmamıştı. Sesi etkileyiciydi.

"Yoksa düşünmüyor musun?" dedi.

Vincent'in, koltuğundan kalkıp sessizce uzaklaştığını fark ettim.

"Aşk hakkında ne düşündüğünü merak ediyorum," diye üstelendi kadın.

Bu soruyu nasıl yanıtlayacağımı bilemiyordum. Derin bir soluk aldım, alnımda biriken teri sildim ve anlamsız bir yanıt verdim.

"Bir ölü olarak mı?" dedim.

"Elbette, bir ölü olarak..."

"Ölülerin aşk yapıp yapmadıklarını bilmiyorum."

"Denemedin mi?"

"Hayır."

"Tek başına da mı denemedin? Ama becerip beceremeyeceğini kestirebilirsin herhalde, öyle değil mi?"

Sustum. Yüzümde çarpık bir gülümseyişle, öylece kalakalmıştım.

"Dans etmek ister misin peki?" dedi, "yoksa dans edip edemeyeceğini de mi bilemiyorsun?"

Daha önce pek çok kez dans ettiğimi, ama bu konuda yetenekli olmadığımı söyledim.

"Olsun," dedi. "Davranışlarının uyumlu olduğunu düşünmen yeterli! Ayaklarınla pisti adımlayacaksın, kollarınla da bana sarılacaksın. İstersen sarılmayabilirsin de tabii... Kollarını sağa sola sallaman bile yeter. Kimse sana dansçı demeyecek, hatta kimse dans ettiğini düşünmeyecek belki ama sen dans etmiş olacaksın. Bence, böyle bir şeyin kimseye zararı olmaz. Merak etme, sana da olmaz..."

Terasa çıktık. Bizden başka kimse yoktu terasta. Çevremizde karanlık vardı. Yalnızca kumarhanenin ışıkları yanıyordu. Patika yolu seçemiyordu gözlerim. Rüzgâr da yoktu, ses de yoktu.

Bir şarkı söylemeye başladı. Sesi pek güzel sayılmazdı ama çekici ve gizemliydi. Dans etmeye başladık.

"Beni güzel buluyor musun?" dedi şarkıyı kesip.

Yüzüne baktım. İnce, biçimli bir burnu vardı. Gözleri iriydi.

Yüksek alını, belli belirsiz elmacık kemikleri hafif bir ışıltıyla parlıyordu.

"Evet," dedim, "güzelsin."

Adını söyledi sonra. Lethe... Benim adımını sordu. Kaç yaşında olduğumu, nasıl öldüğümü, öte tarafı özleyip özlemediğimi... Arada, şarkısını mırıldanmayı sürdürüyordu. Dans ediyorduk.

Sonra tamamen sustu.

"Oturalım mı?" dedim. "Böyle, müziksiz dans etmek biraz tuhaf geliyor bana."

Gülümsedi.

"Müziği duymuyor musun?" dedi.

Başımı kaldırıp, olmayan seslere kulak kabarttım.

"Ayak seslerinde," dedi. "Duyuyor musun şimdi?"

"Hayır."

"Benim adımlarımı dinle öyleyse."

Gözlerine dikkatle baktım o an. Karşı koyamadığım bir güç, yüzümü onun yüzüne doğru itiyordu. Dudağımı dudaklarının arasında buldum. Kafamda baş döndürücü bir rüzgâr esmeye başladı. Sonra, uyumlu seslerin kulaklarımda art arda yankılandığını hissettim. Lethe, yavaşça çekti dudaklarını.

"Şimdi duydu mu müziği?" dedi.

Hâlâ dans ediyorduk. Ayak seslerimizden başka hiçbir şeye dikkatimi veremiyordum artık. İçimdeki melodi biraz daha açığa çıkmıştı. Çeşitleniyordu, çalgıları ayırt edebiliyordum. Önce yalnızca keman vardı. Sonra, çello ve klarinet de katıldılar ona. Çenemi Lethe'nin başına dayadım, birbirimize sıkıca sarıldık.

Zamanın nasıl geçtiğini anlayamamıştım. Dinlenmek için terastaki koltuklara oturduğumuzda, saatim yediği gösteriyordu.

"Geçmişini özlüyorsun değil mi?" dedi.

"Galiba," dedim.

"Bu duygu yaratıcı yapar insanı... Özlem..."

"Sen özlemiyor musun?"

"Bilmiyorum. O kadar uzun zaman oldu ki..."

Çantasından bir sigara çıkarıp yaktı. Bir süre, ağzından çıkan dumanları izledi gözleriyle.

"Orospuydum ben," dedi. "Hâlâ orospuyum... Aşkın, orospu-

lar için ne anlama geldiğini biliyor musun?"

"Hayır," dedim, "sanırım bilmiyorum."

Kollarını terasın korkuluğuna yaslayıp eğildi. Gülümsüyordu.

"Aşk, orospunun tanrısıdır," dedi.

Neden böyle düşündüğünü sordum.

"Çünkü," dedi, "iyi olan şeyler yitirildiklerinde tanrılaşırlar, tıpkı Tanrı'nın kendisi gibi..."

Güneş yükselmeye başladığında hâlâ terastaydık, hâlâ konuşuyorduk. Kumarhane çoktan kapanmıştı. Restoran bölümünden sesler geliyordu. Yürümek istediğini söyledi Lethe.

Patikadan inip köye girdik. Boş evlerin arasında, konuşmadan, sessizce yürüdük. Geri dönerken, patika yola daha yeni girmiştik ki, birden bağırdı.

"Gördün mü?" dedi. "Bir kelebek..."

Kurumuş bir ağaç gövdesini gösteriyordu.

"Şuraya bak, aşağıya! Dansediyor sanki..."

Baktım. Hiçbir şey göremedim. Gözlerimi ayırmadan ağaca doğru yürüdüm. Orada, gövdenin toprağa yakın bir yerinde, bir şey parlar gibi oldu. Ama hemen kayboldu.

"Göremedim," dedim.

Sirene'ye döndük. Onu odasına bıraktım. Ateşli bir öpücük kondurdu dudaklarıma.

"Ölü kelebeği görmeliydin!" dedi, "öyle hoştu ki!"

OTUZ BİRİNCİ GÜN

Bu sabah, Yakop'un nereden ve nasıl geldiğini öğrendim sonunda.

Sematyen, o ve ben, sandviçlerimizi alıp deniz kıyısına gittik. Yakop bir ara yanımdan uzaklaştı, paçalarını sıvayıp suyun içinde yürümeye başladı.

"Nereden çıktı bu çocuk?" diye sordum Sematyen'e.

"Kıyıda buldum," dedi. "Kumaş parçalarıyla küçük bir sala bağlanmıştı. Karşı kıyıdan geliyor. Yeni ölmüş, cesedini denize bırakmışlar. Biliyor musun, senin şu sözünü ettiğin koloniden Yakop... Eski bir arkadaşımın, Arinna'nın torunu üstelik!"

"Şu senin Arinna'nın mı?"

"Evet, anlatmış mıydım sana?"

Az sonra, Yakop da yanımıza geldi.

"Planör'ü tanıyor musun?" dedim ona.

"Hayır," dedi kayıtsızca.

"Hani, kanatları var, kırmızı ışığı hep yanıp söner..."

Gözleri parladı.

"Büyük Kuş!" diye bağırdı. "Sen Büyük Kuş'tan söz ediyorsun!"

Sanırım, onunla iyi arkadaş olacağız. Akıllı ve içten bir çocuk. Sematyen gibi ukala değil, Sematyen kadar kırıncı değil ve en önemlisi, o geldiğinden beri, Sematyen daha az kırıncı ve daha az ukala...

Şimdi hikâyeme devam etmek istiyorum. Şu benim gerçek yaşamıma...

Sicilya yolculuğum düş müydü, gerçek miydi, bundan hâlâ emin değilim.

Gerçeğin kıyılarında dolaşırken, görünmez eller, birdenbire düş denizinin içine çekmişti beni. Karşı koyamamıştım, bağır-mamıştım, çırpınamamıştım. Basiretim bağlanmıştı; bağlamak, çırpınmak için çaba gösteremiyordum.

Kaderime doğru sürüklendim, karanlık suların içine hesap-sızca atladım. Görünmez eller, arada bir başımı suyun üstüne çı-karmama izin veriyorlardı. Biraz soluk alıyordum o zaman, kıyı-ya göz atma fırsatı buluyordum. Kim olduğumu hatırlıyor, Sicil-ya denen o adada, Grigen denen o yerde ne aradığımı soruyordum kendi kendime.

Gemiden indiğimde, nefesleri kokan bir yığın kasketli ada-mın arasında buldum kendimi. Kadınlar da vardı. Yırtmaçları bellerine kadar açıktı, açık saçık şarkılar söylüyorlardı.

Limanı çevreleyen kahveler, tıkabasa insan doluydu. Kıyı boyunca volta atan adamlar, sokak lambalarının ışığında, dans eden gölgeler gibiydiler.

Planörün söz ettiği kahveyi bulmam zor olmadı. Bir kız çocu-ğu, biraz para verince, Etrüsk'ü gösterdi bana.

Etrüsk'e girdim. Barın arkasındaki adama Sarı Vinelli'yi ne-rede bulabileceğimi sordum:

"Ne kadar vereceksin?" dedi.

"Ne kadar istiyorsun?" dedim.

"Elli," dedi.

Yirmiye anlaştık. Cüzdanımı çıkarıp parayı verdim. O da, ar-kasındaki perdeyi aralayıp içeri bağırdı;

"Biri seni istiyor!"

Genç bir adamdı Vanilli. Barın arkasından elini uzattı, tanış-tık.

"Babamı gördün mü?" dedi.

"Evet," dedim, "gördüm."

"Ne kadar verdin?"

"Yirmi."

Cebinden bir yirmilik çıkarıp bana verdi.

"Kusura bakma," dedi, "bunu yapmazsa kendini aptal hisse-diyor."

Dışarı çıktık, limanın kalabalığına karıştık.

"Beni Planör gönderdi," dedim.

"Anlamıştım," dedi.

Pis, rezil bir otele götürdü beni.

"Yüz iki numara," dedi resepsiyondaki sakallı adam.

Bunu söylerken yüzümüze bakmadı, televizyon izlemeye devam etti. Parayı aldığı zaman, kısa bir an, başını hafifçe çevirdi, koklamak istermiş gibi burnuna götürdü.

Odaya Vinelli'yle birlikte çıktık. Sabah yedide gelip beni alacağını, randevu yerine kadar eşlik edeceğini söyledi. Çıkarken, kiminle görüşeceğimi bilip bilmediğimi sordu.

"Biliyorum," dedim. "Ama sen bilmiyorsan, söylemem yersiz olur."

"Tamam," dedi. "Polisten adamlarımızla görüşeceksin. Dışarı çıkmamaya çalış, yemeğini buraya getirtebilirsin."

Ertesi sabah, sözleştiğimiz saatten bir saat kadar önce kapıyı çaldı.

"Ben Vinelli, aç kapıyı!" diye seslendi dışardan.

İçeri aldım onu. Girer girmez bir bardak su istedi. Soluk soluğaydı, yüzünün beyazlığı alacakaranlıkta ürkütücü görünüyordu.

"Buluşma gerçekleşmeyecek!" dedi.

Ne olduğunu sordum. Yanıt vermedi. Üstelemedim ben de, yatağın üstündeki battaniyeyi sırtına attım. Ceket cebinden bir tomar kâğıt çıkarıp elime tutuşturdu.

"Birileri, attığınız her adımı sayıyor!" dedi.

Planör'ün istediği bilgileri alamadım Vanilli'den. Asıl bilgiyi verecek olan emniyet müdürünün ön buluşmaya gelmediğini söyledi. Bu konuda, daha fazla bilgi sahibiydi sanki, ama hiçbir şey anlatmadı.

Verdiği belgelerin arasında iki harita vardı. Bunlar, güney kıyısı boyunca, yirmi milden sonraki mayın yerleşim planlarını gösteriyordu. Bir de, 2017 yılına ait "haftalık merkezi güvenlik takvimi" başlıklı küçük bir defterdeki çizelgeler...

"Daha bir gün kalabilirim burada," dedim ona ve asıl ulaşmak istediğimiz belgeleri bulup bulamayacağını sordum.

Birden telaşlandı.

"Hayır!" diye bağırdı. "İlk gemiyle ayrılman gerekiyor adadan. Nedenini bana sorma! Yapacağınız işin ne olduğunu bilmiyorum ama, fazlasıyla belalı... Kendimi daha fazla tehlikeye atamam. Hem ne yapabilirim ki? Gidip emniyet müdürlüğünün kasesini mi soyayım? Yarın hayatta olup olmayacağımdan bile emin değilim şu anda. Grigen sokaklarında, hiç görmediğim kadar çok polis var. Ortada garip tipler dolaşüyor ve neler olduğunu, nasıl bir iş yaptığınızı anlamıyorum."

Doğrusu, nasıl bir iş yaptığınızı tam olarak ben de bilmiyordum. Yani, biliyordum da, bunun kıyıda posta almak gibi bir şeye benzediğini, gürültüsüzce işin üstesinden gelebileceğimizi düşünüyordum. Yasal olmasa da masum bir işti bu. Karşı kıyıda bir göç! Evet, işte bu kadar masum... Planör'ün anlattıkları arasında ölümcül bir şey yoktu. Söylediğine bakılırsa, karşı kıyıda, bir yıldır geniş çaplı bir koloni oluşturuluyordu. Çoğunluğu kadın ve çocuktü. Aralarında bilim adamları ve sanatçılar da vardı. Planör, göçün güvenliğini sağlamak için, Malta adasının güneyindeki güvenlik yerleşimleri hakkında bilgiye gereksinme olduğunu söylemişti yalnızca.

"Kıyılardaki radar ve mayın sistemi, belirli bir takvime göre yılın değişik haftalarında, her hafta da değişik zamanlamalarla devreye giriyor," demişti.

Grigen emniyet müdürlüğünden almam gereken asıl belgeler, bu bilgileri sağlayacaktı işte örgüte... Ayrıca, her zaman güvenlikte olan askeri koridorlar hakkında da bilgi edinecektik. Böylece, koloninin güvenliği bir ölçüde sağlanmış olacaktı.

Vinelli'yle birlikte akşama dek bekledik odada. Dışarı çıkmadık, yemek bile yemedik. Hava kararınca Vinelli gitti. Ben, yatağa uzanıp, tavandan sarkan örümcekleri izledim bir süre. Sonra pencereyi açtım. Kırmızı kiremitli damları, güvercinleri, martıların, teraslardaki çiçekleri seyrettim. Dışarı bakmaktan sıkılınca yeniden yatağa uzandım. Kendi kendime, bu işin gerçekten masum ve insanca olduğunu söyleyip durdum. Vinelli gittikten iki saat kadar sonra, verdiği belgeleri bir torbaya koydum, külotuma soktum ve ayrıldım otelden.

Gemiye tam zamanında yetiştim. Yolculuğum da sorunsuz geçti. Tabii, bir tek şeyi saymazsak...

Gemiye binmeden önce, bir akşam gazetesi almıştım. Limandan ayrılır ayrılmaz, kafeterya bölümüne geçip bir koltuğa oturdum ve gazeteyi açtım. İlk sayfada iri puntolarla verilen haberi okuduğumda, korkudan ve dehşetten bütün vücudumun titrediğini hissettim.

"Sürgündeki müdür terör kurbanı..."

Gazete, cinayeti ayrılıkçı bir örgütün üstlendiğini yazıyordu. Görgü tanıkları, sakallı, genç bir adamdan söz ediyorlardı. Sağ alt köşede, müdürün kariyeriyle ilgili kısa bir yazı çerçevelenmişti.

"Genç Emniyet Müdürü, 1983 yılında Alsas'ta doğdu. Hukuk ve Politikoloji okudu. 2010 Ağustosunda, Grişçenko ve GPB adlı yasadışı örgüt hakkındaki soruşturmalara ilgili olarak açığa alındı. Aynı yılın sonunda, göreve iade edildi. Bask bölgesinde, Alsas'ta ve Korsika'da, çeşitli kademelerde görev yaptı. İki yıl önce Grigen'e atanmıştı."

Gazeteyi katlayıp güverteye çıktım. Uzun süre gezindim orada. Açıklara bakıp düşündüm. Bulutların birbirlerini kovalamalarını, dev dalgaların soğuk dansını izledim. Sonra içeri girdim. Koltuklarda uyuklayan yolcuların arasına karıştım ve gemimiz Crotone'ye yaklaşıp dek orada kaldım.

Eve gelir gelmez Naum'u aradım. Geceyarısıydı. Telefonu meşgul çalıyordu. Bir duş yaptım ve kendimi yatağıma attım.

Vinelli'nin dediği gibi, birileri attığımız her adımı sayıyordu. Ne yaptığımızı, ne yapacağımızı biliyorlardı sanki. Korkuyordum. Yakalanmaktan, yitirmekten, ölmekten korkuyordum. Korku, bir ürperti halinde vücudumu sarıyor, düşüncelerimi kemiriyordu. Tiron'un ve emniyet müdürünün ölümü, çevremizin kuşatıldığını gösteriyordu. Aramızda olduklarından kuşku kalma-
mıştı artık.

Bir süre sonra, ter içinde uyandım. Kalkıp radyoyu açtım. Naum'u bir kez daha aradım, telefonu yine meşgul çaldı. Yeniden yatağına uzandım.

Bir otomobil gürültüsüyle uyandığımda, saat sabahın dördüydü. Bizimkiler, Essau ve Evita hâlâ dönmemişlerdi eve. Pencereden dışarı baktım. Otomobil uzaklaştı.

Bir iki dakika sonra Evita açtı kapıyı. Perişan görünüyordu. Islanmıştı, titriyordu.

"Yağmur mu başladı?" dedim.

Evita'ya sıcak davranmak gelmiyordu içimden. O an, ondan kuşkulandığımı fark ettim. Hoşgeldin bile dememişim kıza. Oysa, zavallının hiçbir şeyden haberi yoktu. Islak paltosunu koltuğa attı ve birden üstüme atılıp boynuma sarıldı.

"Ne var Evita?" dedim, "kötü bir şey mi oldu?"

Ağlıyordu.

"Kore'nin babasını öldürdüler!" dedi hıçkırarak.

OTUZ ÜÇÜNCÜ GÜN

Dün gece ağ ladım.

Öldükten sonra ilk kez başıma geldi bu. Demek ki ölüler de ağlayabiliyorlarmış!

Bu kadar duyarsız olmayı nasıl becerebildiğimi bilmiyorum. Bir çeşit kader olmalı! Belki de, yirmi birinci yüzyılda yaşamanın zorluklarından biri...

Zamansız ve yersiz bir şaka gibi hissediyorum kendimi. Lunaparkta bir ölü palyaço...

Ömür boyu duyarsız kalacağıma ne zaman yemin etmiştim ben? Anımsamıyorum.

Dün gece birden uyandım. Hayır, düş filan görmedim. Biraz terlemiştim. Neden bu kadar sıkıldığımı bilmiyorum. Bütün günü evde uzanarak, Sematyen'in kitaplarına göz atarak geçirmiştim. Defterimi açıp tek bir satır yazacak gücü bile bulamamıştım kendimde.

Öğle yemeğinde Sematyen, Vincent'in bana bulaşık yıkatıp yıkatmadığını sormuştu. Yıkattığını, ama kendisinin de yıkadığını söyledim.

"Vincent oranın sahibidir," dedi.

"Nasıl yani?" dedim.

"Öyle işte! Sirene'nin sahibidir o. Tek başına yapmış orayı. Tam kırk altı yılda. Sirene, bir tablonun adıdır. Bir restoran vardır bu tabloda. Ya da ona benzer bir şey. Aynısını yapmış, eksiksiz aynısını..."

O an, Sematyen'in sözlerinin ilginç bir şeyler anlatıyor olmalarının dışında bir anlam taşımadıklarını düşünmüştüm. Vincent'e kabalık etmiş olduğumu aklıma bile getirmemişim. Ama sonra... Dün gece uyandığımdaya...

Bana, tablolarının olduğu kitabı vermişti Vincent. Merak

edip bakmamıştım bile o kitaba. "Bu gece bende kalsın," diyebilecek inceliği gösterememiştim.

Evet, pek ince biri olmadığımı biliyordum zaten ben. Ama bunun üstünde duracak cesareti daha önce hiç bulamamıştım kendimde. Her zaman, her şeyi, kapalı bir dünyada, kafamın içinde yaşadım. Başkalarıyla, başkalarının durumuyla ilgilenmedim. Bunun, bir tür doğal nezaket anlamına geldiğini sanıyordum. Gerçekte, başkalarının ne yaptığı, ne istediği, nasıl yaşadığı hiçbir zaman umrumda olmadı benim.

Bütün bunları Sematyen'le konuşmak isterdim. Bir de Vincent'le tabii... Ondan özür dilemeliyim.

Şimdi dün gecedен daha iyiyim. En azından, bundan böyle iyi bir ölü olacağımı düşünüp avunacak kadar topladım kendimi. Bir günlük aradan sonra, yazmaya devam edebilirim artık.

Naum'un öldürüldüğü gece, Kore ve Essau sabah altıda eve geldiler.

Hiçbir şey konuşmadık. Kore durmadan ağlıyordu. Onu ve Evita'yı Essau'nun yatağına yatırdık. Biz, salonda uyuduk.

Öğleyin, telefon sesiyle uyandım.

Arayan Planör'dü. Hemen bir taksiye atlamamı, verdiği adrese gitmemi istiyordu. Telefonu kapadım. Evde benden başka kimse kalmamıştı. Essau ve kızlar, Naum'un evine dönmüş olmalıydılar. Yastığımın altındaki belgeleri yeniden küloduma soktum, aceleyle giyinip çıktım.

Planör'ün verdiği adres, şehir dışında, bahçeli, iki katlı bir restorandı. Bahçedeki kulübede bağlı duran kurt köpeği, beni görünce uzun uzun havladı.

Kapıyı bir kadın açtı. Planör'ün verdiği ismi söyledim ona.

"Yeriniz ayrıldı," deyip içeri aldı beni.

Girişte, fraklı bir adam montumu aldı. Bir kravat verdi, takmamı istedi.

Salona girdik.

"Burası!" dedi adam, eliyle bir locayı işaret etti.

Daha henüz oturmuşum ki, gözlüklü, iri kıyım biri gelip kar-

şımdaki koltuğa çöktü. Selamlaştık, konuşmadan beklemeye başladık.

Bir garson servisi getirdi. Mönüyü bıraktı önümüze, ne içeceğimizi sordu. İkimiz için de beyaz şarap söyledi karşımdaki adam.

Bir süre sonra Planör de geldi. Yanında, elli yaşlarında, beyaz saçlı bir kadın vardı. Masamıza oturdular.

"Tuvalete gitmeliyim," dedim Planör'e.

Kalktım. O iri kıyım adam da geldi peşimden. Ben tuvalete girdim. Belgeleri sardığım naylon torbayı külodumdan çıkardım.

Masaya döndük. Kâğıtları Planör'e uzattım.

"Emniyet müdürünü öldürdüler," dedim.

"Biliyoruz," dedi.

"Naum'u da öldürdüler," dedim.

Yüzüme baktı, bir şey söylemedi. Bunu da biliyor olmalıydı. Kaygılı görünüyordu. Kâğıtları tek tek incelemeye başladı. Dişerleri de haritaların üstüne eğilmişlerdi.

"Askeri koridorlar hakkında hiçbir bilgi yok!" dedi Planör.

İri kıyım adam bana döndü.

"Bunlar, bizim bilmemizi istedikleri bilgiler olmalı," dedi.

Bunu söylerken, tuhaf bir ilgiyle yüzüme bakıyordu. Planör, bir el işaretiyle susmasını istedi ondan.

Vinelli'nin anlattıklarını aktarmaya başladım. Haritalardan başlarını kaldırıp dinlediler bir süre. Sonra, öteki belgelere geçtiler.

O andan sonra konuşulanlardan pek bir şey anladığımı söyleyemem. Körfez girişinde, otuz mil açıktaki iki güvenlik duvarından söz ediyorlardı. İkisi de, merkezi radar sistemine bağlı olarak çalışıyorlarmış bu duvarların. Ve bu nedenle, üç buçuk metreyi geçmeyen sentetik teknelerin dışında ulaşım malzemesi kullanılamazmış...

İri kıyım adam, av sahası olarak birer haftalık dönemsel güvenlik takvimine bağlanan bölgenin üstünde duruyordu. Kadın da katılıyordu onun görüşlerine, Nisan'a kadar beklenmesi gerektiğini, bu süre içinde yeni bir araştırma yapılabileceğini söylüyordu.

Planör, sanki başka bir şey düşünüyor gibiydi. Kadınla ada-

mın sözlerinden etkilenmiş benzemiyordu.

Birden, bir gösteri izliyormuşum duygusuna kapıldım. Bu nasıl oldu bilmiyorum. Bir brifing veriyorlardı sanki. Cümlelerinin sonunda, dönüp bana bakıyorlardı.

"Başka bir açıdan düşünelim!" dedi iri kıyım adam. "Şu anda onlar da ne yapacaklarını tartışıyorlar. Bizim taş sürmemizi bekliyorlar. Öyle değil mi arkadaşım?"

Bunu bana soruyordu... Yanıtımı beklemeden, kadın girdi araya:

"Emniyet müdürünü öldürdüklerine göre, bizim doğru bir biçimde bilgilenmemizi istemiyorlar demektir. Ayrıca, şu anda elimizde bulunan bilgileri edinmemize göz yumdularsa, bunun tek nedeni, göçün olanaksızlığını görüp, bizim göçten vazgeçmemizi sağlamak istemeleri olmalı..."

"Böyle bir eğilim varsa," diye yanıt verdi Planör, "koloniyi sessizce imha etmek isteyen bir başka eğilim de mutlaka vardır."

Yemeklerimiz geldi. Kadın, bana bir şey soracaktı gibi bir mimik yaptı ama sonra sormaktan vazgeçti. Planör, kâğıtları katlayıp masaya koydu.

"Göç tarihini değiştiriyoruz," dedi diğerlerine dönüp. "Kırk beş ya da elli gün sonra... Daha fazla cinayet işlenmesine göz yumamayız..."

Toplantı bitmişti. Yemeğim de bitmişti zaten. İri kıyım adam ayağa kalktı. Eliyle restoranın kapısını gösterip beni uğurlayacağını söyledi.

Vestiyerden giysilerimizi aldık. Dışarı çıktık. Geçen ilk taksiyi durdurmak için elimi kaldırıncaya engelledi beni.

"Biraz bekleyin!" dedi buyurucu bir ses tonuyla.

Yolun karşı yanına geçtik. Planör ve kadın restorandan çıktılar. Kaldırıma park etmiş arabalardan birine binip hızla uzaklaştılar.

Biz, yarım saat daha bekledik orada. Sonra, iri kıyım adam saatine baktı.

"Gitmem gerekiyor," dedi ve gitti.

Daha düne kadar, göçün gerçekten de ertelenmiş olduğunu düşünüyordum.

O toplantının bir oyun olduğundan kuşkulandım ama yine de inanmak istemiyordum böyle bir şeye.

Dün, Yakop, göçün bu hafta içinde kesinlikle gerçekleşmiş olacağını söyleyince, her şey açıklığa kavuştu.

Planör'ün, benim yanımda göçün ertelendiğini söylemesinin bir tek nedeni vardı. Göç ertelenmemişti. Ama Planör bunu bilmemi istemiyordu. Tersine, benim, koloninin yakın bir zamanda yola çıkmayacağına inanmamı istiyordu... Bu durumda, GPB'deki köstebek bendim! En azından, o toplantıda karşılaştığım üç kişiden kuşkuluyorlardı.

Grigen yolculuğum da onların oyunlarından biriydi. Dikkati Grigen'e çekmişlerdi. İstedikleri bilgiyi, daha güvenli ve daha sessiz bir biçimde elde etmiş olmalıydılar...

Zavallı Naum... Bütün bu olanlardan onun da haberi yoktu.

OTUZ ÜÇÜNCÜ GÜN

Bu sabah Yakop, kendi hikâyesini anlattı bana... Ve göçü...

Koloni, göç için bir buçuk yıldır hazırlık yapıyormuş. İlk altı ay tartışmalarla geçmiş. Sonra bir kıyı şehrine, daha doğrusu, çölün yuttuğu eski bir şehre yerleşmişler, tekne üretimine başlamışlar. Mikenos adasına doğru yola çıktıklarında yedi yüzden çok tekneleri varmış.

Yakop orada ölmüş. Akciğer kanserinden...

"Ne yapayım, bu kadar dayanabildim," dedi gülümseyerek.

Ölümünü kısa sürede kabul edebilmiş olması şaşırttı beni.

Doğrusu, galiba biraz da kıskandım onu.

"Yani, şu anda, öldüğünü biliyor musun?" dedim.

"Dün anladım..."

Doktor Sematyen'e döndüm.

"Herhalde sen söylemişsindir Doktor!" dedim.

"Hayır," dedi Yakop, "kendim anladım, ağrılarım birden kesiliverdi çünkü. Normalde uyku bile uyuyamazdım acıdan. Ağrıkesici de bulamıyorduk. Başka bir açıklamasını yapamadım kendime, herhalde öldüm dedim..."

Doktor Sematyen araya girdi.

"Kaç yıllık ölüyüm, ölümünü iki günde kabul eden birine ilk kez rastlıyorum," dedi.

Yakop durmadan hikâyeler anlatıyor; kısa yaşamının uzun hikâyeleri... Çölde geçirdiği yıllar, anneannesi Arinna, çingene-ler, Bulutlu Adam, duvarlarla, elektrikli tellerle çevrili askeri üs-ler, koloni üyelerinin kavgaları, eğlenceleri...

Onu seveceğimi hissediyorum. Yalnızlık duygum bugünlerde o kadar yoğun ki...

OTUZ BEŞİNCİ GÜN

Saat sabahın dördü.

Kafam karmakarışık...

Bir düş gördüm ben, artık ölüme inanıyorum.

Akşam yemeğinden sonra, Sematyen ve Yakop ayrı köşelere çekilip kitap okumaya başlamışlardı. Odama girip yazı yazmak ya da bir şey okumak istemiyordu canım. Bir ara, Sirene'ye gidip Lethe'yi ve Vincent'i görmek geçti aklımdan. Yol gözümde büyüdü. Ayrıca korktum. Sonra çok gülünç buldum korkumu. Bir ölüyü kim korkutabilir ki? Ama yine de gitmekten vazgeçtim. Vincent'in çağrısı olmaksızın Sirene'ye gitmenin pek yakışık almayacağını düşündüm. Salonda bir koltuğa uzandım ve Yakop'la Sematyen'i izledim sıkıntı içinde.

"Ben gidiyorum," dedim sonra.

"Güle güle," dedi Yakop.

Sematyen, okuduğu kitaptan başını bile kaldırmadı.

Bisiklete atlayıp şehir merkezine gittim. Boş sokaklarda, ıslık çalarak dolaşmaya başladım. Bir süre Posta Sarayı'nın önünde durdum. Sonra yeniden pedala bastım, sokak aralarından kuzeye yöneldim. Sonra geri döndüm, yeniden Posta Sarayı'nın önünden geçtim. Bu kez durmadım. Sekizinci caddeye çıktım.

Geceyarısıydı, Posta Meydanı'ndaki saatin sesini duyduğumda pedal çevirmeyi bırakıverdim. Adlandıramadığım bir şey, bir duygu durmamı emretmişti sanki. Terden sıırıslık olmuştum, yorulmuştum. Sağ ayağımı kaldırıma dayayıp çevreme bakındım.

Birden, önünde durduğum vitrinin camında bir pırıltı gördüm. Bir şey hareket etmişti sanki orada. Sonra buna, ayışığının

saatime yansımasının neden olduğunu anlayıp rahatladım. Ama bir süre daha gözlerimi vitrinden ayıramadım. Saatimin pırlıtsı cama yansımıyordu artık, vitrin boş ve karanlıktı. Sonra başka bir şeyi fark ettim. Başka bir ışıldı... Bisikletten inip vitrine doğru yürüdüm. İçi su dolu bir akvaryum vardı vitrinde, ışıldayan şey akvaryumun içindeki taşlardı. Nerede olduğumu anladım. Son yemeğimi yediğim restorandı burası!

İçimde, içeri girip bakma isteği uyandı. Kapıyı ittim, ışığı yaktım.

Hiçbir şey değişmemişti. Yemek salonunu baştanbaşa adımladım. Tuvaletlerin bulunduğu bölüme girdim.

Kılıçbalığı resmi yırtıktı. Ama resmin renkleri değişmişti sanki. Canlı mavi pastele dönüşmüştü. Ya da bana öyle geliyordu. Dışarı çıkarken, tuvaletin duvarında başka bir şey daha gördüm. Küçük, yeşil bir kare, zemini kadifeyle kaplı bir kutu. Ve içinde beyaz bir kelebek ölüsü!

Çarmıha gerilmiş gibi duruyordu karşımda. Daha önce, orada böyle bir şeyin olmadığından emindim. Yalnız öldüğüm gece değil, daha önceleri de gelmişim bu restorana. Tuvalete defalarca girmişim ama kelebeği hiç görmemişim.

Salonda bir masaya oturdum. Tezgâhın üstünde bir bardağa ilişti gözüm. Bu da şaşırtıcıydı. Son gördüğümde, tezgâhta bir şey olmadığını çok iyi hatırlıyordum.

Kalkıp bardağı aldım. Temizdi. İçkilerin bulunduğu dolaptan bir şişe şarap çıkardım, bardağı doldurup yeniden masaya oturdum.

Bütün bunları tam bir irade açıklığıyla yaptığımı söylemem çok güç. Davranışlarımı, can sıkıntısına benzer garip bir duygu yönlendiriyordu. Bilincim yerindeydi. Işıkları söndürüp mum yakarken, bardağımdaki şarabı tazelerken, ne yaptığımı biliyordum. Normal olmayan şey, bir an sonra ne yapacağımı kestiremiyor olmamdı. İstesem, benliğimle arama ince bir perde çeken o tuhaf duyguya karşı koyabilirdim, ama karşı koymuyordum. Davranışlarım, anlamını bilmediği bir ayinin gereklerini yerine getiren birinin davranışları gibiydi. Tedirgindim ama aynı şeyleri hayatım boyunca her gün yapmışım sanki...

Şişenin yarısından çoğunu içmiştim. Bakışlarımın akvaryuma kaydığını hatırlıyorum. Yine aynı ışıltıyı görür gibi oldum orada. Ayaklarımdan göğsüme doğru soğuk bir ürperti yükseldi. Bardağı elimden bıraktım.

Titrediğimi düşünüp ellerime baktım. Hayır, ellerimin görünüşünde bir olağanüstülük yoktu. Titremiyorlardı.

Akvaryumun içindeki ışıltının hareket ettiğini fark ettim. Hızla hareket ediyordu; küçük titreşimlerle... Bir rüzgâr gülü gibi, bir pervane gibi... Kanat çırpır gibi...

Gözlerimi ayıramıyordum artık ondan, sonsuza dek öyle kalıp ışıltıyı izlemek istiyordum.

Birden, bir başkası belirdi. Bir başka ışıltı... Önce küçük bir nokta halindeydi. Sonra biraz büyüdü. O da, diğeri gibi akvaryumun içinde dolaşır duruyordu. Bu ikincinin kanatlarını seçebiliyordum artık. Bembeyazdı, parlaktı, üstündeki siyah halkaların içi fosforluymuş gibi yanıyordu. Ve renklerini ayırt edemeyeceğim kadar gözalıcıydılar.

Bir başkası daha çıktı ortaya... Hareketlerini izleyemiyordum artık. Onun rengi gece mavisiydi, kanadında yine siyah halkalar vardı.

Oradan oraya uçuşuyorlardı. Bir anda çoğalmışlardı. Onlarca olmuşlardı, yüzlerce olmuşlardı, akvaryumdan çıkıp salonun içine doluyorlardı. Masamın üstüne, ellerime, burnuma, hatta göz kapaklarıma konup kalkıyorlardı. Yüzlerini görüyordum. Hepsi de güleç yüzlüydüler. Sesleri çıkmıyordu ama şarkı söylüyor gibiydiler. Boğuluyordum sanki aralarında. O kadar çoktular...

Uyandığımda, tuvaletin karo döşemesinin üstünde buldum kendimi. Uzanmış yatıyordum. Yerler yeni paspaslanmış gibiydi. Belki de cilalanmıştı, taşların parlaklığı gözalıcıydı.

Ayağa kalktım. Ceketim masada kalmıştı. Tuvaleti temizleyenlerin beni niye uzandığım yerden kaldırmadıklarını düşünüp kendi kendime söylendim. Kusup tuvaleti kirlettiğim için bana kızmışlardı belki. Fermuarımı kapayıp salona çıktım.

O sırada, henüz hiçbir şey anımsamıyordum. Ne o geceyi, ne

de daha öncesini. Salonda önce bir masaya, sonra da tezgâha çarpınca aklım başıma gelir gibi oldu. Salonun ışıkları yanmıyordu. Yanmaları gerekiyor mu, diye sordum içimden. Bir masada oturduğumuzu anımsadım. Beyaz şapkalı bir adam vardı; Aşçı'yı hatırladım... Sonra Kore'yi, Essau'yu ve Giron'u... Birinin son anda işi çıkmış, yemeğe gelememişti. Bir kadındı. Evet, Evita'ydı. Elektrik düğmesine bastım, salon aydınlandı.

İçimde bir ses, bu ânı daha önce yaşadığımı söylüyordu. Birden kelebekleri anımsadım. Ölü kelebekleri... Ölümü düşündüm. Kendi ölümümü... Düşümde öldüğümü görmüştüm. Sematyen adında bir kaçıkla tanışmış, Sirene'ye gitmiş, Lethe'yi öpmüştüm. Restoranın dışına attım kendimi.

Temiz hava iyi geldi. Caddenin görünümü içimi rahatlatmıştı. Işıl ışıldı cadde. Vitrinler, pencereler, her yer ışıl ışıldı.

Bir klakson sesiyle irkildim. Hızla bir otomobil geçti önümden. Onun arkasından bir tane daha... Ve sonra bir tane daha... Durmadan otomobiller geçiyordu.

"Dirildim!" diye bağırdım...

Her şey bir düştü. Her şey bir düş olmalıydı...

Eve dönmek için bir taksi çevirmek istedim. Geçen taksilerden birine işaret ettim ama durmadı. Sonra, başka bir araba, çağırmadığım halde durdu yanımda. Özel bir arabaydı bu, taksi değildi. Biri, pencereden başını çıkardı. Bir kadındı. Gülümsüyordu. Evita'ydı...

"Haldun, atlasana!" dedi.

İnanamıyordum bu olanlara. Daha önce yaşadıklarım gerçekten düş müydü; yoksa asıl düş olan, içinde bulunduğum durum muydu, bilemiyordum bunu. Ama yaşıyor olduğuma inanmamı sağlayacak pek çok neden vardı ortada; ışıklar, otomobiller, şehrin gürültüsü, Evita...

Arabaya bindim, emniyet kemerini bağladım.

"Çok kötü sarhoş olmuşsun!" dedi Evita. "Kore telefonla aradı beni. Seni almamı istedi."

"Evet, galiba fazla kaçırdım," dedim.

Kahkahalar atmamak için, Evita'ya sarılıp kucaklamamak için kendimi zor tutuyordum.

"Onlar nerede?" dedim.

"Aşçı da sarhoş olmuş," dedi. "Kore beni aradığında Aşçı'nın arabasıyla çıkmak üzerelerdi."

"Nereye gittiler peki?"

Evita ters ters yüzüme baktı.

"Ne bileyim? Önce Aşçı'yı evine bırakacaklar herhalde. Sonra da eve dönerler, merak etme!"

Babası öldükten sonra, Kore'nin bizde kaldığını hatırladım.

"Peki, beni niye almamışlar ki?" dedim.

Evita, kızgınlığını iyice belli etti bu kez.

"Ne oluyor sana Haldun?" dedi. "Tuhaf tuhaf sorular sorup durmasana! Şu haline bak, bir de seni mi taşısınlar? Tuvalette kusup sızmışsın, uyandıramamışlar."

Bir yandan seviniyordum ama bir yandan da korkunç bir kuşkuyla tutuşuyordu içim...

Essau'nun, böylesine sıkıntılı günler yaşarken beni yalnız bırakmış olmasını anlayamıyordum. Essau bıraksa, Kore bırakmazdı. Tamam, bana bir sevgili olarak bir türlü ısınmamıştı, ama gerektiğinde güvenliğim için herhalde bir şeyler yapardı.

"Tuvalet tertemizdi!" dedim, Evita'ya dönüp.

Yanıt vermedi. Direksiyonu çevirip sahil yoluna döndü. Oysa eve gitmek için Grande'ye çıkmalıydık...

Birden frene bastı, arabayı kumsala sürdü. Başım ön cama çarptı önce. Sonra, geriye doğru hızla savruldu. Sola döndüğümde, göğsüme bir tabancanın dayalı olduğunu gördüm.

Evita hiçbir şey söylemedi. Göz gözeydik. Tetiği çekti...

Uyandığımda masadaydım.

Kelebekler gitmişti.

Şarap şişesi boştu.

Dışarı çıktım. Bisikletime bindim.

Nereye gideceğimi biliyordum... Grande Caddesi, 204 numara... Doktor Sematyen'in evi; her türlü anlayış, anımsama ve bilinç uyanışı için ücretsiz hizmet...

OTUZ ALTINCI GÜN

Artık anlatabileceğim bir şey kalmadı.

Dün gece gördüğüm düştten Doktor Sematyen'e söz etmedim daha. Söz edersem büyü bozulacakmış gibime geliyor. Ama herhalde bir gün anlatırım.

Gördüğüm düştten sonra büyük bir yük kalktı sanki sırtımdan. Yaşamın ağır yükü.

OTUZ YEDİNCİ GÜN

Bugün, ölümümün kaçınıcı günü olduğunu unuttum. Günlerden hangi gün olduğunu da unuttum. Yakop'a sordum.

"Salı," dedi.

Sonra gelip defterime baktım; otuz yedinci günümüüş...

Az önce Doktor Sematyen'le konuştuk. Ben bulaşıkları yıkar-ken mutfağa girdi. Niye bir bulaşık makinesi almadığını sordum ona.

"Eğer başka bir eve geçersen, sen alabilirsin!" dedi.

Bir süre sessizce durdu arkamda.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu sonra.

"Evet," dedim, "her şey yolunda, hatta ölümü sevmeye başladığımı bile söyleyebilirim."

Bulaşıkları kurulamak için bir havlu aldı eline.

"Gördün mü?" dedi.

Bir şey gösterdiğini sandım, dönüp baktım. Yanımda öylece duruyordu.

"Gördün mü?" diye yineledi.

"Neyi?" dedim.

"Neden söz ettiğimi anlaman için zeki biri olman gerekmiyor. İki üç gündür davranışların değişti. Görmüş olmalısın!"

Elindeki tabağı bırakıp kapıya doğru yürüdü.

"Neyse," dedi, "psikoloji kusursuz bir bilim değildir, yanlış olmalıyım, görmemişsin..."

"Dur bir dakika!" dedim, mutfaktan çıkmak üzereyken.

Durdu.

"Gördüm!" dedim.

"Uçuyorlar mıydı?"

"Uçuyorlardı!"

"Dans ediyorlar mıydı?"

"Eh, sayılır..."

"Katil kim peki?"

"Evita..."

"Şu senin Essau'nun Evita'sı ha!"

Gülümsedi. Sakalı titredi.

"Tahmin etmiştim!" dedi, en çileden çıkarcı haliyle...

OTUZ SEKİZİNCİ GÜN

Gecenin bir yarısında, uzaklardan gelen bir gürültüyle uyandım.

Önce, yine düş gördüğümü sandım, kelebekleri arandım çevremde.

Uğultu aralıksız sürüyordu. Fırlayıp çıktım yataktan, salona geçtim.

Sematyen de uyanmıştı. Salonun penceresini açmış; kafasını dışarı çıkarmış, uğultuyu dinliyordu.

"Gürültü yapma!" dedi beni görünce, "Yakop uyuyor."

Yakop, salonun bir köşesinde mışıl mışıl uyuyordu.

"Ne olabilir bu ses?" dedim Sematyen'e.

"Ben ne bileyim?" dedi, "mutfaktaki çekmecelerden birinde el feneri var, onu al yanına!"

Böylece, çıkıp bakmaya karar verdik.

Pantolonumu giymeye çalışırken Sematyen'den azar işittim. Baloya gitmediğimizi, pijamayla da çıkabileceğimi söyledi.

Yine de giydim pantolonumu. Merdiveni üçer beşer indik.

Sematyen, köpeklerin yaptığı gibi, başını havaya kaldırıp kokladı.

"Sesler sahilden geliyor," dedi.

"Fırtına çıkmış olmasın?" dedim.

"Salaklaşma!" dedi, "kıyıdaki fırtına buraya kadar gelmez mi sanıyorsun? Üstelik, böyle bir şey daha önce hiç olmadı!"

Hızlı hızlı yürümeye başladık; o önde, ben arkada. Uğultu, giderek daha belirgin bir hale geliyordu. Bir ara durduk. Sematyen yeniden havayı kokladı. Koklamasına gerek yoktu aslında, seslerin sahilden geldiği açıkça anlaşılıyordu artık. Üstelik, ne olduğu da belliydi...

"Birileri konuşuyor," dedim, "insan sesi bunlar."

"Epeyce kalabalık olmalılar," dedi.

İkimiz de heyecanlanmıştık. Korkmuştuk. Buna karşın, hızımızı kesmeden yürümeye devam ettik.

Sahile çıktığımızda artık sesleri ayırt edebiliyorduk. Sahil yolundaki ağaçların arkasına saklanıp kumsala baktık.

"Benim gördüğümü sen de görüyor musun?" dedi Sematyen. Gözlerimi ovuşturdum.

"Görüyorum," dedim.

Kumsalda yüzlerce insan vardı. Kimi oradan oraya koşuşturuyor, kimi de olduğu yerde, kımıldamadan duruyordu.

Hallerinden, gürültü çıkarmak istemedikleri anlaşılıyordu. Ama fısıltıları, birbirlerine alçak sesle ama heyecanlı seslenişleri bir araya gelince o korkunç uğultu ortaya çıkıyordu.

"Kim bunlar?" dedi Doktor Sematyen.

Gözleri hayretten kocaman açılmıştı.

"Bilmiyorum!" dedim.

Ağaçları siper alarak ilerledik. Ben biraz daha cesur davranıp sessiz bir koşuyla kumsala en yakın ağaçlardan birinin arkasına gizlendim.

Kalabalık şaşkın bir durumdaydı. Kendi aralarında gruplaşmış, tartışıyorlardı. Sematyen arkada kaldığı için yeterince iyi göremiyordu onları.

"Ne oluyor, ne oluyor?" diye fısıldayıp duruyordu arkamda.

Ben de bilmiyordum ki ne olduğunu. Çekirge gibi sıçrayıp yanıma geldi.

"Dikkat et, bizi fark edecekler!" dedim.

Ve fark ettiler...

Bize en yakın grup, bir anda çil yavrusu gibi dağıldı. Her yöne doğru kaçıyorlardı. Sonra içlerinden biri bağırdı. Ne dediğini anlayamamıştık ama o bağırdıktan sonra yüzlerce kişi aynı anda yüzükoyun yere yattı...

"Bunlar," dedi Doktor Sematyen, "eğer Afrika'dan gelmiş ölü bir barbar kabilesi değilse..."

"Mutlaka kolonidir..." diye tamamladım sözünü.

Ortaya çıkıp onlara doğru yürümeye başladık. Sematyen ba-

ğirdi:

"Kimsiniz siz? Dilimi anlıyor musunuz?"

Sonra Çince bir şeyler söyledi. Sanırım bu da aynı anlamı taşıyordu.

"Bir Çinli'nin barışsever ve zararsız olduğunu düşünebilirler!" dedi bana dönüp.

Birçok yanıt geldi Sematyen'in sorusuna. Sonra, içlerinden biri ayağa kalktı. Hepsisi sustu.

Ayağa kalkan bir kadındı. Kuşkucu bir hayvan gibi yaklaşmaya başladı bize. On adım kadar ötemizde durdu.

"Mülteciyiz!" dedi, "karşı kıyıda geliyoruz."

Sematyen el fenerini kendi yüzüne doğru tuttu önce. Birden, bir çığlık attı kadın. Öyle bir çığlık ki, Sematyen'e bir şeyler olduğunu düşünüp koluna girdim. Sonra kadının yüzüne nişanladı fenerini. Bu kez de Sematyen, çığlığa benzer garip bir ses çıkardı. Ve aniden birbirlerine doğru koşup sarıldılar. Bütün bunlar üç dört saniye içinde olmuştu. Ne ben, ne de kumsaldaki kalabalık bir şey anlamıştık bu işten...

Birkaç dakika sonra Sematyen yanıma geldi. Yüzü karmakarışık. Sevinçten, heyecandan, korkudan ve panikten oyulmuş bir büst gibiydi.

"Ne yapacağız?" dedi.

"Neyi?" diye sordum.

Onu ilk kez bu kadar çaresiz görüyordum.

"Koloniyi..." dedi, "şu senin koloniyi!"

Koloni hâlâ yüzükoyun yatmaktaydı. Kadın, heyecandan kalk komutunu vermeyi unutmuş, az ötemizde bizi izliyordu.

"Tam bin üç yüz kişiler!" dedi Sematyen. "Eminim ki, birinin bile öldüğü geçmiyordur aklından!"

Omuzları çökmüştü. Bu kadarıyla o da baş edemezdi herhalde.

"Tek tek gelselerdi," dedi, "hepsini halledebilirdim, ama bin üç yüz kişiyle uğraşmak, onları ölmüş olduklarına ikna etmek bin üç yüz yılımı alır benim."

"Şimdilik hiçbir şey söylemeyin onlara," dedim.

"Ne diyeyim peki?" diye yanıtladı. "Hükümet iltica başvuru-

nuzu yanıtladı, kabul etti mi diyeyim yani?"

Kısa bir süre durumu değerlendirdik. Kadının, Yakop'un büyük annesi Arinna olduğunu söyledi Sematyen.

"Büyük bir olasılıkla Arinna durumdan kuşkulanmıştır," dedi.

"Sanmıyorum," dedim. "Birkaç gün içinde Arinna'ya öldüğünü söyleyebilirsin ama. O da koloninin önde gelenleriyle konuşur sonra..."

Bu çözüm Sematyen'in aklına yattı. Ancak, sorun bu kadarla kalmıyordu tabii... Karşımızda bin üç yüz insan vardı. Onları şehre yerleştirmeliydik önce...

Sandığımız kadar zor olmadı.

Bin üç yüz kişiyi şehre dağıttık. Öylece, sokaklara... İstedikleri marketten istedikleri şeyleri alabileceklerini, istedikleri evde kalıp uyuyabileceklerini, hükümetin koloni geldiği için bütün şehri boşalttığını ve bir çeşit bayram ilan ettiğini söyledik.

Sabahleyin, gün ağarmak üzereyken üç kişi kalmıştık sahilde. Sematyen, Arinna ve ben...

Sematyen, Arinna'yı eve götüremeyeceğimizi, Yakob'u görmesinin iyi olmayacağını söyledi ve benden eve gitmemi istedi. Arinna'ya döndü sonra.

"Haldun'un gitmesi gerekiyor Arinna," dedi. "Biz de bir otele gidip uyuyacağız."

Bir kahkaha atıp ekledi arkasından:

"Tıpkı gençliğimizdeki gibi..."

"Gençliğimizdeki gibi olacağından biraz kuşkuluyum!" dedi Arinna.

Onları, kalacakları otelin kapısında bıraktım. Kapıda öylece durup, birbirlerine baktılar. Birkaç adım uzaklaşmıştım ki, Arinna'nın sözleri çalındı kulağıma.

"Söylesene Sem," dedi, "biz öldük mü?"

Sematyen'in yanıtını duyamadım.

Ben eve girdikten on beş dakika sonra kapıyı çaldılar. Yakop uyandı. Arinna, torununu bir dev gibi sardı.

GALİBA KIRK BEŞİNCİ GÜN

Akşamüstü Papaz dostumuz geldi ve bana yine Tanrı'dan söz etti. Sözlerinin hiçbirine katılmadığımı söyledim ona.

"Tanrı bağışlayıcıdır, ben buna inanıyorum," dedim.

Salonun ortasına kilimini yayıp namaz kıldı yine. Hep birlikte onu izledik; Sematyen, Arinna, Yakob, Arinna'nın çingene sevgilisi, Bulutlu Adam ve ötekiler...

Gösterisi bitince, Papaz yanımıza oturdu. Bulutlu Adam'ın başının yarım karış üstünde duran buluta dokunup oynadı bir süre.

"Nedir bu?" diye sordu.

"Oyuncak!" diye yanıtladı Bulutlu Adam.

"Yani nasıl bir şey?"

"Küçüklüğümden beri taşıyorum onu. Bir ara modaymış. Anem almış. Çok basit bir şey aslında. Deri altına yerleştirilen küçük bir manyetik alıcıya bağlı, sıkışık atomlu bir gaz metal kümesi..."

Papaz anlamış gibiydi! Arinna'nın çingene sevgilisi araya girdi:

"Yalan söylüyor," dedi, "aslında annesi filan almamış o bulutu, o kadar karamsar ki, sonunda kafasının üstünde siyah bir bulut çıkmış işte!"

Sematyen Papaz'a döndü:

"Vincent nasıl?" dedi.

"O döne mi?" dedi Papaz. "Hepimizden daha iyi."

"Sirene'den mi geliyorsun?" dedim Papaz'a.

"Evet, o günah yuvasından geliyorum. Sana da bir mektup getirdim."

Cebinden bir zarf çıkarıp uzattı. Odama gidip zarfı açtım. Vincent yazmıştı mektubu.

Sevgili Haldun,

Bugün, Çinli dostum Sematyen'den bir mektup getirdi Papaz. Ben de hemen yanıt yazıp ona veriyorum. Sanırım yarın eline geçer.

Doktor, ölü kelebeklerin dansını gördüğünü yazmış. Umarım, deneyimin sancısız geçmiştir.

Senin, ölü dünyaya gelişinden üç hafta kadar sonra, Doktor, Papaz'la bir haber yollamıştı bana. Kendi varlığını fazla önemsemekten doğan birtakım sıkıntıları olan, yeni ölmüş genç bir arkadaş olduğunu söylüyordu. Bu sendin... Sıkıntın, ölümü kabullenmediğin halde, ölümü yaşamayı kabullenememen ve ölüm ânını anımsayamamandı.

İşin önemsemekle ilgili patolojik yanlarına girmeyeceğim, bunları merak ediyorsan Doktor'a sorabilirsin.

Senin durumundaki ölümlerin düş görmeleri olanaksızdır. Düş görmeyi öğrenmeleri gerekir. Zaten yalnızca bir tek düş görebildiğimizi de biliyorsun sanırım.

Benzeri olaylara, daha önce yüzlerce kez tanık olduğumu bilmeni isterim. Ayrıca, senin durumundaki bir ölünün göreceği düş, sıradan bir düş değildir. Tıpkı yaşam gibi, insanın başına bir kez gelir ve insan o düşte kendi ölümünü görür. Bunun da tecrübe ile sabit olduğuna inanabilirsin.

Ölü kelebeklerin dansına gelince...

Bu tamamen doktorun fikriydi. İfade, çok şiirsel gelmiş ona, hoşuna gitmiş. Bu yüzden, bu sözleri düşe koşullandırma aracı olarak kullandık.

Aslında ölü kelebeklerin dans etmediğini, ölü dünyada kelebek bulunmadığını hepimiz biliyoruz. Fakat kim bilir, bir gün ölü bir kelebeğin dans ettiğine de tanık olabiliriz, öyle değil mi? Hayatta ve ölümden ne olacağını önceden kim kestirebilir ki?

Koşullandırmanın ne olduğunu Doktor'a sorabilirsin. Ben de bir zamanlar ondan öğrenmiştim. Ama yine de kısaca anlatayım. Sana, bir ay boyunca düzenli bir biçimde etkide bulunduk. Seni bir düşe hazırladık. Başarılı olamayabilirdik. Fakat başarılı olduysak, bu senin de başarılı olduğun anlamına gelir. Düş görmek

kolay değildir çünkü...

Lethe, sana sevgisini iletmemi istiyor. Őu an yanımda. O gece, onunla neler yaşadığınızı bilmiyorum ama her Şey istediğin gibi olmadıysa, bunda Lethe'nin bir kusuru olmadığını bilmeni isterim. Yapması ve yapmaması gereken Şeyleri ben söylemiştim çünkü ona. İyi bir dosttur o, tanıdığım kadınların en iyisidir.

Bu mektubu alır almaz Sirene'ye gelmek isteyeceğini biliyorum.

Gel!

Vincent

2018 yılının 7 Mayıs sabahı, deniz kıyısındaki küçük kasabanın kilisesine genç bir kadın girdi.

Salonda, kürsünün önünde başını eğmiş dua eden yaşlı bir adamdan başka kimse yoktu.

Az sonra duasını bitirdi adam. İsa'nın ve hemen yanında duran annesinin, tütsü dumanı içinde belirsizleşen yüzlerine gülümseyerek baktı ve haç çıkardı. Sonra arkasını döndü, kadını gördü. Gülümseyişindeki hüznün kayboldu, kollarını açtı, kucaklaştılar.

"Bizi unuttuğunu düşünüyordum artık," dedi. "Kaç yıl geçti, iki mi?"

Genç kadın, adamın siyah giysilerine sinmiş kokuyu bir solukta içine çekti.

"Daha eve uğrayıp babamı bile görmedim, trenden iner inmez buraya geldim," dedi.

Sırt çantasından bir şişe çıkarıp yaşlı adama verdi. Sıralara oturdular.

"Grappa," dedi. "Bir köy istasyonundan aldım, ev yapımı."

Yaşlı adam şişeyi ışığa tuttu, yeşil camın içinde oynaşan pırıltıları izlerken mırıldandı.

"Bir günah işlediysen, Tanrı seni şu anda bağışladı."

Kalkıp kürsünün arkasına gitti, az sonra iki fincan kahveyle döndü. İki yıldır kasabada neler olup bittiğini anlatmaya başladı kadına. Sesi vitrayların renklerine, mermer sütunların çıplaklığına karıştı.

Yarım saat kadar sonra, kürsünün yanındaki kapılardan biri açıldı. Beyazlara bürünmüş iki genç çıktı kapıdan, orgun bulunduğu yükseltiye doğru yürüdüler.

"Gerçekten bir günah işledim," dedi kadın.

Fısıldayarak konuşuyordu. Yaşlı adamın yüzü asıldı, grappa

şişesini kucağına koydu.

"Anlatmak istersen bölmeye geçebiliriz," dedi.

"Hayır, burada da anlatabilirim."

İyice sokuldular birbirlerine. Adam başını önüne eğdi.

"Dinlemeye hazırım," dedi.

İki genç orgun tuşlarına dokundular. İsa soluğunu tutmuştu, müziğin geçmişi yeniden yaşatan büyüüne kapılmış gibi duruyordu çarmıhında. Kadının dudakları titriyordu. Tek bir sözcük döküldü ağzından.

"Öldürdüm," dedi.

Yaşlı adam haç çıkardı. Başını kaldırıp kadının yüzüne bakmak istedi ama beceremedi.

"Biri kızı olduğumu sanıyordu," diye sürdürdü kadın. "Suçsuz bir adam da vardı aralarında. Sonra bir başkası."

Fısıltısı yüksek tavanda yankılanıyor, sonra bir kuş çığlığı olup düşüyordu döşemeye. İsa müziği dinliyordu; sonsuzluğun içindeki evinde, çarmıhında...

"O bana âşık olmuştu... Yapamadım, başka biri halletti onu."

Yaşlı adam söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordu artık. Pencereden dışarı bakıyor, kucağındaki şişeyi okşuyordu. Gözyaşlarını silmesi için mendilini verdi kadına. Sonra elinden tutup ayağa kaldırdı onu. Grappa şişesi yere düştü, parçalandı; birbirlerine sarıldılar. Duyulur duyulmaz bir sesle mırıldandı adam:

"Tanrı bağışlayıcıdır," dedi.

—